

VARIAE LECTIONES.

PARS SECUNDA.

SCRIPSIT C. G. COBET.

CAPUT I.

ἡδονὴν ἔχει
ὅταν τις εὕρῃ καινὸν ἐνθύμημά τι
δηλοῦν ἅπασιν. οἱ δ' ἑαυτοῖσιν σοφοὶ
πρῶτον μὲν οὐκ ἔχουσι τῆς τέχνης κριτήν,
εἶτα φθονοῦνται. χρὴ γὰρ εἰς ὄχλον φέρειν
ἅπανθ', ὅσ' ἂν τις καινότητ' ἔχειν δοκῇ.
ANAXANDRIDES.

Sequar ANAXANDRIDIS optime monentis auctoritatem et laetis ominibus hanc secundam partem Variarum Lectionum instituam scribere, in qua primum omnium ad veteres meas delicias reverti iuvat et opem ferre fragmentis quibusdam Poëtarum Comicorum, quibus quum nihil festivius, nihil venustius, nihil facetius reperiri possit molestissima sunt codicum et scribarum vitia, quibus illae veneres et lepores obscurantur aut pereunt. Imperita librariorum natio ut in caeteris omnibus caecutire solet sic et metri et prosodiae leges tam certas et stabiles quam faciles et apertas turpiter ignorans non minus in Poëtarum locis quam in reliquis scriptoribus aut negligenter omittit nonnulla, aut inepte adscribit aliena, aut ordinem verborum turbat aut formas vocabulorum corrumpit, quamquam nihil horum est, quod non continuo ex metri ratione et usu omnibus sit

vitii manifestum. Itaque quoniam de corruptela fere constat et palam est ubi vitium alatur, facilius etiam quam alibi vera scriptura eruitur et apparet, resecatur quod additicium esse omnes intelligant, suppletur quod omnes sentiant desiderari, Poëtisque certo iudicio aut suum redditur aut male assuta adimuntur. Iuvat hoc nunc compluribus exemplis novis ostendere et ita multos Comicorum locos emendare, ut subinde ὡς ἐν παρόδῳ utar Poëtarum auctoritate ad reliquos scriptores Atticos, Oratores, Historicos, Philosophos inveteratis quibusdam mendis liberandos. Faciam initium a fragmento Demonici apud Athen. IX. 410. D. Loquitur Athenaeus περὶ τῆς διαφορᾶς τοῦ κατὰ χειρὸς πρὸς τὸ νίψασθαι. Δημόνικος, inquit, ἐν τῷ Ἀχελῴῳ τὸ πρὸ τοῦ δείπνου κατὰ χειρός φησι διὰ τούτων·

Ἐσπουδάκει δ' ἕκαςος ὡς ἂν ἐσθίων
ἅμα τ' ὀξύπεινον ἄνδρα καὶ Βοιώτιον.

τὸ γοῦν κατὰ χειρὸς περιγράφει πᾶς ὅτι μετὰ δεῖπνον αὐτῷ τοῦτο γίγνεται λαβεῖν. Recte Meinekius pro ἐσθίων a Casaubono repertum ἑςιῶν recepit, sed versuum reliquias non satis feliciter reconcinnavit in hunc modum:

τὸ γοῦν κατὰ χειρὸς περιγράφει πᾶς ὅτι μετὰ
τὸ δεῖπνον αὐτῷ τοῦτο γίγνεται λαβεῖν.

Vitium est in ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙΠΑΣ, in quo male latet ΠΕΡΙΕΓΡΑΨΕΙΠΑΣ, ut poëtae manus sit:

τὸ γοῦν κατὰ χειρὸς περιέγραψ' εἶπας ὅτι
μετὰ δεῖπνον αὐτῷ τοῦτο γίγνεται λαβεῖν.

In his perspicuum est ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ξενίζεται, qui omnis morae impatiens τὸ κατὰ χειρός ante coenam ut inutile περιέγραψ' εἶπας ὅτι κτέ. Εἶπα et imperativus εἶπον, εἶπαι, εἶπας ut apud antiquiores omnino non erant usitata, sic apud sequiores tritissima sunt. Veteres Attici εἶπον constanter dicebant sed εἶπας, εἴπομεν sed εἰπάτην et εἴπατε, in imperativis similiter εἰπέτω et εἰπόντων sed εἴπατον et εἴπατε, ut α sit in secunda persona perpetuum, in primam et tertiam non admittatur, neque in optativo usquam aut in infinitivo aut in participio appareat. Mira est haec consuetudinis morositas, sed constare videbis. Simillimum est quod in ἤνεγκον et ἤνεγκας dicendi arbitrium constituit. Luculentum exemplum est apud Aristophanem in Thesmophor. 742.

ἤνεγκον. B. ἤνεγκας σύ; A. νὴ τὴν Ἄρτεμιν.

Aristophanes igitur neque ἤνεγκα aut εἶπα dixisse potest neque εἶπες aut ἤνεγκες. εἰπεῖν et εἰπών et εἴποιμι apud veteres sola in usu sunt: qui εἶπας dicit, aut qui ἔνεγκον aut ἐνέγκας non vitant continuo aetatem arguunt sequiorem. Levi errore igitur Porsonus lacunam in Aristophanis fragmento apud Athenaeum IX. 372. C. sic supplevit:

μέγιςον ἀγαθὸν [εἶπες] εἴπερ ἔςι δι' ἐνιαυτοῦ
ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν.

ubi malim:

μέγιςον εἶπας ἀγαθόν, εἴπερ ἔςι δι' ἐνιαυτοῦ.

In eodem fragmento et alia sunt, quae Criticorum curam et acumen exspectant. Enumeravit aliquis summam annonae copiam et abundantiam incredibilem, quae Athenis facta sit, idque alius gaudet factum, alius queritur his verbis:

κακὸν μὲν οὖν μέγιςον
εἰ μὴ γὰρ ἦν οὐκ ἂν ἐπεθύμουν οὐδ' ἂν ἐδαπανῶντο.

cui nescio quis ita respondet:

ἐγὼ δὲ τοῦτ' ὀλίγον χρόνον Φήσας ἀΦειλόμην ἄν.

haerent omnes in Φήσας. Miror quomodo Bergkius potuerit probare et recipere Fritzschianum Φύσας. Novimus quid sit Φύσας πτερά, ὀδόντας, πώγωνα, quid νοῦν Φύσας et similia multa: quid sibi velit in illo versu Φύσας solum οὐδ' ἂν ἀπόλλων μάθοι, ut apud Comicum dicitur. Nihil autem corruptum esse praeter Φήσας apparet: iam vero quis est, qui ex copia facere inopiam possit? nempe is, quem apud Aristophanem audimus in Acharnensibus dicentem vs. 819.

τὰ χοιρίδια τοίνυν ἐγὼ Φαίνω ταδί.

(nam sic legendum, non Φανῶ). et vs. 911

ἐγὼ τοίνυν ὁδὶ | Φαίνω πολέμια ταῦτα.

isti nequissimi sycophantae penuriam et famem faciebant soli, etiamsi undique annona afflueret.

εἴ που σίκυον ἴδοιεν ἢ λαγῴδιον
ἢ χοιρίδιον ἢ σκόροδον ἢ χόνδρους ἅλας,
ταῦτ' ἦν Μεγαρικὰ κἀπέπρατ' αὐθημερόν.

Acharn. 520 sqq. Itaque quemadmodum Aristophanes ibid. vs. 541 dixit:

φέρ' εἰ Λακεδαιμονίων τις ἐκπλεύσας σκάφει
ἀπέδοτο φῆνας κυνίδιον Σεριφίων.

sic sycophantam illic dicentem fecerat:

ἐγὼ δὲ τοῦτ' ὀλίγον χρόνον φῆνας ἀφειλόμην ἄν.

In secundo verso lacunam sic suppleverim:

ςεφάνους ἴων [ῥόδων κρίνων], κονιορτὸν ἐκτυφλοῦντα,

quia saepe in coronarum mentione *violae*, *rosae*, *lilia* coniunguntur, ut apud Cratinum Athen. XV. p. 685. D.

παντοίοις γε μὴν κεφαλὴν ἀνθέμοις ἐρέπτομαι
λειρίοις ῥόδοις κρίνεσιν κοσμοσανδάλοις ἴοις.

Quod in Demonici fragmento commemoratur τὸ κατὰ χειρός aut ὕδωρ κατὰ χειρός saepissime apud Comicos πρὸ τοῦ δείπνου convivis affunditur. Suavissime Teleclides Athenaei VI. 268. A.

Εἰρήνη μὲν πρῶτον ἁπάντων ἦν ὥσπερ ὕδωρ κατὰ χειρός.

post coenam ἀπονίψαι, ἀπονίψασθαι, νίπτρον παραχεῖν dicebant, et nonnumquam κατὰ χειρῶν δοῦναι vel εἰληφέναι, vid. Athen. II. 49. C. IV. 147. E. e Philoxeno ἔπειτα δὲ παῖδες | νίπτρ' ἔδοσαν κατὰ χειρῶν IX. 408. F. Coniungit utrumque Aristophanes in Vespis vs. 1216.

ὕδωρ κατὰ χειρός. τὰς τραπέζας εἰσφέρειν.
δειπνοῦμεν. ἀπονενίμμεθ'. ἤδη σπένδομεν.

Quod ante coenam datur saepius sic κατὰ χειρός dicitur, ut apud Aristophanem Athen. IX. 410. B.

φέρε παῖ ταχέως κατὰ χειρὸς ὕδωρ.

et Alexidem ibid. II. 60. A.

κατὰ χειρὸς ἐδόθη. τὴν τράπεζαν ἧκ' ἔχων.

et Archedicum Athen. VII. 292. E;

πάρεισιν οἱ κεκλημένοι | δίδου κατὰ χειρός.

et alibi: legitur tamen aliquoties et κατὰ χειρῶν, ut in Menandro Athen. IX. 408. F.

οἱ δὲ κατὰ χειρῶν λαβόντες περιμένουσι φίλτατοι.

et hinc scurra apud Athen. IV. 156. E. quum quaereretur ποῖον τῶν ὑδάτων ἥδιςόν ἐςι; respondit τὸ κατὰ χειρῶν. Nicostratus apud Athen. XV. p. 685. E. κατὰ χειρὸς εἰληφέναι post coenam dixit:

καταλαμβάνομεν
ἑτέρους κατὰ χειρὸς ἀρτίως εἰληφότας
καὶ ςέφανον.

nam coronae mentio indicat ὅτι ἄπο δείπνου ἦσαν, ut et paulo ante p. 685. B. Philoxenus:

κατὰ χειρὸς ἦλυθ' ὕδωρ — εἶτ' ἔφερε ϛέφανον.

Sic et Clearchus Athenaei XIV. p. 642. B.

λάβ' ὕδωρ κατὰ χειρός. — ἡ παῖς, ἐπιτίθει
ἐπὶ τὴν τράπεζαν κάρυα καὶ τραγήματα.

Praemisi haec omnia ut Posidippo opem feram misere laboranti apud Athenaeum IX. 377. B, ubi εἰσελήλυθεν, inquit, conviva famelicus

ἐκ πεντεκαίδεχ' ἡμερῶν προηλπικὼς
τὸ δεῖπνον, ὁρμῆς μεϛὸς, ἐκλελυμένος,
τηρῶν πότ' ἐπὶ τὰς χεῖρας οἴσει τις.

Satin certum videtur reponendum esse

τηρῶν ὁπότε κατὰ χειρὸς οἴσει τις.

vulgatam scripturam peperit codex detritus, cuius lacunas aut evanidas litteras sciolus utcumque explevit. Idem in praecedente versiculo factum esse vides in ἐκλελυμένος, quod metrum pariter et sententia loci respuunt. Nihil iste, quisquis fuit, minus erat quam ἐκλελυμένος. Quod Meinekius de suo dedit ἐκλελεγμένος metrum fulcit, sententiae non prodest. ΕΚ. Ε. ΑΥΜΕΝΟΣ, credo, supererat, unde non ΕΚΛΕΛΥΜΕΝΟΣ erat eruendum sed ΕΚΚΕΚΑΥΜΕΝΟΣ, eratque ille ὁρμῆς μεϛός, ἐκκεκαυμένος.

Lacuna duplex et verba praepostere inter eos qui colloquuntur divisa Antiphanis perfacetum et lepidum locum apud Athen. X. 450. E. plane pessumdederunt. Docta puella Sappho patri aenigma hoc ponit:

ἔϛι φύσις θήλεια βρέφη σώζουσ' ὑπὸ κόλποις
αὐτῆς, ὄντα δ' ἄφωνα βοὴν ἵϛησι γεγωνόν
καὶ διὰ πόντιον οἶδμα καὶ ἠπείρου διὰ πάσης
οἷς ἐθέλει θνητῶν, τοῖς δ' οὐδὲ παροῦσιν ἀκούειν
ἔξεϛιν, κωφὴν δ' ἀκοῆς αἴσθησιν ἔχουσιν.

Pater scurra magis quam philosophus sine mora ita solvit:

ἡ μὲν φύσις γὰρ ἣν λέγεις ἐϛὶν πόλις,
βρέφη δ' ἐν αὐτῇ διατρέφει τοὺς ῥήτορας.
οὗτοι κεκραγότες δὲ τὰ διαπόντια
κἀκ τῆς 'Ασίας καὶ τἀπὸ Θρᾴκης λήμματα
ἕλκουσι δεῦρο. νεμομένων δὲ πλησίον

αὐτῶν κάθηται λοιδορουμένων τ' ἀεί
ὁ δῆμος οὐδὲν οὔτ' ἀκούων οὔθ' ὁρῶν.

deinde leguntur mutila, corrupta et male divisa haec:

πῶς γὰρ γένοιτ' ἄν., ὦ πάτερ, ῥήτωρ * *
ἄφωνος ἦν μὴ ἀλῷ τρὶς παρανόμων;
B. καὶ μὴν ἀκριβῶς ᾠόμην ἐγνωκέναι
τὸ ῥηθέν . . . . . . ἀλλὰ δὴ λέγε.

Meinekio post ῥήτωρ excidisse videtur ποτέ vel ἄρα et in sequenti senario legi posse:

ἄφωνος ἦν τις μή γ' ἀλῷ τρὶς παρανόμων.

ubi τις male additur et γε prorsus inutile est, neque haec scurrilis facetia eruditam et, ut istae solent, gravem et tristem puellam satis decet. Bis excidit dipodia iambica, quam si ex totius sententiae conformatione elicueris et numeros et sales Antiphane dignos habebis. In hunc igitur modum haec restituenda censeo:

Σ. οὐδὲν λέγεις, πῶς γὰρ γένοιτ' ἄν, ὦ πάτερ,
ῥήτωρ ἄφωνος; B. ἦν ἀλῷ τρὶς παρανόμων.
Σ. παίζεις ἔχων. B. καὶ μὴν ἀκριβῶς ᾠόμην
ἐγνωκέναι τὸ ῥηθὲν, ἀλλ' ἤδη λέγε.

Qui in tali re errantem redarguit, si liberius loquitur ληρεῖς vel ληρεῖς ἔχων solet in ore habere, ut apud Cratinum in Schol. ad Aristoph. Nub. vs. 354. et apud Aristophanem saepissime, ut in Ranis vs. 512. Avibus 341. Lysistr. 945. sed petulantius hoc est, quam ut puella sic patri respondeat. Lenius igitur est οὐδὲν λέγεις, quo omnes improbant quidquid displicet aut non intelligunt, ut apud ipsum Antiphanem Athen. X. 450. C.

οὐκ οἶδ' ὅ τι λέγεις | οὐδὲν λέγεις γάρ.

et passim apud alios. Quam bene patri iocanti conveniat respondere ἦν ἀλῷ τρὶς παρανόμων et quam apte filia Sappho verbis παίζεις ἔχων patrem ad propositum revocet apertum esse arbitror. Ἔγνωκα pro *intellexi* frequens in Attica est, cuius rei pauca exempla adscribam, quo facilius vincam hoc ipsum in Lysiae loco pessime depravato esse reponendum. Antiphanes Athen. X. 448. E.

νυνὶ δὲ τοῦτ' ἔγνωχ' ὅτι | ἀληθὲς ἦν.

Alexis Athen. XI. 465. D.

ἔγνωκα δ' οὖν οὕτως ἐπισκοπούμενος
εἶναι μανιώδη πάντα τἀνθρώπων ὅλως.

Nausicrates Athen. VII. 296. A.

δύο μὲν ἁπαλοὶ καὶ καλοί
[ἐπώνυμοι] τοῦ ναυτίλοισι πολλάκις
ἤδη φανέντος πελαγίοις ἐν ἀγκάλαις.
B. *γλαυκὸν λέγεις.* A. *ἔγνωκας.*

ubi *ἐπώνυμοι* feliciter est a Porsono repertum. Hic quoque ut passim in Athenaeo librarius omisit, quae situ aut madore corrupta aut evanida expedire non potuit. Aristoph. Nub. 1094

ἆρα δῆτ' | ἔγνωκας ὡς οὐδὲν λέγεις;

et alibi. Hoc ipsum igitur Lysiae reddendum censeo *κατὰ Θεομνήστου α'*. § 20 in verbis: *ἀλλ' εἰ μὴ σιδηροῦς ἐστὶν οἴομαι αὐτὸν ἔννουν γεγονέναι ὅτι τὰ μὲν πράγματα ταὐτά ἐστι νῦν τε καὶ πάλαι, τῶν δ' ὀνομάτων ἐνίοις οὐ τοῖς αὐτοῖς χρώμεθα νῦν τε καὶ πρότερον.* Nihil enim aliud significat *ἔννους γίγνεται* quam *ad se redit* diciturque de eo, qui aut ebrius fuit aut insaniit, aut de eo, qui quam stolidum sit quod agat intelligens melius consilium capit, ut apud Demosthenem *πρὸς Ὀνήτορα* pag. 876. *ἔννους γίγνεται* — — *καὶ τί ποιεῖ; τοὺς ὅρους ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀφαιρεῖ κτἑ.* Fieri autem non potest ut *ἔννους γέγονε* significet *ἔγνωκε*. Scripserat Orator *οἴομαι αὐτὸν νῦν γ' ἐγνωκέναι ὅτι κτἑ.* ubi *νῦν* in *νοῦν* abiit levis corrector *ἔννουν γεγονέναι* de suo dedit. Lubet eadem opera turpe vitium ex Antiphonte tollere in oratione *περὶ τοῦ Ἡρώδου φόνου* § 44. Reus Herodem solus noctu in littore occidisse dicitur. Quod fieri non potuisse et aliis argumentis demonstrat et sic: *ὑπὸ δὲ ἑνὸς ἀποθνήσκων οὔτ' ἀνέκραγεν οὔτ' αἴσθησιν οὐδεμίαν ἐποίησεν οὔτε τοῖς ἐν τῇ γῇ οὔτε τοῖς ἐν τῷ πλοίῳ; καὶ μὴν πολλῷ πλέον γε ἀγνοεῖν ἐστι νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν, ἐπ' ἀκτῆς ἢ κατὰ πόλιν.* in his *γε ἀγνοεῖν* sensu vacuum est: quod sententia loci postulat *ἐξάκουστον φθέγγεσθαι* vel, ut apud Antiphanem vidimus *βοὴν ἵστησι γεγωνόν*, nullo negotio ex reliquiis depravatae scripturae exscalpi potuit. Vetus liber, unde deterrimi nostri codices manarunt, hanc lectionem servabat: ΠΛΕΟΝΓΕΓΩΝΕΙΝ, librarius ubi *πλέον γε* dederat in ΓΩΝΕΙΝ haerens extudit Graecum vocabulum quodcumque et *ἀγνοεῖν* scripsit, quum *πολλῷ πλέον γεγωνεῖν ἐστι νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν* scribere debuisset. Eiusdem levitatis et stuporis exempla in antiquis

scribis multa iam ostendimus, alia alias ostendemus. Miratus sum nuper eandem in illo, qui *Ἱεροκλέους καὶ Φιλαγρίου Φιλογέλωτα* edens in § 88 ita scripsit: *Σχολαστικὸς ἐπανερχόμενος ὅθεν ἀπεδήμησεν καὶ ἀναβαίνων ὑψηλὴν ἀνάβασιν ἐθαύμαζε λέγων· ἐνταῦθα ὅτε πρῶτον ὡς ἐπαρκεῖν ὥδευον κατάβασις ἦν καὶ πῶς οὖν ταχέως ἠλλάγη καὶ ἀνάβασις γέγονε*; Pro *ἐπαρκεῖν* in codice est *παρκεῖν*. Suavissime Editor: »*Recepi ἐπαρκεῖν verbum bene Graecum, sed cuius sensum nunc vix capio.*" Ostendimus alibi quam facile *η* et *κ* confundantur: emenda igitur *ὅτε πρῶτον παρῄειν κατάβασις ἦν* et mirare scribarum diligentiam, qui ne istud quidem leve scribendi genus populari sermone nulla arte compositum sine turpi errore describebant. Ibidem § 85 dicitur homo fatuus *εἰς οἰκίαν καινὴν μετοικισθεὶς καὶ τὰ πρὸ τοῦ πυλῶνος καβηρᾶς ἐπιγράψαι· ὃς ἂν ὧδε κόπρια βάλῃ ἀπόλλυσιν αὐτά.*. Editor: »*an καμάρας?*" apage! verum est *τὰ πρὸ τοῦ πυλῶνος καθήρας*. Comici fragmentum mutilum legitur ibid. § 226. Histrio famelicus *τὸν ἀγωνοθέτην πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν ἄριστον ᾔτει*. Cur? inquit. *ἵνα, ἔφη, μὴ ἐπιορκοῦντες λέγωμεν*

ἠρίστησα νὴ τὴν Ἄρτεμιν | μάλ' ἡδέως.

tu corrige: *ἵνα μὴ ἐπιορκῶν λέγω·*

ἐγὼ μὲν ἠρίστησα, νὴ τὴν Ἄρτεμιν,
μάλ' ἡδέως.

Non teneo me quin his addam veterum scribarum errorem non dissimilem, unde quam nihil isti cogitent colliges. Apud Polyaenum VI. 16. 4. in Codicibus legitur: *Καρχηδόνιοι πολεμοῦντες Ἱέρωνι νύκτωρ ἐπιπλεύσαντες Μεσσήνῃ πλησίον τῆς πόλεως ὑπ' Ἀκραγαντίνων καθωρμίσθησαν*, alias res agebat scriba qui ex ΥΠΑΚΡΑΝΤΙΝΑ elicuit *ὑπ' Ἀκραγαντίνων* verba bene Graeca sed quorum sensum nunc vix capiebat. Corrigendum est *ὑπ' ἄκραν τινὰ καθωρμίσθησαν*. Eiusdemmodi igitur in Antiphonte est vitium *γε ἀγνοεῖν* pro *γεγωνεῖν*, quod verbum ne quis poëtis proprium et a soluta oratione alienum esse existimet adscribam locum ex Hippia maiore, qui in Platonicis dialogis circumfertur, p. 292. D. *οὐδέν σοι μᾶλλον γεγωνεῖν δύναμαι ἢ εἴ μοι παρεκάθησο λίθος καὶ οὗτος μυλίας μήτ' ὦτα μήτ' ἐγκέφαλον ἔχων*, neque Antiphontis discipulus dubitavit *γεγωνίσκειν* dicere de Nicia Thucydides VII. 76. *βουλόμενος ἐπὶ πλεῖστον γεγωνίσκειν.*

Quod in eadem re proprium verbum est ἐξακούειν de eo poni solitum, ad cuius aures vox aut clamor e longiore intervallo editus pervenit, Xenophonti reddendum est in Anabasi V. 4. 31. ἀπεῖχον αἱ πόλεις ἀπ' ἀλλήλων ϛάδια ὀγδοήκοντα, αἱ δὲ πλεῖον, αἱ δὲ μεῖον. ἀναβοώντων δὲ ἀλλήλων ξυνήκουον εἰς τὴν ἑτέραν ἐκ τῆς ἑτέρας πόλεως, imo vero ἐξήκουον, si quo ex oppido clamor tolleretur is in altero oppido exaudiebatur. Hinc melius in Cyropaed. IV. 3. 3 servabitur vetus lectio ϛὰς ὅπου αὐτοῦ ἔμελλον ἐξακούσεσθαι prae nova ἔμελλον ἀκούσεσθαι, et quis non meminit Aristophanis in Thesmoph. 293.

πoῦ, πoῦ καθέζωμ' ἐν καλῷ, τῶν ῥητόρων
ἵν' ἐξακούω;

Transeo nunc ad Strattidis locum emendandum, in quo vocabulum unum intercidit et propterea quod erat facetissimum, loci Sophoclei παρῳδία, non amplius apparet. Praemittam verba Tragici, in quibus multi saepe iocati sunt, utpote unicuique de populo notissimis, in quo genere lepidissimi sunt τῶν παρῳδούντων sales et lepores. Quum Demetrius Poliorceta in Phrygia ignarus itinerum in devia et angustias seque et copias implicuisset, et scurra aliquis in eius tentorio inscripsisset:

τέκνον τυφλοῦ γέροντος Ἀντιγόνου, τίνας
χώρους ἀφίγμεθα;

ut narrat Plutarchus in Demetr. cap. 46, non credo unum fuisse in castris Graecum militem, qui non Oedipi Colonei recordaretur. Non minus omnibus nota erant haec:

Ἀγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεϛί σοι
παρόντι λεύσσειν, ὧν πρόθυμος ἦσθ' ἀεί.
τὸ γὰρ παλαιὸν Ἄργος οὑπόθεις τόδε.
αὕτη δ', Ὀρέϛα, τοῦ λυκοκτόνου θεοῦ
ἀγορὰ Λύκειος, οὑξ ἀριϛερᾶς δ' ὅδε
Ἥρας ὁ κλεινὸς ναός.

et reliqua, quae leguntur in Electrae exordio. Notum est meretriculam Atticam a Demetrio multis muneribus ut vestem poneret expugnatam, quum tandem morem gereret, dixisse:

Ἀγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεϛί σοι
παρόντι λεύσσειν, ὧν πρόθυμος ἦσθ' ἀεί.

Machonis locus est apud Athen. XIII. 579. A.

χἰτουμένην λέγουσι τὴν πυγήν ποτε

ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μανίαν Δημητρίου,
ἀνταξιῶσαι δωρεὰν καὐτόν τινα.
δόντος δ' ἐπιστρέψασα μετὰ μικρὸν λέγει·
Ἀγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι.

ne sola putes scorta Attica cum poëtis multum consuescere solita in promtu haec habere, e Plutarchi Symposiacis IX. 1. 2. haec adscribam: ἐμνήσθη τῆς Θεοδώρου τοῦ τραγῳδοῦ γυναικὸς οὐ προσδεξαμένης αὐτὸν ἐν τῷ συγκαθεύδειν ὑπογύου τοῦ ἀγῶνος ὄντος, ἐπεὶ δὲ νικήσας εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν ἀσπασαμένης καὶ εἰπούσης·

Ἀγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι.

Neque fefellit Alexandri milites, quum in castris ad Hydaspen fluvium in Bacchanalibus δραμάτιον satyricum in Harpalum scriptum ageretur, in cuius prologo haec erant ap. Athen. XIII. 595. E.

οὐξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε
πόρνης ὁ κλεινὸς ναὸς, ὃν δὴ Παλλίδης
τεύξας κατέγνω διὰ τὸ πρᾶγμ' αὐτοῦ φυγήν,

non fefellit, inquam, spectatores Graecos unde haec per iocum adumbrata essent. Si quid iudico, Strattis eiusdemmodi quid luserat, quod nunc nobis periit, sed ut revocari in lucem possit. Antiquus et doctus Grammaticus ad Aristophanis Ranas vs. 404 annotavit: χρόνῳ δ' ὕστερον οὐ πολλῷ καὶ καθάπαξ (expunge καί) περιεῖλε Κινησίας τὰς χορηγίας. ἐξ οὗ καὶ Στράττις ἐν τῷ εἰς αὐτὸν δράματι ἔφη·

σκηνὴ μὲν τοῦ χοροκτόνου Κινησίου.

In antiquo codice quum ΧΟΡΟΚΤΟΝΟΥΘΥ exaratum esset proclivi errore ΘΥ excidere post ΟΥ potuit. Strattis videtur fabulam his ipsis verbis exorsus esse:

Σκηνὴ μὲν ἥδε τοῦ χοροκτόνου θεοῦ
Κινησίου.

quae ut spectatoribus Atticis audita sunt, continuo toti caveae τοῦ λυκοκτόνου θεοῦ apud Sophoclem venit in mentem. Quam facile ΘC, ΘΥ, ΘΩ, ΘΝ corrumpi aut intercidere possint in priore parte ostendimus. In Comicorum fragmentis non semel ita factum esse mihi animadvertisse videor. Nondum poenitet in Platone Comico apud Schol. Arist. Pac. 792 pro ὁ Καρκίνου παῖς τοῦ θαλαττίου reposuisse:

ὁ Καρκίνου παῖς τοῦ θαλαττίου θεοῦ.

Similiter in Eubuli fragmento Athen. VII. 295 E., cuius lacerae tantum laciniae ex antiquo codice describi potuerunt, suspicor olim non λοπάδα τοῦ θαλαττίου γλαύκου lectum fuisse sed τοῦ θαλαττίου θεοῦ Γλαύκου. Caèterum satis notum est quantopere Strattis et aequales comici in Tragicis scurrili imitatione argumentis, numeris, oratione ridendis luserint.

Quam foede librarii comoediae reliquias depravarint, ut sententiae nec caput nec pes constaret, in Antiphanis loco apud Athen. XIV. 618. B optime spectari potest, ubi aliorum inventis ipse quaedam adiiciam, quae alii aliquando perficiant. Verba poëtae sic circumferuntur:

ποίαν Φράσον γὰρ ἥδε τὴν συναυλίαν
ταύτην, ἐπίϛαται γάρ, ἀλλ' ηὖλουν ἔτι
μαθόντες ὥϛε τοὺς αὐλοὺς σύ τε
αὕτη τε λήψεσθ', εἶθ' ἃ μὲν σὺ τυγχάνεις
αὐλῶν πέραινε. δέξεται δὲ τἄλλα σοι.
ἡδύ τι κοινόν ἐϛιν, οὔ χωρὶς πάλιν,
συννεύματ', οὐ προβλήμαθ', οἷς σημαίνεται
ἕκαϛα.

Priores versus nemodum expedire potuit: ἥδε τὴν συναυλίαν ταύτην ἐπίϛαται, olim coniuncta fuisse videntur, tum complura interciderunt. Codicum vitia αυτητελετη ψεθειθαμεν συντυγχάνεισ Dindorfius procuravit, qui εἶθ' ἃ μὲν σὺ τυγχάνεις, et Meinekius, qui αὕτη τε λήψεσθ' emendavit. In eadem ipse incideram, nisi quod εἶθ' ἃ μὲν νῦν τυγχάνεις αὐλῶν πέραινε et olim et nunc verius esse arbitror. In caeteris hanc lectionem demersam latere suspicor: δέξεται δὲ τἄλλα σοι

ἥδ'. οὔ τι κοινόν ἐϛιν, οὐ χωρὶς πάλιν,
οὐ νεύματ', οὐ προβλήμαθ', οἷς σημαίνετε
ἕκαϛα;

οὐ quater repetitum ter labem et vitium contraxit. Ecquid illos cogitasse aut sensisse putes, qui haec sic descripta ad nos propagarunt?

Non multo melius habitus est Antiphanis locus apud Athen. XIV. 623. A.

πλησίον δέ γε
ταύτης ἄσιτος ἡμέραν καὶ νύχθ' ὅλην

κεςρεὺσ λεπισθὲισ σπχσθεὶσ ςρχφεὶσ
χρωσθεὶσ ὁμοῦ τι πρὸσ τέλοσ μέροσ δρόμου περῶν ἥξει κεκραγὼσ
παῖσ δ' ἐφέςηκεν ῥανῶν. Sic nempe haec e scribarum manibus accepimus, quae emendare et in pristinum nitorem ita restituere, ut ipsam Poëtae manum revocemus nostri est artificii, potestque in his, quae adscripsimus, praestari. Nempe per ea vitia et sordes haec pellucet vetusti libri scriptura:

ΚΕΣΤΡΕΥΣΛΕΠΙΣΘΕΙΣΑΛΣΙΠΑΣΘΕΙΣΕΚΣΤΡΑΦΕΙΣ,

deinde apparet τέλοσ μέροσ nil nisi dittographiam esse, in qua τέλοσ probum est, μέροσ vitio natum. Pro ἥξει κεκραγώς Graeculus non indoctus, qui ex Marciano Codice Epitomen, quam dicunt, confecit, ac rectius dicetur ex illo codice fideliter descripsisse omnia, quae intelligere potuit resectis omnibus, quae depravata erant aut ei certe videbantur, et in iis, quae descripsit, hic illic aliquam correctiunculam suam recepit, is igitur hoc loco eximiam emendationem reperit σίζει pro ἥξει, quam probavit omnibus. Itaque sic Antiphanes scripserat:

κεςρεὺς λεπισθεὶς, ἁλσὶ πασθεὶς, ἐκςραφείς,
χρωσθεὶς, ὁμοῦ τι πρὸς τέλος δρόμου περῶν
σίζει κεκραγώς, παῖς τ' ἐφέςηκε ῥανῶν.

In λεπισθείς aliqua est dubitatio, sintne umquam Attici hac forma usi. Veteres λέπειν dicebant et ἐκλέπειν, ἀπολέπειν, περιλέπειν: hinc λέπος, λέμμα et λοπός, unde λοπίζω, ἀπολοπίζω Attici dicebant, non λεπίζω, quo utuntur sequiores pro λέπω. Apposite in hanc rem Photius: Λοπίζειν οὐ λεπίζειν, et ἀπολοπίζειν: διὰ τοῦ ο τὴν τρίτην οὐ διὰ τοῦ ε in Bekkeri Anecd. I. p. 25, 26. In Aristophanis fragmento ibid. I. p. 430, 17

ἐγὼ δ' ἀπολογίζειν τε κᾆτ' ἐπ' ἀνθράκων

recte corrigunt ἀπολοπίζειν, post ἀνθράκων excidisse ὀπτᾶν suspicor: verbo λεπίζειν utuntur Graeculi et magistri ad vetus λέπειν explicandum. Λαπῆναι, ἐκλαπῆναι, ἐκλαπήσεται Graeculis ignota et inaudita fuisse alibi demonstravi. Apud Hesychium est ἐλέπουν: οἷον ἐλέπιζον, et ἐλέταιον: ἔπαιον, utrobique repone ἔλεπον et in λαπῆναι: λαπισθῆναι rescribe λεπισθῆναι. Ipsae squamae veteribus λέπη ἰχθύων dicuntur, quas minus antiqui omnes appellant λεπίδας. Equidem igitur λοπισθείς praetulerim, ut certioris fidei. Tum in ΑΛΣΙΠΑΣΘΕΙΣ scriba dormitans visus est sibi σπασθείς videre, fugientibus, ut videtur, litterulis

ΑΛ. Frequens est in Attica ἁλσὶ πάττειν, διαπάττειν, σμῆν, διασμῆν, ut apud Cratetem Athen. VI. 267. F.

ἰχθὺ βάδιζ'. ἀλλ' οὐδέπω 'πιθάτερ' ὀπτός εἰμι.
οὐκοῦν μεταστρέψας σεαυτὸν ἁλσὶ πάσεις ἀλείφων

quod perite Elmsleius in scriptura Codicis ἄλειπασ εἰσαλείφων inesse animadvertit. Praeterea scribe οὔκουν pro οὐκοῦν. Similiter Alexis dixit Athen. VII. 324 B.

τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολλοὺς κύβους
σμήσας τε λεπτοῖς ἁλσίν.

et Alcaeus Athen. IX. 399 F.

ἵνα τοὺς δασύποδας
οὓς ἂν λάβωμεν ἁλσὶ διαπάττειν ἔχῃς.

et in lepido Aristophanis loco Nub. 1237

ἁλσὶν διασμηχθεὶς ὄναιτ' ἂν οὑτοσί.

Deinde in ΠΑΣΘΕΙCΕΚΣΤΡΑΦΕΙC accidit, quod saepe factum esse in superiore parte demonstravimus, ut ΕΙC et ΕΚ confunderentur, et sic ob similitudinem alterum omissum periret. Eiusdem confusionis luculentum exemplum in Menandri fragmento mihi animadversum est, quod et propterea adducam quia non leve vitium in iocoso loco resedit. Ammonius discrimen inter ἦσθα et ἦς demonstraturus (quod quemquam nesciisse mireris) p. 76 scribit Μένανδρος ἐν Ψευδηρακλεῖ·

ὑπὲρ μὲν οἴνου μηδὲ γρῦ, τίτθη, λέγε.
ἂν τἄλλα δ' ἦς ἄμεμπτος εἰς τὴν ἐπὶ δέκα
Βοηδρομιῶνος ἐνδελεχῶς ἕξεις ἀεί.

verum vidit Porsonus, qui ἕκτην ἐπὶ δέκα emendavit et Polyaeni locum attulit III. 11. 2. Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν ἐνίκησε Βοηδρομιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα — ἥτις ἦν μία τῶν μεγάλων μυστηρίων. Multo utiliorem locum indicavit Meinekius in Plutarchi Phocione cap. 6 ἐνίκων δὲ (τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν) μεγάλοις μυστηρίοις καὶ παρεῖχεν οἰνοχόημα Χαβρίας Ἀθηναίοις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Βοηδρομιῶνος. Submiror neutrum vidisse apud Menandrum scribi oportere: ἕκτην ἐπὶ δέκα Βοηδρομιῶνος — ἄξεις ἀεί, non ἕξεις, quoniam festum diem nemo Graece ἔχειν sed ἄγειν dicitur, ἄγειν ἑορτήν, νουμηνίαν, Ἀδώνια, Διονύσια et similia passim. Itaque Antiphani ἐκστραφείς reddemus, quod quale sit in arte coquinaria non difficile est ad exputandum, στραφῆναι quid sit nemo dixerit. In sequentibus

Antiphanis versiculis vitium remansit in his verbis:

εἶτ' οὐκ ἐπῳδούς φασιν ἰσχύειν τινές;
ἐγὼ γὰρ ἤδη τρεῖς ὁρῶ μασωμένους
σοῦ ταῦτα συςρέφοντος.

non enim ἐπῳδούς sed ἐπῳδάς alii ἰσχύειν negabant, stulte credebant alii, qui easdem ab unoquoque disci posse opinabantur: vide Platonis Charmid. pag. 155. F. ἄνευ δὲ τῆς ἐπῳδῆς οὐδὲν ὄφελός ἐςι τοῦ φύλλου. Καὶ ὅς· ἀπογράψομαι τοίνυν, ἔφη, παρὰ σοῦ τὴν ἐπῳδήν.

In eiusdem Antiphanis fragmento apud Athen. VI. 240. F. sententia levi corruptela funditus periit. Editur:

ἀρετὴ τὸ προῖκα τοῖς φίλοις ὑπηρετεῖν.
B. λέγεις ἔσεσθαι τὸν Τιθύμαλλον πλούσιον.
εἰσπράξεται γὰρ μισθὸν ἐκ τοῦ σοῦ λόγου
παρ' οἷς ἐδείπνει προῖκα σύλλεξιν συχνήν.

haec neque faceta sunt neque omnino quidquam significant. Quid mirum, si haec est vera lectio:

εἰ πράξεται γὰρ μισθὸν ἐκ τοῦ σοῦ λόγου
παρ' οἷς ἐδείπνει προῖκα συλλέξει συχνά.

quae non egent interprete. In Codice est συλλέξειν συχνήν: qui συχνήν dedit sciolus cum προῖκα iungebat, acutissime sane: at isti tamen quamquam nihil intelligunt formas verborum ex sua libidine refingunt si quid non satis cum vicinis vocabulis quadrare videtur, reliquorum et totius sententiae securi. Et alibi talia designarunt et in Euripidis faceto fragmento περὶ τῶν ἐν Κορίνθῳ ἑταιρίδων apud Pollucem IX. 75

καὶ τὰς μὲν ἄξει πῶλον ἂν διδῷς ἕνα,
τὰς δὲ ξυνωρίδ', αἱ δὲ κἀπὶ τεσσάρων
φοιτῶσιν ἵππων ἀργυρῶν. φιλοῦσι δὲ
τὰς ἐξ 'Αθηνῶν παρθένους ὅταν φέρῃ
πολλάς.

Salmasius φέρῃς pro φέρῃ dedit, quem omnes sequuntur, perperam: non enim in ultimo vocabulo vitium est sed in primo. Legendum enim est φιλοῦσι δὲ | τὸν ἐξ 'Αθηνῶν, παρθένους ὅταν φέρῃ πολλάς, ut apud Babrium est 14, 7.

ὁ δ' ἐξ 'Αθηνῶν ἔλεγεν ὡς πολὺ κρείσσων
Θησεὺς γένοιτο.

et sic saepe alibi: quemadmodum natum sit vitium manifestum est.

Prorsus sensu vacuum est, quod in Antiphane legitur Athen. IX. 366. C.

τῶν θαλαττίων δ' ἀεί
ὄψων ἓν ἔχομεν, διὰ τέλους δὲ τοῦθ', ἅλας.
ἐπὶ δὲ τούτοις πίνομεν
οἰνάριον εἶδος νὴ Δί' οἰκίας τρόπον
πόσειδος οἷον τοῖς παροῦσι συμφέρει
ἀπαξάπασιν ὀξυβάφῳ ποτηρίῳ.

Ut vincam verum esse quod reponendum esse censeo praemittam locos nonnullos, in quibus id ipsum aut simillimum quid recte legitur. Alexis Athen. VII. 365. D.

ἥξω φέρουσα συμβολὰς τοίνυν ἅμα.
B. πῶς συμβολάς; A. τὰς ταινίας οἱ Χαλκιδεῖς
καὶ τοὺς ἀλαβάϛους συμβολὰς καλοῦσι, γραῦ.

Plato Comicus apud Schol. Arist. Thesmoph. 808.

βουλεύειν ὀλίγου 'λαχες πάνυ,
ἀτὰρ οὐ λαχὼν ὅμως ἔλαχες, ἢν νοῦν ἔχῃς.
B. πῶς ἢν ἔχω νοῦν;

Antiphanes Athen. VIII. 358. E.

ἰχθύν τιν' ἡδέως φάγοις ἄν; B. εἰς ἀγρόν
ἦλθεν φέρων ποτ' ἰχθυοπώλης μαινίδας
καὶ τριγλίδας, καὶ νὴ Δί' ἤρεσε σφόδρα
ἡμῖν ἅπασιν. A. εἶτα καὶ νῦν, εἰπέ μοι,
τούτων φάγοις ἄν; B. κἄν τις ἄλλος μικρὸς ᾖ.
τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα
ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. A. τί φής, ὦ φίλτατε;
ἀνθρωποφάγους, πῶς; Γ. οὓς ἂν ἄνθρωπος φάγοι
δῆλον ὅτι. ταῦτα δ' ἔϛιν Ἑκάτης βρώματα
ἅς φησιν οὗτος μαινίδας καὶ τριγλίδας.

huius loci partem ultimam ita scriptam adposui, ut mihi legenda et constituenda esse videtur. In Codice est ἀνθρωποφάγους πῶς ἀνθρωποφάγοι et pag. 313. B., ubi iidem versus leguntur, Codex exhibet ἀνθρωποφάγους, πῶς ἂν ἄνθρωπος φάγοι. Quod reposuimus satis certum est. Iacobsius πῶς; οὕς γ' ἄν, Dobraeus πῶς; ὧν γ' ἂν suppleverunt. Nihil causae est cur γε inseratur. Qui iocose interpretatur, quomodo magni pisces ἀνθρωποφάγοι dicantur optime dicit οὓς ἂν ἄνθρωπος φάγοι δῆλον ὅτι. Soloecum est quod in ultimo versu vulgatur:

ἅ φησιν οὗτος μαινίδας καὶ τριγλίδας.

itaque certa ratione ἅς φησι refinxi. Affine est Sannyrionis apud Harpocrat. v. πέλανος.

πέλανον καλοῦμεν ἡμεῖς οἱ θεοί,
ἃ καλεῖτ' ἀσέμνως ἄλφιθ' ὑμεῖς οἱ βροτοί.

Quodcunque igitur quis aut verbum aut dictum non intelligit illo modo utitur vocula πῶς, ut rationem quaerat. Hinc certa medicina parata Xenarcho est apud Athen. X. 418. E.

ἑπτὰ δὲ καπάνας ἔτρεφον εἰς Ὀλυμπίαν.
τί λέγεις; καπάνας Θετταλοί
πάντες καλοῦσι τὰς ἀπήνας. B. μανθάνω.

nam quis punctum temporis dubitabit, quin poëta dederit:

B. τί λέγεις; καπάνας, πῶς; A. καπάνας Θετταλοί
πάντες καλοῦσι τὰς ἀπήνας. B. μανθάνω.

Ex his denique Antiphanem in hunc modum scripsisse arbitror:

οἰνάριον, εἶδος, νὴ Δία, σκιᾶς τρόπον.
B. πῶς εἶδος; A. οἷον τοῖς παροῦσι συμφέρει
ἀπαξάπασιν ὀξυβάφῳ ποτηρίῳ.

Subiiciam his duo fragmenta, ubi ὅπως revocandum est, utrobique verbis praepostere dispositis in πῶς depravatum. Alterum est ipsius Antiphanis apud Athen. VI. 257. E.

ἐρριπίζετο
ὑπὸ τῶν περιςερῶν, ὑπ' ἄλλου δ' οὐδενός
δειπνῶν ὁ βασιλεύς. B. πῶς; ἐάσας τἄλλα γάρ
ἐρήσομαί σε τοῦτο. πῶς; A. ἠλείφετο
ἐκ τῆς Συρίας ἥκοντι τοιούτῳ μύρῳ κτἑ.

Qui hoc quaerit non vehementer aut concitate sed placide et subridens quaerit, quare scribendum:

ἐρήσομαί σε τοῦθ'. A. ὅπως; ἠλείφετο κτἑ.

Simillima est ratio in Mnesimachi loco apud Athen. VIII. 359. C.

ἀλλ', ἀντιβολῶ σ', ἐπίταττέ μοι μὴ πόλλ' ἄγαν,
μηδ' ἄγρια λίαν μηδ' ἐπηργυρωμένα,
μέτρια δὲ τῷ θείῳ σεαυτοῦ. B. πῶς ἔτι
μετριώτερ', ὦ δαιμόνιε, πῶς; A. σύντεμνε καὶ
ἐπεξαπάτα με. τοὺς μὲν ἰχθῦς μοι κάλει
ἰχθύδιον, ὄψον δ' ἂν λέγῃς ἕτερον κάλει
ὀψάριον. ἥδιον γὰρ ἀπολοῦμαι πολύ.

Quanto melius haec sic dividentur:

πῶς ἔτι | μετριώτερ', ὦ δαιμόνι'; Α. ὅπως; κτέ.

adscripsi et reliqua, ut appareret legendum esse:

τοὺς μὲν ἰχθῦς μοι κάλει | ἰχθύδι', ὄψον κτέ.

non ἰχθύδιον, nam quis sic loquitur?

Ut in his locis verba male distributa lectoribus fraudem faciunt ita saepissime nova et insperata lux obscuris et impeditis dictis affulget, si sua cuique verba redduntur. Nemo umquam intelligere duos Aristophanis versus potuit in Vespis 312, 313, quia nemo vidit inter patrem et filium verba sic esse dividenda, ut filius flebiliter exclamet:

τί με δῆτ', ὦ μελέα μῆτερ, ἔτικτες;

pater respondeat cachinnans:

ἵν' ἐμοὶ πράγματα βόσκειν παρέχῃς.

Satis compertum est in antiquissimis codicibus personarum vices nullo indicio significatas fuisse. Res ipsa lectorem acutum et hoc agentem satis admonebat: ubi dormitantes et hebetes lectores hoc adminiculo indigere coeperunt, Grammatici personarum vices duobus punctis distinxerunt idque δύο τιθέναι (στιγμάς videlicet), aut δύο στίζειν, δύο ποιεῖν, δύο στιγμὰς ποιεῖν appellare solent, ut ad Ranas annotatur vs. 891 τοῖσιν ἰδιώταις θεοῖς: τινὲς ἐν τῷ θεοῖς δύο τιθέασιν, ἵνα ἐν ᾖ τό· ἴδιοί τινές σοι κόμμα καινόν. quae annotatio loco mota est et pertinet ad vs. 889. tum in Aristophane legendum ἴδιοί τινες σοί, κόμμα καινόν; In Acharnensibus vs. 899 Codices exhibent:

ἢ φορτί' ἕτερ' ἐνθένδ' ἐκεῖσ' ἄξεις ἰών;

veram lectionem vetus scholion servavit: γράφεται καὶ ἰὼ ἀντὶ τοῦ ἐγώ. καὶ δύο στιγμαὶ ἐν τῷ ἄξεις: εἶτα τὸ ἰώ. Similia adscripta sunt ad Ranas 28. τινὲς εἰς τὸ φέρω δύο στιγμὰς ποιοῦσιν, et vs. 51 τινὲς εἰς τὸ ἀπόλλω δύο στίζουσι καὶ εἰς τὸ ἐξηγρόμην, et vs. 314 τινὲς εἰς τὸ μυστικώτατη δύο ποιοῦσιν. Sed non satis haec Grammaticorum diligentia cavere potuit, ne ineptissimum in modum in Codicibus passim et etiamnunc in optima quaque editione nonnumquam interlocutorum vices cum insigni sententiae detrimento misceantur et turbentur. Exempla huius negligentiae in Comicorum fragmentis complura supersunt, unde nonnulla expromam: quidquid autem in iis locis peccatum est, huius rei culpam soli Editores et Critici sustinent: in Codicibus enim omnia uno eodemque tenore continuantur, quae suo

quisque arbitratu dispescuit et colloquentium personis quam potuit aptissime accommodata distribuit. Saepius ita errant ut quae non eiusdem personae sint uni tribuant, nonnumquam quae eidem erant continuanda male dissecta duobus dividi videbis. Utriusque generis exempla quaedam afferam, in qua re sequar Poëtarum et fragmentorum eum ordinem, quo apud Meinekium sunt disposita. Cratini versiculus ex Apollonio Dyscolo *περὶ ἀντων.* p. 285. B. ita editur:

οὗτος, καθεύδεις; B. *οὐκ ἀναςήσεις βοῶν.*

ubi ego restituerim:

»οὗτος, καθεύδεις; οὐκ ἀναςήσει;" βοῶν

quibus verbis nescio quis aliquem ex somno excitat. In Cratetis fragmento apud Athen. VI. 267. E. Meinekius dedit:

ἔπειτα δοῦλον οὐδὲ εἷς κεκτήσετ' οὐδὲ δούλην.
B. *ἀλλ' αὐτὸς αὑτῷ δῆτ' ἀνὴρ γέρων διακονήσει;*

quid causae erat cur haec ita dissecarentur? nulla, opinor. utrumque hoc admirabundus rogat idem: si alter versus alterius personae fuisset non *ἀλλὰ* dixisset sed *ἆρα δῆτα, ἆρ' οὖν*, aut simile quid, quamobrem uni eidemque haec omnia relinquenda esse censeo. Similiter Bergkius Aristophanis verba apud Hephaest. p. 51:

οὐκ ἐτὸς, ὦ γυναῖκες, | πᾶσι κακοῖσιν ἡμᾶς
φλῶσιν ἑκάςοτ' ἄνδρες. | δεινὰ γὰρ ἔργα δρῶσαι
λαμβανόμεσθ' ὑπ' αὐτῶν.

male ita dispescuit, ut aliam mulierem respondentem faceret: *δεινὰ γὰρ ἔργα δρῶσαι κτἑ.* Quae dixerat *οὐκ ἐτός κτἑ.* eadem cur ita sentiret addere debebat, ut in Lysistrata 137.

οὐκ ἐτὸς ἀφ' ἡμῶν εἰσὶν αἱ τραγῳδίαι,
οὐδὲν γάρ ἐσμεν πλὴν Ποσειδῶν καὶ σκάφη.

praeterea scribendum *φλῶσιν ἑκάςοθ' ἄνδρες*, qui pervulgatus librorum error est, in *ἀνήρ, ἀγών* sim. castigari solitus, in *ἄνδρες, ἄνθρωπος, ἄνθρωποι* non item.

In Aristophanis *Γεωργοῖς* apud Plutarchum in Nicia cap. 8. Bergkius verba sic distribuit:

ἐθέλω γεωργεῖν. εἶτα τίς με κωλύει;
B. *ἡμεῖς.* A. *ἐπεὶ δίδωμι χιλίας δραχμάς,*
ἐάν με τῶν ἀρχῶν ἀφῆτε. B. *δεχόμεθα.*
δισχίλιαι γάρ εἰσι σὺν ταῖς Νικίου.

etiam sine ullo librorum auxilio legendum esset:

ἐθέλω γεωργεῖν. B. εἶτα τίς σε κωλύει;
A. ὑμεῖς. ἐπεὶ δίδωμι κτέ.

atqui haec ipsa est omnium librorum scriptura, quae sine mora reddenda Comico est.

In Antiphanis Ἀφροδίτης γοναῖς apud Athen. XV. 667. A. haec est apud Meinekium personarum divisio:

κοτταβιεῖτε τίνα τρόπον;
B. ἐγὼ διδάξω καθ' ὅσον ἂν τὸν κότταβον
ἀφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποιήσῃ πεσεῖν
A. πλάστιγγα ποίαν; τοῦτο τοὐπικείμενον
ἄνω τὸ μικρόν, τὸ πινακίσκιον, λέγεις;
B. τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ. οὗτος ὁ κρατῶν γίγνεται.

in his, si quid video, nonnulla sunt perperam distributa et legendum sic arbitror:

ὃς ἂν τὸν κότταβον
ἀφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποιήσῃ πεσεῖν
B. πλάστιγγα ποίαν; A. τοῦτο τοὐπικείμενον
ἄνω τὸ μικρόν. B. τὸ πινακίσκιον λέγεις;
A. τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ, οὗτος ὁ κρατῶν γίγνεται.

In Antiphanis fragmento apud Athen. XIV. 662. B. nescio quis coquo ut quodque curari velit ita praecipit:

οὐκοῦν τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε
ἕψειν ἐν ἅλμῃ; B. φημί. A. τὸ δὲ λαβράκιον;
B. ὀπτᾶν ὅλον.

quo sensu φημί in tali re responderi possit non exputo. Eidem continuanda sunt verba ἕψειν ἐν ἅλμῃ φημί.

Anaxandrides apud Athen. XI. 463. F. dixisse creditur:

τίνα δὴ παρεσκευασμένοι
πίνειν τρόπον νῦν ἐστε; λέγετε. τίνα τρόπον;
B. ἡμεῖς τοιοῦτον οἷον ἂν καὶ σοὶ δοκῇ.
A. βούλεσθε δήπου τὸν ἐπιδέξι'; B. ὦ πάτερ,
λέγειν ἐπὶ τῷ πίνοντι τὸν ἐπιδέξια
λέγειν, Ἄπολλον, ὡσπερεὶ τεθνηκότι;

Non melius apparere poterit quam sint haec omnia impedita et molesta, quam si naturae ordinem ob oculos posuero.

τίνα δὴ παρεσκευασμένοι
πίνειν τρόπον νῦν ἐστε; λέγετε. B. τίνα τρόπον

ἡμεῖς; τοιοῦτον οἷον ἂν καὶ σοὶ δοκῇ.
A. βούλεσθε δήπου τὸν ἐπιδέξι', ὦ πάτερ,
λέγειν ἐπὶ τῷ πίνοντι; B. τὸν ἐπιδέξια
λέγειν, Ἄπολλον, ὡσπερεὶ τεθνηκότι!

praeterea requiro βούλεσθε δῆτα pro δήπου, quod sententiae repugnat, cui δῆτα optime convenit, ut in Avibus 1689.

βούλεσθε δῆτ' ἐγὼ τέως | ὀπτῶ τὰ κρέα ταυτί;

et in Ranis 416.

βούλεσθε δῆτα κοινῇ | σκώψωμεν Ἀρχέδημον;

et aliis locis. Tum in extremo loco correxerim ὥσπερ ἐπὶ τεθνηκότι.

Eubuli fragmentum apud Athen. XI. 467. C.

μισῶ κάκιςον γραμματικὸν ἔκπωμ' ἀεί.
ἀτὰρ ὡς ὅμοιον οὑμὸς υἱὸς ᾤχετο
ἔχων Φιάλιον· τῷ δὲ πολλὰ γίγνεται
ὅμοια.

intelligi non potest nisi haec verba sic distribuantur, ut pater dicat: ἀτὰρ ὡς ὅμοιον οὑμὸς υἱὸς ᾤχετο ἔχων Φιάλιον τῷδε, deinde alius nascentem suspicionem avertens aut elevans respondeat: πολλὰ γίγνεται ὅμοια.

In Amphidis fragmento, in quo Plato ridetur, apud Diog. Laërt. III. 26.

τὸ δ' ἀγαθὸν, ὅ τι ποτ' ἐςὶν, οὗ σὺ τυγχάνειν
μέλλεις διὰ ταύτην, ἧττον οἶδα τοῦτ' ἐγὼ,
ὦ δέσποτ', ἢ τὸ Πλάτωνος ἀγαθόν. πρόσεχε δή.

verba πρόσεχε δή non servuli sunt, sed heri respondentis, et quod ille nesciat aperire parantis, in qua re trita sunt ἄκουε δὴ καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν, aut πρόσεχε τὸν νοῦν κἀκροῶ, aut πρόσεχε τὸν νοῦν ἵνα πύθῃ. Lepide dixerat Aristophanes in Acharn. 733 sed scribae versum scitum et lepidum fecerunt inelegantem et elumbem. Dant nobis haec:

ἀκούετον δὴ ποτέχετ' ἐμὶν τὰν γαςέρα.

at Poëta, ut opinor, dederat:

ἄκουε δὴ πότεχέ τ' ἐμὶν τὰν γαςέρα.

Alexis apud Athenaeum XV. 678. E.

ὁ τρίτος οὗτος δ' ἔχει
σύκων κυλιςὸν ςέφανον· ἀλλ' ἔχαιρε καί
ζῶν τοῖς τοιούτοις.

sycophantam ridebat: ad ficuum mentionem subridens aliquis interponit: ἀλλ' ἔχαιρε καὶ ζῶν τοῖς τοιούτοις.

Intelligi non possunt haec eiusdem Poëtae apud Athen. IX. 383. E.

πολλῷ γ' ἀμείνων, ὡς ἔοικας, ἦσθ' ἄρα
λογογράφος ἢ μάγειρος. ὃ λέγεις οὐ λέγεις,
τέχνην δ' ὀνειδίζεις.

si recte verba interlocutoribus diviseris, nihil difficultatis habebunt. Miratus aliquis coqui facundum et elegans dicendi genus ita hominem laudat: πολλῷ γ' ἀμείνων, ὡς ἔοικας, ἦσθ' ἄρα λογογράφος ἢ μάγειρος, cui ille indignabundus reponit: ὃ λέγεις οὐ λέγεις, τέχνην δ' ὀνειδίζεις, *quod vis dicere non dicis*, id est quod dicis non significat id quod tu putas. Laudem tu hanc esse opinaris, sed opprobrium in artem est. Eodem modo dicitur saepe ἀλλ' ὅ τι λέγεις εἰπέ μοι, ut in Avibus 1382.

παῦσαι μελῳδῶν, ἀλλ' ὅ τι λέγεις εἰπέ μοι,

et οὐκ οἶδ' ὅ τι λέγεις, et ὅ τι λέγεις οὐ μανθάνω, et similia multa. In iis quae coquus tam scite dixerat unum est, quod scribae depravando inscitum admodum et inficetum reddiderunt:

ἀτμὸς γὰρ οὕτως οὐχὶ προσπηδήσεται
ταῖς ῥισὶν ἀλλ' ἄνω μάλ' εἶσι καταφυγών.

in Codice est ανωμαλισει, unde Scaliger ἄνω μάλ' εἶσι effinxit, in quo omnes acquiescunt. At μάλα in ea re non ponitur, neque enim cum ἄνω neque cum εἶσι commode iungi potest et nil nisi numerum syllabarum explet. Vera scriptura emerget si comparaveris locum Nicostrati apud Athen. III. 111. C.

ὀσμὴ δὲ, τοὐπίβλημ' ἐπεὶ περιῃρέθη,
ἄνω 'βάδιζε καὶ μέλιτι μεμιγμένη
ἀτμίς τις εἰς τὰς ῥῖνας· ἔτι γὰρ θερμὸς ἦν.

unde quivis restituat: ἀλλ' ἄνω βαδίζει καταφυγών.

Nemo recte intelliget quid Timocles dixerit apud Athen. VI. 224. A.

οὐκοῦν κελεύεις νῦν με πάντα μᾶλλον ἢ
τὰ προσόντα φράζειν. πάνυ γε δράσω τοῦτό σοι.
B. καὶ πρῶτα μέν σοι παύσεται Δημοσθένης
ὀργιζόμενος κτέ.

nisi prius sic verba distributa erunt:

οὐκοῦν κελεύεις νῦν με πάντα μᾶλλον ἢ

τὰ προσόντα φράζειν; Β. πάνυ γε. Α. δράσω τοῦτό σοι. deinde mera mendacia narrare incipit. Putidum est ostendere velle πάνυ γε esse cum affirmatione respondentis.

Philemon dixisse creditur ap. Schol. Platonis p. 322 Bekk.

ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον οἶσθα, δέσποτα.

codices οἶδα servant omnes: legerim:

ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον. Β. οἶδα, δέσποτα.

quae servuli sunt hero respondentis. Miserrime corruptus est in re simillima Menandri locus apud Athen. X. 446. D. ubi Meinekius edidit:

ἐλλέβορον ἤδη πώποτ' ἔπιες, Σωσία;
πάλιν πάλιν νῦν πῖθι· μαίνει γὰρ κακῶς.

idem εἰ δή pro ἤδη reponebat, ut esset sensus: *si umquam bibisti, nunc iterum iterumque bibe.* At numquam hoc Graece illo modo dici potuit. Vera scriptura nobis eruenda erit ex his librariorum sordibus: βάλ' ἐσ κόρον ἤδη πώποτ' ἔπιεσ σωσιλα πασιν παλι νυν πίθι. μένει γὰρ κακῶς. Feliciter, ut solet, Heringa in Observatt. pag. 224 reperit ἐλλέβορον ἤδη πώποτ' ἔπιες, Σωσία; et μαίνει γὰρ κακῶς. In antiquo libro, quem futilis scriba utcumque sequebatur, scriptum erat .ΛΛϾ. ΟΡΟΝ. situs aut mador aut quaecumque alia causa litteras ϵ et Β obscuraverat vel absumserat. Ergo iste ex reliquiis antiquae scripturae elicuit scilicet βάλ' ἐσ κόρον, acute, ut nihil supra. Similiter in proximis quum esset CΩCΙΑΑΠΑ.. ΠΑΛΙ | ΝΥΝΠΙΘΙ, in quibus una tantum litterula Ξ madore evanida exciderat, homo sollers depinxit σωσιλα πασιν παλι νυν πίθι, quum deberet σωσία ἅπαξ πάλιν νῦν πῖθι, namque Menander dixerat:

ἐλλέβορον ἤδη πώποτ' ἔπιες, Σωσία;
Β. ἅπαξ. Α. πάλιν νῦν πῖθι, μαίνει γὰρ κακῶς.

Multo levius librariorum peccatum plane afflixit et perdidit heri cum servulo colloquentis dictum apud Scholiastam pereruditum ad Platonis Phaedonem pag. 380. Editur:

οἱ Θρᾷκες Λιβύτρωες ....
.. καλοῦνται. πάντα νῦν ἤδη 'σθ' ὁμοῦ.

οἱ Λιβύτρωες nova est et inaudita gens, quam peperit scribarum oscitantia, ut οἱ Ἀρτεᾶται apud Stephanum Byzantinum in v. Ἀρτεᾶται, γένος Περσικόν. Ἡρόδοτος πρώτῃ. Bonum factum quod ipsum Herodotum habemus, in quo scriptum est I. 125.

ἔςι δὲ τάδε ἐξ ὧν ὤλλοι πάντες ἀρτέαται Πέρσαι· Πασαργάδαι, Μαράφιοι, Μάσπιοι. Notus est Ptolemaei error ex Taciti verbis ADSUATUTANDA oppidum Suatutanda elicientis. Eiusdemmodi error in Menandro nos ludificatur: ne litterula quidem periit: si ΛΙΒΥΤΡΩΕϹ recte legeris manum Poëtae habebis:

οἱ Θρᾷκες, Λίβυ,
Τρῶες καλοῦνται. πάντα νῦν ἤδη 'σθ' ὁμοῦ.

Λίβυς servile nomen est, ut *Φρύξ*, *Σύρος*, *Σύρα*, *Συρίσκος*, *Δᾶος*, *Τίβιος*, *Λυδός*, *Καρίων*, *Γέτας*, alia, ex quibus unum obiter restitue Pherecrati, cuius locus non uno vitio inquinatus legitur apud Athen. XI. 481. A.

γλισχρόν τε μοὐςὶ τὸ σίαλον, νὴ τὼ θεώ.
B. *λάβω κόρη σοι τὴν κοτυλίσκην;* A. *μηδαμῶς*
μικράν γε. κινεῖται γὰρ εὐθύς μοι χολή,
ἐξ οὗπερ ἔπιον ἐκ τοιαύτης φάρμακον.
εἰς τὴν ἐμὴν νῦν ἔγχεον τὴν μείζονα.

ubi primum *γλισχρόν γε* reponendum est: *λάβω κόρη σοι* a Meinekio est, Codex mendose: *ει λαβω κυρισοι*, in qua scriptura quid lateat indicium facere potest Anaxippus Athen. XI. 486. E. *μέλη: οὕτω καλεῖταί τινα ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἀνάξιππος ἐν Φρέατι λέγων οὕτως·*

σὺ δὲ τὴν μέλην, Συρίσκε, ταυτηνὶ λαβὼν
ἔνεγκον ἐπὶ τὸ μνῆμ' ἐκείνης, μανθάνεις;
καὶ κατάχεον.

unde Pherecrati reddiderim:

λάβ', ὦ Συρίσκε, τὴν κοτυλίσκην.

tum Corianno, meretricula, quae fabulae nomen dedit: *μηδαμῶς μικράν γε*, inquit, *κινεῖται γὰρ εὐθύς μοι χολή, ἐξ οὗπερ ἔπιον ἐκ τοιαύτης φάρμακον.* Itaque qui dixerat *λάβ', ὦ Συρίσκε, τὴν κοτυλίσκην*, ad servulum iterum se convertens ita dicit:

εἰς τὴν ἐμὴν νῦν ἔγχεον τὴν μείζονα.

nisi quod *νῦν* absurdum est: hoc quoque malum accentus correctus sanabit et verum erit:

εἰς τὴν ἐμήν νυν ἔγχεον τὴν μείζονα.

Quam saepe *νῦν* et *νυν* in Aristophane et caeteris Comicis etiam nunc male permutata sint alias dedita opera demonstrabo.

Alio modo apud Menandrum heri et servuli colloquentium verba male divisa sunt apud Athen. XV. 691. A.

ἡδὺ τὸ μύρον, παιδάριον. B. ἡδύ· πῶς γὰρ οὔ;
νάρδινον.

qui πῶς γὰρ οὔ; respondit ἡδύ non potuit repetere. Divide:

ἡδὺ τὸ μύρον, παιδάριον, ἡδύ. B. πῶς γὰρ οὔ;

Inter duas colloquentium personas dividenda sunt verba in alio Menandri fragmento in Bekkeri Anecd. I. p. 358, 16.

ἂν ἔτι πιεῖν μοι δῷ τις· B. ἀλλ' ἡ βάρβαρος
ἅμα τῇ τραπέζῃ καὶ τὸν οἶνον ᾤχετο
ἄρασ' ἀφ' ἡμῶν.

quae male vulgo eidem continuantur. Multa turbata sunt in fragmento Damoxeni apud Athen. III. 101. F.

Ἐπικούρου δέ με
ὁρᾷς μαθητὴν ὄντα τοῦ σοφοῦ, παρ' ᾧ
ἐν δύ' ἔτεσιν καὶ μησὶν οὐχ ὅλοις δέκα
τάλαντ' ἐγώ σοι κατεπύκνωσα τέτταρα.
B. τοῦτο δὲ τί ἐςιν; εἰπέ μοι. A. καθήγισα.
μάγειρος ἦν κἀκεῖνος. οὐκ ᾔδει θεοί.
B. ποῖος μάγειρος; A. ἡ φύσις πάσης τέχνης
ἀρχέγονόν ἐς', ἀρχέγονον, ὦλιτήριε.

corruptum est οὐκ ᾔδει θεοί et ultima omnia praepostere divisa. Qui iactabundum coquum audiverat primos versus crepantem et Epicurum magistrum exclamat:

μαγεῖρος ἦν κἀκεῖνος, ὦ γῆ καὶ θεοί!

Frequens est Atticis in ore ὦ γῆ καὶ θεοί, si quid mirantur aut indignantur. Tum coquus:

ποῖος μάγειρος; ἡ φύσις πάσης τέχνης
ἀρχέγονόν ἐς'.

ποῖος μάγειρος; dicitur cum irrisione ut in Platonis Gorgia p. 490. D. ποίων ἱματίων; et post pauca ποῖα ὑποδήματα; φλυαρεῖς ἔχων. Multa huius usus exempla adscripsit Heindorf. ad Platonis Charmid. p. 174. B. ποῖον, ἦ δ' ὅς, πεττευτικόν; *Quem tu mihi coquum narras?* inquit, ἡ φύσις πάσης τέχνης ἀρχέγονόν ἐς', ad haec verba alter se non continet et ἀρχέγονον, ὦλιτήριε! occlamat. In fine duo obiter vitia tolle: vs. 63 pro εἶδε τἀγαθὸν μόνος | ἐκεῖνος οἷόν ἐςιν requiro οἶδε, et vs. 67 pro οὕτω σοι δοκεῖ legerim οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ; ut in Vespis vs. 933. οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ, | ὦλεκτρυόν; νὴ τὸν Δί', ἐπιμύει γέ τοι.

Athenionis fragmentum est apud Athen. XIV. 660. in cuius fine verba turbata esse videntur.

κατταρχόμεθ' ἡμεῖς οἱ μάγειροι, θύομεν,
σπονδὰς ποιοῦμεν, τῷ μάλιστα τοὺς θεοὺς
ἡμῖν ὑπακούειν διὰ τὸ ταῦθ' εὑρηκέναι
τὰ μάλιστα συντείνοντα πρὸς τὸ ζῆν καλῶς.
B. ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν ἀφεὶς παῦσαι λέγων.
A. ἥμαρτον. B. ἀλλὰ δεῦρο σὺ ξυνείσιθι
ἐμοὶ τά τ' ἔνδον εὐτρεπῆ ποίει λαβών.

Colloquuntur coquus et is, qui eum de foro conductum secum abducit domum. In via coquus garrulus coquinariae artis praestantiam ita celebrat, ut contendat ὅτι πάντων ἡ μαγειρικὴ τέχνη πρὸς εὐσέβειαν πλεῖστα προσενήνεχθ' ὅλως, idque ipsum longa oratione demonstrat, qua enectus is, qui hominem conduxerat ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν ἀφεὶς παῦσαι λέγων, inquit. Pro ἀφείς in Codice est ἄφες, in quo σαφές credo latere, extrita litterula in detrito et lacunoso codice. Ut se expediat, ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν σαφές, inquit, et quia ante addubitaverat παῦσαι λέγων, ἥμαρτον addit. Quod in Codice sequitur ἀλλὰ δεῦρο συνέσθιέ μοι Dobraeus sic refinxit δεῦρο σὺ ξυνείσιθι ἐμοί optime instituta sed non perfecta emendatione, namque verum esse arbitror ἀλλὰ δεῦρο νῦν συνείσιθι ἐμοὶ τά τ' ἔνδον εὐτρεπῆ ποίει λαβών. Satis verborum, inquit: *nunc* mecum ingredere domum et coenam intus para.

Unum adiiciam Nausicratis apud Athen. VII. 325. E. ubi aenigma ponitur:

αἱ ξανθοχρῶτες, ἃς κλύδων Αἰξωνικὸς
πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται,
αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι Φωσφόρον Κόρην,
δείπνων ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι.
B. τρίγλας λέγεις. γαλακτοχρῶτα Σικελὸς ὅν
πήγνυσ' ὄχλος ῥόμβος.

quae sic constituenda sunt:

B. τρίγλας λέγεις.
A. γαλακτοχρῶτα Σικελὸς ὃν πήγνυσ' ὄχλος.
B. ῥόμβος.

Athenaeus e Nausicrate sola aenigmata excerpsit et pauca verba, quibus quodque solvitur, caetera media omisit. Vel metrica

ratio verba sic esse describenda arguit. Nausicrates, ut multi alii τῆς μέσης κωμῳδίας, per risum iocumque Tragicam dicendi pompam et oratione et numeris imitatur. Idem est eloquii in re ludicra splendor et magnificentia, idem nitor senarii ad severiores leges compositi. Qui in Tragoedia vel Tragicomoedia senarios ferre possunt istiusmodi:

τρίγλας λέγεις. B. γαλακτοχρῶτα Σικελὸς ὃν
πήγνυσ' ὄχλος ῥόμβος.

reiiciendi sunt iudices numerorum, namque κωφὴν ἀκοῆς αἴσθησιν ἔχουσιν: contra qui aurem habent eius iudicium in ea re tuto sequentur. Horum sententias statim exquiram in emendandis fragmentis compluribus, quorum numeri vitiosi esse videntur, ubi prius dixero de vocabulo Tragico, in quo saepe Graeculi imperiti impingunt, quod legitur in hoc Nausicratis senario:

αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι Φωσφόρον Κόρην.

scilicet nemo umquam, qui ἀττικιςὶ λέγει et non παρατραγῳδεῖ, usurpat vocabulum θεά, sed ἡ θεός dicebant perpetuo omnes in illo sermone, qui non supra soccum adsurgit. Quicumque in comoedia θεά dicit facetus Homero aut Lyrico aut Tragico poëtae priscum vocabulum ad risum captandum sublegit: ubi nihil subest eiusmodi libri et scribae nobis fraudem faciunt. Lepidissime Menander apud Plutarchum de audiend. poët. pag. 19. A.

ἐμοὶ μὲν οὖν ἄειδε τοιαύτην, θεά,
θρασεῖαν, ὡραίαν δὲ καὶ πιθανὴν ἅμα,
ἀδικοῦσαν, ἀποκλείουσαν, αἰτοῦσαν πυκνά,
μηδένος ἐρῶσαν, προσποιουμένην δ' ἀεί.

sed vitiose in Aristophane ap. Schol. Theocr. II. 12 legitur:

τί δαί; κυνίδιον λεπτὸν ἐπρίω τῇ θεᾷ
εἰς τὰς τριόδους;

qui quoniam neque παρῳδεῖ neque παρατραγῳδεῖ non potest aliter quam τῇ θεῷ dixisse, ut recte apud Antiphanem scribitur Athen. XII. 553. C. ἀλείμματα | παρὰ τῆς θεοῦ λαβοῦσα, et alios passim. Dittographia hinc nata est in Posidippi loco apud Athen. IX. 376. F.

διακονοῦμεν νῦν γάμους. τὸ θῦμα βοῦς.
ὁ διδοὺς ἐπιφανής, ἐπιφανὴς ὁ λαμβάνων.

τούτων γυναῖκες ἱέρειαι τῇ θεᾷ θεοί.

vera lectio est τῇ θεῷ, ex vitiosa Graeculorum consuetudine manavit θεᾷ, deinde utraque scriptura ita conflata est ut genuina et sincera novam labem contraheret. Poëtae redde:

τούτων γυναῖκές εἰσ' ἱέρειαι τῇ θεῷ.

Itaque hoc quoque nomine pravum et vitiosum est ταῖν θεαῖν, quod saepe librarii invitis Atticorum Comicis et Oratoribus obtrudunt, qui τὼ θεώ, νὴ τὼ θεώ, μὰ τὼ θεώ, περὶ τὼ θεώ et sim. intacta relinquere solent, nisi quod semel in Platone peccarunt in Symposio pag. 180. D. ubi quum scriptum olim fuisset: πῶς δ' οὐ δύο τὼ θεώ; ἡ μὲν Οὐρανοῦ θυγάτηρ, ἡ δὲ Διὸς καὶ Διώνης, alii pessime τὰ θεὰ de suo supposuerunt, alii τὼ θεά, quod adhuc omnes sine suspicione servant: contra in ταῖν θεαῖν, quamquam non minus pravum est, plurimi pertinaciter conspirant, quos omnes contemnet qui eorum in hoc genere temeritatem in multis perspexerit. In Aristophanis Lysistrata 1263.

μόλε δεῦρο παρσένε σιά, | ποττὰς σπονδάς,

quamquam σιά Spartanis non eripuerim, παρσένε σεία rescribendum esse videtur: at illud ipsum θεῖος male irrepsisse puto in iocosum Cratini locum apud Hephaest. p. 47.

σιγὰν νυν ἅπας ἔχε σιγάν,
καὶ πάντα λόγον τάχα πεύσει.
ἡμῖν δ' Ἰθάκη πατρίς ἐςιν,
πλέομεν δ' ἅμ' Ὀδυσσέϊ θείῳ.

namque θείῳ vitio natum opinor ex ΔΕΙΩΙ id est δίῳ, quod ex Homero arripuit, ut in eadem fabula (τοῖς Ὀδυσσεῦσιν) et haec: ὁρῶμαι, ἐρίηρας ἑταίρους, τῇ νῦν τόδε πῖθι λαβών, ubi scribe τῇ νυν, et similia alibi. Sed quid quaeso est, cur qui Homerum sic sequitur repente δωρίζει? quid sibi vult σιγὰν νυν ἅπας ἔχε σιγάν? tam sana haec sunt atque ἅπας pro πᾶς ineptissime dictum. Quid multa? redde Cratino: σίγα νυν πᾶς, ἔχε σῖγα. Indidem manavit ut diceretur θεοὶ πάντες καὶ πᾶσαι, εὔχεσθαι θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις, in quo iocatur Aristophanes Avib. 865. εὔχεσθε — ὄρνισιν Ὀλυμπίοις καὶ Ὀλυμπίῃσι πᾶσι καὶ πάσῃσι, quod Demosthenis causa commemoro, in cuius nobilissimo exordio apud omnes legitur: τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις, quamquam quomodo τοῖς retineri possit nemo facile dicet.

De caeteris locis Aristophanis, ubi personarum vices turbatae

et confusae esse videantur alius dabitur dicendi locus, de uno tantum pauca dicam. In Pluto vs. 44 sqq. legitur:

καὶ τῷ ξυναντᾷς δῆτα πρώτῳ; B. τουτῳΐ.
A. εἶτ' οὐ ξυνίης τὴν ἐπίνοιαν τοῦ θεοῦ,
φράζουσαν ὦ σκαιότατέ σοι σαφέςατα
ἀσκεῖν τὸν υἱὸν τὸν ἐπιχώριον τρόπον;

quoties hunc locum relego duo sunt, quae me semper vehementer offendunt et antiquae corruptelae suspicionem haud levem iniiciunt. Insulsum et inficetum est id quaerere ex hero Carionem idque Chremylum respondere, quod neque servus scurra et callidus, neque spectatorum quisquam, neque nunc lectorum requirere poterat, τὸ πρᾶγμα φανερόν ἐςιν, αὐτὸ γὰρ βοᾷ. Itaque Cario, ubi Dei praeceptum audivit, continuo heri errorem scilicet perspicit et ita dicit:

κᾆτα ξυναντᾷς δῆτα πρώτῳ τουτῳΐ.
εἶτ' οὐ ξυνιεῖς τὴν διάνοιαν τοῦ θεοῦ;

praeterea pro φράζουσαν omnino φράζοντος sententiam postulare mihi persuasum est, nam quid quaeso est ἡ διάνοια τοῦ θεοῦ φράζει σοι? natum hoc quoque vitium est eodem modo quo apud Euripidem τὰς (pro τόν) ἐξ 'Αθηνῶν παρθένους, de quo ante diximus.

Comici παρῳδοῦντες Tragicos etiam in verborum quantitate ludunt et ioci causa prosodiam Ionicam imitantur producentes quae ἀττικιςί corripi debebant more et exemplo Tragicorum. Qui Comicus in πατρῷος prima longa utitur γελοιάζει, ut in Nubibus 1468

ναὶ, ναὶ, καταιδέσθητι πατρῷον Δία.

hoc ipsum iam ridiculum et scurrile est: si nihil leporis aut facetiae huiusmodi subest manifestum metri vitium tenemus. In Alcaei fragmento ἐν Κωμῳδοτραγῳδίᾳ·

ἐτύγχανον μὲν ἀγρόθεν πλεῖςους φέρων,

apud Macrob. Saturn. V. 20 optime viderunt subesse versiculum Euripideum: ἐτύγχανον μὲν ἀγρόθεν πυλῶν ἔσω | βαίνων. Apud Antiphanem Athen. I. p. 28. F.

ἐν πλησμονῇ γὰρ Κύπρις, ἐν δὲ τοῖς κακῶς
πράσσουσιν οὐκ ἔνεςιν 'Αφροδίτη βροτοῖς.

omnia sunt ex imitatione Tragicorum. Euripidis est versiculus ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἐν πεινῶσι δ' οὔ, eodem pertinent πράσσουσιν et βροτοῖς. Similiter ludit Eubulus Athen. XIII. 568. F.

καὶ μὴ λαθραίαν Κύπριν αἰσχίστην νόσον
πασῶν διώκειν, ὕβρεος οὐ πόθου χάριν.

νόσον merito Meinekio placuit pro νόσων: sunt haec magnam partem ex Euripide conflata, cui αἰσχίστην νόσον sublegit ex Oreste vs. 10. Male ad Comoediae reliquias referunt senarium, quo bis Cicero utitur ad Atticum scribens XV. 11. XVI. 6

ἡ δεῦρ' ὁδός σοι τί δύναται, θεοπρόπε;

inserto νῦν ante θεοπρόπε. Color orationis et numeri e Tragoedia sumtum arguunt. In Hermippi loco in Bekk. Anecd. I. p. 404, 28.

λεπτοὺς διαφαίρουσα πέπλους ἀνθέων γέμοντας,

Meinekius πέπλους et λεπτούς transponenda suspicatur, sed παρατραγῳδεῖν poëtam satis apparet. Contra manifesto mendosus est Philippidis locus apud Plut. in Demetr. cap. 12.

δι' ὃν ἀπέκαυσεν ἡ πάχνη τὰς ἀμπέλους,
δι' ὃν ἀσεβοῦνθ' ὁ πέπλος ἐρράγη μέσος,
τὰς τῶν θεῶν τιμὰς ποιοῦντ' ἀνθρωπίνας.

ineleganter Meinekius δι' ὃν ἀσεβοῦντα δ' ὁ πέπλος κτέ. Vitium est in ἐρράγη μέσος, quod si correxeris eadem opera metrum fulcietur. Scribendum enim: δι' ὃν ἀσεβοῦνθ' ὁ πέπλος διερράγη μέσος, quod verbum in tali re necessarium est. In fragmento Aristophanis apud Eustath. pag. 1419. 52.

ἄκων κτενῶ σε, τέκνον, ὁ δ' ἀπεκρίνατο·
ἐπὶ Παλλαδίῳ τἄρ', ὦ πάτερ, δώσεις δίκην.

fallitur Bergkius, qui σ', ὦ τέκνον, ὁ δ' οὖν ἀπεκρίνετο refinxit, credo, ne τέκνον priorem produceret, namque παρῳδοῦντος haec verba esse et e Tragico sumta certo indicio est forma κτενῶ, qua nemo de populo utebatur, ἀποκτενῶ dicebant omnes, ut constanter ἀποθνήσκω, ἀποθανοῦμαι, ἀποθανεῖν populus dicebat, relinquens θνήσκω κατθνήσκω, θανοῦμαι κατθανοῦμαι, θανεῖν κατθανεῖν Tragicis, qui populares illas formas *numquam* usurpabant: at omnes pariter dicebant τέθνηκα, τεθνάναι, τεθνεώς, quae forma *numquam* componitur, ut non Plutarchi sed scribarum errore natum esse putem, quod legitur in vita Periclis cap. 7. ἐπεὶ δ' Ἀριστείδης μὲν ἀπετεθνήκει καὶ Θεμιστοκλῆς ἐξεπεπτώκει, et rescribendum ἐτεθνήκει, quemadmodum et caeteri omnes et Plutarchus constanter scribunt. Aristophanes igitur verba ἄκων κτενῶ σε, τέκνον ex aliqua Tragoedia iocans sumsit, ut sexcenta

alia et ipse et reliqui omnes. Notissimis exemplis unum addam, ut vetus mendum eluam. Menandri locus est apud Clement. Alexandr. Paedog. III. 2.

νῦν δ' ἔρπ' ἀπ' οἴκων τῶνδε· τὴν γυναῖκα γὰρ
τὴν σώφρον' οὐ δεῖ τὰς τρίχας ξανθὰς ποιεῖν.

quae viri verba sunt uxorem repudiantis: *exi, vade foras*: sed dixerat poëta Tragicus: νῦν δ' ἔρρ' ἀπ' οἴκων τῶνδε, id est φθείρου ἐκ τῆς οἰκίας. Idem ὁδοῦ πάρεργον redde incerto scriptori, cui placuit sero nato vitam Homeri Ionica dialecto scribere, unde nonnullis simplicioribus hominibus ipse Herodotus esse visus est. Legitur ibi cap. 29 ἐγχρίμπτεται γυναιξὶ Κουροτρόφῳ θυούσαις ἐν τῇ τριόδῳ, ἡ δὲ ἱέρεια εἶπε πρὸς αὐτὸν δυσχεράνασα τῇ ὄψι· Ἄνερ ἀπὸ τῶν ἱερῶν. Viden supplendum esse: ἄνερ, ἔρρ' ἀπὸ τῶν ἱερῶν? Verum haec obiter, ad Comicos redeo. Et primum quidem numeros in locis quibusdam perturbatos et confusos corrigam, in quo genere multi multorum errores castigandi supersunt. Non satis est enim pedes et syllabas ad eruditos suos digitos diligenter numerare et metiri, auris est adhibenda, cuius delicato et fastidioso iudicio librorum Punica fides est exigenda. Et graves quidem ac flagitiosi errores, qui olim in re metrica impune ab unoquoque committi solebant, omnes sedulo sublati sunt: fere numquam iam fit ut genus metri, quo poëta usus sit, Editorem et Criticum fugiat: subinde nimis docti Eupolideos versus aliaque reconditiora subesse suspicantur in loco lacunoso aut mutilo: semel et iterum ad iamborum leges aut trochaeorum per vim accommodantur more Procrustae quae neque iambica neque trochaica sunt, aut permiscentur haec inter sese: at plerumque laciniae Poëtarum ita corrumpuntur, ut numeri aut duri et horridi aut insulsi et languidi exeant minime patriam Atticam resipientes. Possunt haec utcumque in suos pedes dividi, sed quum etiam nobis molestissima accidant ad aures quid Atticos spectatores facturos fuisse putemus?

Creticos latere suspicor in fragmento Philetaeri, unde haec excerpta prostant in Epitome Athen. I. 21. C. ἀμφὶ ϛέρνοις φᾶρος οὐ καθήσεις, τάλαν, μηδ' ἀγροίκως ἄνω γόνατος ἀμφέξει; unde Meinekius trochaeos satis violenter effinxit. Priora manca et mutila sunt: caetera sic dispono:

οὐ καθήσεις, τάλαν,
μηδ' ἀγροίκως ἄνω τοῦ γόνατος ἀμφιεῖ;

Quos Cratinus dimetros scripserat perelegantes hosce:

ἴτω δὲ καὶ τραγῳδίας | ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος,
παρατιλτριῶν ἔχων χορόν | Λυδιςὶ τιλλουσῶν μέλη
πονηρά.

apud Athen. XIV. 638. F. ex his Editores fecere trimetros hos pessimos:

ἴτω δὲ καὶ τραγῳδίας
ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος, παρατιλτριῶν
ἔχων χορὸν Λυδιςὶ τιλλουσῶν μέλη
πονηρά.

huiusmodi trimetros Apollodorus ἐν Χρονικοῖς scripsisse potuit scribitque Scymnus Chius, et si quis alius poëticae facultatis expers senarios pepigit, Cratinus non potuit neque alius quisquam eorum, qui artem tractabant Musicam. Idem poëta videtur dixisse apud Polluc. VII. 28.

νακότιλτος ὡσπερεὶ κωδάριον ἐφαινόμην.

ubi Meinekius: »*Metrum est Cratineum.*" Non credo: repone ὥσπερ pro ὡσπερεί et purum putum senarium habebis.

Eupolidis ex Polluc. III. 115 haec afferuntur:

ἤδη χορηγὸν πώποτε ῥυπαρώτερον
τοῦδ' εἶδες;

qui numeri non tantum pessimi sunt sed omnino ἄμετροι. Divide sic: ἤδη χορηγὸν πώποτε | ῥυπαρώτερον τοῦδ' εἶδες; Eidem ex Etymol. M. p. 207, 55 tribuuntur:

ψῆχ' ἠρέμα τὸν βουκέφαλον καί
τὸν κοππατίαν.

Cod. ψήχετ' ἠρέμα et καὶ κοππατίαν, unde scribo:

ψήχετ' ἠρέμα | τὸν βουκέφαλον καὶ κοππατίαν.

Non credo Athenaeo X. 446. E. primam in πίομαι corripi posse, itaque senarium quem affert e Platone Comico:

οὐδ' ὅςις αὐτῆς ἐκπίεται τὰ χρήματα,

ipsius negligentiae tribuo, quum poëta in tetrametris posuisset:

οὐδ' ἐςὶν ὅςις αὐτῆς | ἐκπίεται τὰ χρήματα * *

Meinekio in minore editione Comicorum pag. 358 aliquid humani accidit.

Eiusdem poëtae verba apud Athen. X. 424. A. κυάθους ὅσους

ἐκλέπτεθ' ἑκάστοτε per vim Meinekius et Bergkius ad numeros iambicos redegerunt sic:

κυάθους ὅσους ἐκλεπτέτην ἑκάστοτε.

metrum est sanissimum, sed grave vitium inest in ἐκλέπτεθ', quod quomodo sit abstergendum hi loci monstrabunt. Teleclides apud Schol. Arist. Pac. 1040.

ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ, κάπτε τῶν θυλημάτων.

Eubulus Athen. II. 47. B.

κάπτοντες αὔρας, ἐλπίδας σιτούμενοι.

Anaxilas Athen. XII. 548. C.

βολβοὺς τρώγων, τυροὺς κάπτων.

Xenarchus Athen. X. 431. A.

μὰ τὸν Διόνυσον, ὃν σὺ κάπτεις ἴσον ἴσῳ.

eodem modo Plato dixerat κυάθους ὅσους ἐκάπτεθ' ἑκάστοτε, scriba indiligens in ΕΚΑΠΤΕΘ videre se ἐκλέπτεθ' opinatus est.

Eubuli verba apud Athen. VI. 247. A.

ἐθέλει δ' ἄνευ
μισθοῦ παρ' αὐτοῖς καταμένειν ἐπισίτιος.

sic potius constituenda sunt:

ἐθέλει δ' ἄνευ μισθοῦ παρ' αὐτοῖς καταμένειν | ἐπισίτιος.

Amphidis fragmentum Athen. III. p. 100 B. e Porsoni coniectura sic editur:

εἰς τὴν ἑσπέραν | χορταζόμεσθα πᾶσιν ἀγαθοῖς.

in Codice est χορταζόμενα πᾶσιν, in quo latet:

εἰς τὴν ἑσπέραν χορτάζομεν | ἅπασιν ἀγαθοῖς.

Menandri locus apud Schol. Aristoph. Thesmoph. 423.

Λακωνική | κλείς ἐστιν ὡς ἔοικέ μοι περιοιστέα.

aptius sic describetur:

Λακωνικὴ κλείς ἐστιν ὡς ἔοικέ μοι | περιοιστέα.

In eiusdem fragmento apud Scholiast. Plat. p. 359.

τὸ λεγόμενον τοῦτ' ἐστὶ νῦν
τἄνω κάτω, φασὶν, τὰ κάτω δ' ἄνω.

quis umquam vidit numeros impeditiores? Expuncto additamento in hunc modum scripserim:

τὸ λεγόμενον | τοῦτ' ἐστὶ νῦν τἄνω κάτω, τὰ κάτω δ' ἄνω.

Philippidis verba apud Polluc. IX. 88.

οὗτος οἴεται | περισπάσειν κερμάτιον αὐτοῦ.

numerosius ita diviseris:

οὗτος οἴεται περισπάσειν | κερμάτιον αὐτοῦ.

Subiungam his fragmenta paucula, ubi lacunae Codicum satis commode suppleri posse videntur, quale est hoc Epicratis Athen. XIII. 570. B.

τὰς μὲν γὰρ ἄλλας ἔςιν αὐλούσας ἰδεῖν
αὐλητρίδας πάσας Ἀπόλλωνος νόμον,
Διὸς νόμον,
αὗται δὲ μόνον αὐλοῦσιν Ἱέρακος νόμον.

lacunam sic probabiliter expleveris:

Ἑρμοῦ νόμον, Πανὸς νόμον, Διὸς νόμον.

quae cur exciderint perspicuum est.

Male incrustata lacuna et dissimulata numeris pessimis est apud Alexidem Athen. IV. 133. B. ubi maritus uxorem garrulam his verbis insectatur:

σοῦ δ' ἐγὼ λαλιςέραν
οὐ πώποτ' εἶδον οὐδὲ κερκώπην, γύναι,
οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν', οὔτε τρυγόν', οὐ
τέττιγα.

Codex οὐκ ἀηδόν' οὐ τρυγόν' οὐ τέττιγα. Porsonus οὔτε τρυγόν', οὐ | τέττιγα reposuit, adolescens, opinor; nam qui summi viri Adversaria ediderunt χρύσεα χαλκείοις intermixta dederunt. Nemo melius quam Porsonus sentire poterat quam essent molesti hi numeri et quam importunum esset οὔτε caeteris insertum. Revoca duas voculas fugitivas et optime procedent omnia:

οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν', οὐ χελιδόνα,
οὐ τρυγόν', οὐ τέττιγα.

non potuit poëta τὴν κωτίλην χελιδόνα in hoc grege avium loquacium omittere, quam solam nominasse erat satis. Ad Aristophanis versus in Avibus 39 sqq.

οἱ μὲν γὰρ οὖν τέττιγες ἕνα μῆν' ἢ δύο
ἐπὶ τῶν κραδῶν ᾄδουσ', Ἀθηναῖοι δ' ἀεὶ
ἐπὶ τῶν δικῶν ᾄδουσι πάντα τὸν βίον.

antiquus et doctus Grammaticus annotavit: παρὰ τοῦτο καὶ ὁ Φιλήμων·

ἡ μὲν χελιδὼν τὸ θέρος, ὦ γύναι, λαλεῖ.

potuit optime de suo ea dixisse Philemon, quae ab Aristophane sumsisse dicitur, et pervetus est, ut videtur, eruditorum consuetudo, qua solent quae similia sint ex imitatione profecta

esse affirmare. Sed ne similitudo quidem utriusque loci nunc quidem ulla cernitur, quoniam ea pars loci qua apparebat intercidit. Quis ipsa verba poëtae praestare possit? Sententia quae fuerit apertum est, nempe huiuscemodi:

ἡ μὲν χελιδὼν τὸ θέρος, ὦ γύναι, λαλεῖ,
σὺ δὲ δι' ἔτους,

aut σὺ δὲ πάντα τὸν ἐνιαυτόν, aut aliud quid in eandem sententiam, quod praecedentibus opponatur. Quemadmodum in hac annotatione versiculus excidit, sic ridicule ut nihil supra duo versiculi abundant in Scholio ad vs. 19 ubi editur: οὐδὲν ἄλλο πλὴν δάκνειν: ϛίχος·

Ἀθηναῖοι δ' ἐπὶ τῶν δικῶν | ᾄδουσι πάντα τὸν βίον.

Fieri non potest, ut quisquam reperiat quid sibi ista velint, nisi ipsum Codicem, unde haec manaverint, oculis diligenter usurpaverit. Dicam quid rei sit. Qui scriba aliquid se omisisse in textu describendo animadvertit, in margine id supplere solet: ne illa supplementa cum Scholiis confundantur superscribi solet in oratione soluta κείμενον, in poëta ϛίχος aut ϛίχοι solito compendio ($\overset{\chi}{\text{ϛι}}$ aut $\overset{\chi\chi}{\text{ϛι}}$). Qui Aristophanis Aves in Marciano Codice scripsit incuria omisit vs. 40. ἀθηναῖοι δ' ἀεὶ — τὸν βίον, quae in margine de more suppleta mirificum illud Scholion pepererunt: quia in vicinia apparebant verba οὐδὲν ἄλλο πλὴν δάκνειν haec illis acute aliquis pro lemmate apposuit.

In Alexidis fragmento apud Athen. IX. 386. A. enecat nescio quem coquus importunus et garrulus, sed locus simul mendosus et mutilus est, simul interloquentium vices perturbatae. Editur:

τοῦθ' ἕτερος οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μου ποιεῖ.
B. οὐκ οἶομ' οὐδ' ἀλλ' οὐδὲν ὧν σὺ νῦν ποιεῖς.
A. ἐγὼ δ' ἐρῶ· τοῖσιν γὰρ ἐϛιωμένοις
τὸν καιρὸν ἀποδίδωμι τῆς συγκράσεως.
σὺ πρὸς θεῶν ἔθυσας τὸν ἔριφον;
B. μὴ κόπτε μ', ἀλλὰ τὰ κρέα.

Neque in libris quidquam est auxilii, nisi quod τοῖς γὰρ pro τοῖσιν γὰρ servant, neque in Criticis. Nam quid prodest, quaeso, quod Schweighaeuserus coniecit ἔθυσας ἤδη τὸν ἔριφον, aut quod Meinekio in mentem venit ἐτεὸν ἔριφον? Equidem haec sic constituerim:

τοῦθ' ἕτερος οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μου ποιεῖ —
ἐγὼ δὲ πρῶτος. τοῖς γὰρ ἐςιωμένοις
τὸν καιρὸν ἀποδίδωμι τῆς συγκράσεως.
B. *οὐ πρὸς θεῶν ἔμ' ἔθυσας, ἀλλὰ τὸν ἔριφον,*
μὴ κόπτ' ἔμ', ἀλλὰ τὰ κρέα.

Passim OΥ et CΥ confundi solere quis nescit? deinde apparet nonnulla, quae in vetusto libro quacumque de causa legi non poterant, a librario esse omissa, qui, ut solet, lacunam dissimulavit. Quam apposita in hanc rem sint quae supplevimus, etiam ex ipsis aestimari potest: *κόπτειν τινά* et *κατακόπτειν* pro *ἀποκναίειν*, inani et importuna loquacitate aliquem *obtundere* et *enecare* notum est omnibus. Scite Hegesippus Athen. VII. 290. A.

ἢ λέγων φαίνου τί μοι
καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν ἢ μὴ κόπτε με.

et Sosipater Athen. IX. 378. B.

ἆρα σύ με κόπτειν οἷος εἶ;

hinc natus est iocus, qualis legitur apud Anaxippum Athen. 404. B.

παπαῖ | ἐμὲ κατακόψεις, οὐχ ὃ θύειν μέλλομεν.

quae satis confirmant id quod Alexidi reddidimus.

Periit unum vocabulum in Alexidis alio loco apud Athen. VI. 225. F.

νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἀλλ' ἐγὼ τεθαύμακα
τοὺς ἰχθυοπώλας πῶς ποτ' οὐχὶ πλούσιοι
ἅπαντές εἰσι λαμβάνοντες βασιλικούς
φόρους· μόνον οὐχὶ δεκατεύουσι γὰρ
τὰς οὐσίας ἐν ταῖς πόλεσι καθήμενοι
ὅλας δ' ἀφαιροῦνται καθ' ἑκάςην ἡμέραν.

si vitium sustulero optime apparebit quid sit in ea scriptura molestum et impeditum. Legendum arbitror:

λαμβάνοντες βασιλικούς
φόρους. B. *φόρους μόνον; οὐχὶ δεκατεύουσι γὰρ κτέ.*

Error plane similis commissus est in Antiphane Athen. II. 38. B.

κρύψαι, Φειδία,
ἅπαντα τἄλλα τις δύναιτ' ἂν πλὴν δυοῖν,
οἶνόν τε πίνων εἰς ἔρωτά τ' ἐμπεσών.
ἀμφότερα μηνύει γὰρ ἀπὸ τῶν βλεμμάτων
καὶ τῶν λόγων ταῦθ', ὥςε τοὺς ἀρνουμένους

μάλιςα τούτους καταφανεῖς ποιεῖ.

eadem opera sententiam et metrum restitues si rescripseris:

ὥςε τοὺς ἀρνουμένους
μάλιςα μάλιςα τοῦτο καταφανεῖς ποιεῖ.

Alexidis locus apud Athen. XIII. 565. A. duobus vocabulis augendus esse videtur. Non enim dixerat:

ἂν πιττοκοπούμενόν τιν' ἢ ξυρούμενον
ὁρᾷς τούτων ἔχει τι θάτερον κτἑ.

sed ὁρᾷς, δυοῖν τούτων ἔχειν δεῖ θάτερον: in Codicibus EXEIN et EXEITI vix distingui possunt et passim N et TI sunt permixta, vid. Porsoni Advers. p. 95. Hinc obiter emenda Lysiae fragmentum 34. εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον, imo vero ἔλεγέ τι ἢ μέτριον.

Menandri fragmentum apud Clement. Alexandr. Paedag. I. p. 104.

τοὐμὸν θυγάτριον πάνυ γάρ ἐςι τῇ φύσει
* * φιλάνθρωπον τὸ παιδάριον σφόδρα.

sic supple: πρᾷον φιλάνθρωπόν τε παιδάριον σφόδρα. Quae sit illa πρᾳότης in re amatoria satis perspicuum est et lenae verba esse videntur. Scytha βαρβαρίζων apud Aristoph. Thesmoph. 1210.

ὦ γρᾴδι', ὡς καρίεντό σοι τὸ τυγάτριον
κοὐ δύσκολ', ἀλλὰ πρᾷο.

In Stratonis loco apud Athen. IX. 382. F. lacuna est non difficulter e vicinis supplenda. Codex haec habet:

μῆλα θυσιάζεις ἄρα; — μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ,
οὐδέτερον αὐτῶν, προβάτιον δ'. — οὐκοῦν, ἔφη,
τὰ μῆλα πρόβατ' οὐ μανθάνω
τούτων οὐδὲν οὐδὲ βούλομαι.

Equidem sic legerim: οὔκουν, ἔφη,
τὰ μῆλα πρόβατα; — μῆλα πρόβατ'; οὐ μανθάνω
ἔγωγε τούτων οὐδὲν οὐδὲ βούλομαι.

et post pauca: ὥςε με
τῶν τοῦ Φιλητᾶ λαμβάνοντα βιβλίων
σκοπεῖν ἕκαςα τί δύναται τῶν ῥημάτων.

necessarium est, si quid video, ἕκαςον rescribere.

Infeliciter admodum lacuna suppleta est in loco Nicostrati Athen. III. 118. E.

ἀλλ' ἐπριάμην παρ' ἀνδρὸς, ὦ γῆ καὶ θεοί,

ταριχοπώλου πάνυ καλοῦ τε κἀγαθοῦ
τιλτὸν μέγιστον ἄξιον δραχμῆς δυοῖν
ὀβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν καταφάγοιμεν ἡμερῶν
τριῶν ἤδη κατεσθίοντες δώδεκα·
ὑπερμέγεθες γάρ ἐστι.

In Codice est ἤδη κατεσθίοντεσ· οὐδεδωκάγε, non quod Bekkerus Meinekio affirmavit: ἤδη κατεσθίοντες δεδωκάγε. Pervetus igitur est haec interpolatio et corruptela librorum, quam manifesto indicio tenemus, Graecum enim est in tali re εἷς ὤν, δύ' ὄντε, τρεῖς ὄντες, et Nicostratus dederat:

τριῶν κατεσθίοντες ὄντες δώδεκα.

quomodo Hermippus dixit apud Athen. VIII. 344. D.

τοὺς μὲν ἄρ' ἄλλους οἰκουρεῖν χρῆν, πέμπειν δὲ Νόθιππον ἕν' ὄντα,

aut Aristophanes in Vespis 693.

ξυνθέντε τὸ πρᾶγμα δύ' ὄντε
ἐσπουδάκατον κᾆθ' ὡς πρίον' ὁ μὲν ἕλκει, ὁ δ' ἀντενέδωκε.

(ubi Bergkius debuerat palmariam Reisigii emendationem a Dobraeo probatam recipere, qui in ΠΡΙΟΝΟ latere vidit ΠΡΙΟΝΘΟ, id est ὡς πρίονθ' ὁ μέν κτέ.) et quis non saepe ita locutus est? Hinc Aristophani subveniri potest interpolatione corrupto in Equitibus 269.

εἶδες οἷ' ὑπέρχεται
ὡσπερεὶ γέροντας ἡμᾶς καὶ κοβαλικεύεται;

ubi certissimus testis Ravennas, γέροντας καὶ κοβαλικεύεται exhibet, quemadmodum idem in Acharnensibus 221. servat lectionem μηδέπερ γέροντας ἐκφυγὼν Ἀχαρνέας. Idem utrobique vitium est eodem modo natum et tollendum quoque: nempe ut hic apud omnes recte scribitur μηδέπερ γέροντας ὄντας, sic illic rescribendum ὡσπερεὶ γέροντας ὄντας. Qui Codicem Venetum scripsit de suo ἡμᾶς interpolavit, ut passim Aristophanem levibus coniecturis suo arbitrio refinxit. Eodem modo apud Nicostratum futiliter aliquis ἤδη inseruit, caeteraque, quum vetus scriptura non satis appareret, conformavit ut potuit. Simillimum vitium incertum scribarum an Editorum negligentia deturpat Teleclidis versiculum apud Scholiast. Aristoph. Thesmoph. 168.

ἀλλ' ἡ τάλαινα Φιλοκλέα β

lacuna e Cod. Ravennate suppletur simul et non suppletur, namque nauci non est quod illinc afferunt βλελύθημαι, in qua scrip-

tura *βδελύττομαι* latere veri simillimum esse arbitror, ut ipsa Poësis vel Musa dixerit:

ἀλλ' ἡ τάλαινα Φιλοκλέα βδελύττομαι.

Opponam his duos locos, ubi contrario errore aliena verba a sciolis in margine apposita aut inter versus adscripta, uti fit, male irrepserunt. Saepissime hoc factum est in poëtis quoque, sed quia fraus metri indicio statim patet, pleraque omnia additamenta istius generis dudum expuncta sunt, supersunt nunc ea tantum, ubi versus non integer emblema non patefacit, aut ubi ad metri leges utcumque accommodatum est quod mala manus olim adlevit. Utriusque generis nunc unum exemplum proferam. In Eubuli loco apud Athen. XI. 473. E. legitur:

ἐγὼ δέ, καὶ γὰρ ἔτυχεν ὂν καταντικρύ
τῆς οἰκίας καινὸν καπηλεῖον μέγα,
ἐνταῦθ' ἐπετήρουν τὴν τροφὸν τῆς παρθένου,
κεράσαι κελεύσας τὸν κάπηλόν μοι χόα
ὀβολοῦ, παραθεῖναί θ' ὡς μέγιστον κάνθαρον.

καὶ πάλιν·

ὁ δὲ κάνθαρος πάλαι δὴ κενὸς ὡς ξηραίνεται.

ubi homines docti *δή* expunxerunt, ut metri ratio constaret scilicet. At nihil sic profecimus: superest *δή* ex antiquo compendio, quo *δηλονότι* significari solebat, vide Bast. Comment. Palaeogr. p. 725. Nempe ad *ξηραίνεται* adleverat Graeculus *δηλονότι κενὸς ὤν*, quibus omnibus Antiphanes melius carebit.

Facetum est videre quam ridicule monachus aliquis repente interstrepat et importune vocem interponat suam in mediis iocis Nicolai apud Stobaeum in Floril. XIV. 7, ubi Parasitus aliquis assentandi artem sic docet:

ἀπὸ τῶν ἐτῶν κλέπτει τις ἢ καὶ βάπτεται
θέλων καλὸς εἶναι καὶ παρ' ἡλικίαν νοσεῖ,
ἔσω Γανυμήδης οὗτος ἀποθεούμενος.
παρατάττεταί τις καὶ ποιεῖ πάντας νεκροὺς
δείπνῳ, σιωπῇ τοῦτον ὑπομυκτηρίσας
εἰς τὴν τράπεζαν καὶ σὺ τὴν χολὴν ἄφες.

Qui haec indignabundus lectitabat olim monachus adscripsit *πρὸς χάριν ὁμιλεῖ τοῦ τρέφοντος ἐπ' ὀλέθρῳ*, quae verba mutato accentu in *ὁμίλει* in textum recepta post *ἀποθεούμενος* invito Parasito obtruduntur, ineptissime, ut opinor: nam quid est a

Comici ingenio et adulatoris persona alienius, quam hoc est? Praeterea δείπνῳ ferri non potest: repone δειπνῶν quod perinde est atque παρὰ τὸ δεῖπνον. In fine fragmenti non sine duplici gravissimo vitio legitur:

πάντα γὰρ πρόσεστί μοι
ὅσαπερ ἔχειν τἀλλότρια τὸν δειπνοῦντα δεῖ,
λιμὸς, ἀπόνοια, τόλμα, γαστὴρ, ἀργία.

alterum Badhamus feliciter sanavit, qui in γαστὴρ, ἀργία perspexit latere γαστριμαργία: alterum iuest in verbis τἀλλότρια τὸν δειπνοῦντα, qui verborum ordo soloecus est, neque aliter quam τὸν τἀλλότρια δειπνοῦντα ius est dicere. Itaque aut hoc erit restituendum, aut τἀλλότρια δειπνήσοντα δεῖ.

In Aristophanis fragmento in Bekk. Anecd. p. 434, 5 legitur:

οὕτω τι τἀπόρρητα δρᾶν ἐστι μέλει.

infelix est Bergkii coniectura ἐτημέλει: sanissimum puto ἐστι sed μέλει natum est eius socordia, qui quum fugientem scripturam expedire non posset dedit vocabulum quodlibet. Non est ovum ovo similius, quam Aristophanis versiculo est versiculus Alexidis apud Athen. IV. 165. A:

οὕτω τι τἀλλότρι' ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ.

unde reponendum:

οὕτω τι τἀπόρρητα δρᾶν ἐστι γλυκύ.

Non dissimili modo scribae afflixerunt Menandri lepidum locum apud Clement. Alexandr. Strom. VII. p. 844.

εἰ μέν τι κακὸν ἀληθὲς εἶχες, Φειδία,
ζητεῖν ἀληθὲς φάρμακον τούτου σ' ἔδει.
νῦν δ' οὐκ ἔχεις. τὸ φάρμακον εὕρηκας κενὸν
πρὸς τὸ κενόν. οἰήθητι δ' ὠφελεῖν τί σε.

ita haec Meinekius constituit ex aliquo Codice Parisino: in caeteris est κενὸν εὕρηκας τὸ φάρμακον; sed neque hoc ferri potest neque illud, namque τὸ φάρμακον εὕρηκας κενὸν soloecum est articulo vitiose abundante, et reperit mali remedium is ipse qui loquitur, idque superstitioso homuncioni in seqq. versibus indicat:

περιμαξάτωσάν σ' αἱ γυναῖκες ἐν κύκλῳ
καὶ περιθεωσάτωσαν κτέ.

itaque corrigendum: νῦν δ' οὐκ ἔχεις. κενὸν ἄρα καὶ τὸ φάρμακον πρὸς τὸ κενόν. οἰήθητι δ' ὠφελεῖν τί σε. in his olim α et

ευ confusa sunt, et qui sibi videbatur *ευρακαι* videre confidenter *vocabulum bene Graecum εὕρηκας* substituit. Idem scribendi vitium inquinavit hunc Menandri locum apud Stob. Floril. IX. 11.

οὐ δεῖ γὰρ ἀδικεῖν τοὺς ἱκέτας, ἄλλως τε καί
ὅταν μετ' εὐνοίας τι, μὴ πονηρίᾳ
πταίσωσιν. αἰσχρόν ἐςι τοῦτο γὰρ πάνυ.

sic enim haec Dobraeus constituit, quem Meinekius sequitur. Vellem etiam a Pflugkio *μετ' ἀγνοίας* accepisset, quamquam ne sic quidem locus persanatus est: *τοὺς ἱκέτας* vitio natos esse credo, neque enim caetera cum hac lectione satis conveniunt et *τὸ ἀδικεῖν τοὺς ἱκέτας* non *αἰσχρόν* est, sed *ἀνόσιον*: non turpe est facinus, sed impium. Verum esse arbitror *οὐ δεῖ γὰρ ἀδικεῖν οἰκέτας* et ab iracundo domino clementiam erga servos, qui nescio quid imprudentes peccaverint, implorari. Mirum est quam saepe *ἱκέτης* et *οἰκέτης* confundantur. Peius etiam apud Diod. Sicul. XII. 9 scribae peccarunt in his: *προτεθείσης βουλῆς πότερον χρὴ τοὺς Ἰταλιώτας ἐκδοῦναι τοῖς Συβαρίταις*, ubi non debebat Wesselingius dubitare, quin optime lectionem Codicum *τοὺσ σικελιώτας* Rhodomanus mutaverit in *τοὺς ἱκέτας*. *Ἰταλιώτας* temere repositum est ab eo, qui *Σικελιώτας* de coelo delapsos mirabatur. Sed exigua et levis ea corruptela est prae immani errore, quo Menander in Gnom. Monostichis vs. 446 dixisse putatur:

πολλοὺς ὁ καιρὸς οὐκ ὄντας ποιεῖ φίλους,

imo vero: *πολλοὺς ὁ καιρὸς οἰκέτας ποιεῖ φίλους*, quod Athenis saepe factum est, ut Romae in proscriptione, nam verissime Menander in Stob. Floril. XLII. 6.

ὅταν τύχῃ τις εὐνοοῦντος οἰκέτου
οὐκ ἔςιν οὐδὲν κτῆμα κάλλιον βίῳ.

Iterum *α* et *ευ* confusa esse suspicor in Menandri loco apud Stob. Floril. XCVI. 21.

αἰσχρὸν γενέσθαι πτωχὸν ἀσθενῆ θ' ἅμα.

non enim hoc turpe est, sed si quis corpore robusto valet et stipem colligere quam opus facere mavult: itaque a poëta est *πτωχὸν εὐσθενῆ θ' ἅμα.*

CAPUT II.

Dabimus Menandro hanc operam, in cuius fragmentis post multorum curas etiamnunc superest, in quo studium tam utiliter quam iucunde ponatur. Nihil equidem acutis et ingeniosis iuvenibus fructuosius esse arbitror quam diligenter spectare, quantum optimus quisque Criticorum suavissimis comoediae Menandreae reliquiis attulerit boni, et eadem opera animadvertere, quid quisque in hoc genere peccaverit eorum, qui non satis ab eruditione et ingenio parati incaute et impudenter easdem attigerint. Postquam ineptus et ridiculus Theologus, Joannes Clericus, Menandri et Philemonis fragmenta illotis manibus ausus est contrectare et Bentleius levitatem et futilitatem hominis omnibus palam fecit et severissime inscitiam eius et temeritatem castigavit, multi exstiterunt qui quod Bentleius praeclare inchoasset perficere et expolire instituerint: habet enim hoc Bentleiana crisis ut vehementer legentibus animum commoveat iudiciumque exacuat et ad imitandum incendat, si forte et ipsi aliquid huiuscemodi elicere possint. In ipsis Menandri fragmentis emendandis cum Bentleio veluti de palma contendentes videas Dawesium, Porsonum, Dobraeum [1]. Hos Meinekius consequitur, qui in Menandri fragmentis corrigendis, illustrandis, augendis et plurimum operae posuit et etiam utilius quam in caeteris Comicis versatus est. Neminem omnia exhausisse quis mirabitur? neque facile, ut opinor, exhaurientur omnia, quae viribus ingenii humani et accuratae doctrinae copia in his melius constitui et in pristinum nitorem restitui possunt. Supererit denique aliquid, quod artem nostram eludat, in quo genere is omnium acutissime cernet, qui ista neque intelligi neque emendari posse videbit. In superioribus compluscula iam Menandrea obiter per occasionem tractavi, ex quibus unum repetam, ut omnibus appareat quam sit necessarium

---

[1]) Videant iuniores Phileleutheri Lipsiensis (Bentleii) Emendationes in Menandri et Philemonis reliquias; deinde Dawesii Miscell. Critica p. 215. s. p. 387. cum nota Kiddii, et aliis locis, Porsoni Advers. p. 287. sqq. et Dobraei Advers. part. II. p. 270 sqq.

singulos Poëtae locos sedulo apud eos, qui servarunt, indagare et quemadmodum et quo consilio laudati fuerint circumspicere. Plutarchus in libro *de Cupiditate Divitiarum* p. 525. A. haec dedit: ἀλλ' ἐν τοῖς Θρασωνίδου κακοῖς ἐςίν·

παρ' ἐμοὶ γάρ ἐςιν ἔνδον ἔξεςιν δέ μοι
καὶ βούλομαι τοῦτ'
(ὡς ἂν ἐμμανέςατα ἐρῶν τις)
οὐ ποιῶ δέ.

quae sic ad Menandri Μισούμενον relata sunt ut Plutarchi verba scilicet omitterentur. Quis non statim admonitus videt omnia haec esse Menandri in hunc modum constituenda:

παρ' ἐμοὶ γάρ ἐςιν ἔνδον ἔξεςιν δέ μοι
καὶ βούλομαι τοῦθ', ὡς ἂν ἐμμανέςατα
ἐρῶν τις, οὐ ποιῶ δέ.

Non dissimili modo Menandri duo versiculi perfaceti auctori suo perierunt apud Diog. Laërt. VI. 93. μέμνηται τοῦ Κράτητος Μένανδρος οὕτως·

συμπεριπατήσεις γὰρ τρίβων' ἔχουσ' ἐμοί,
ὥσπερ Κράτητι τῷ κυνικῷ ποθ' ἡ γυνή,

καὶ θυγατέρα ἐξέδωκε μαθηταῖς αὐτοῦ ἐκείνοις ἐπὶ πείρᾳ δοὺς τριάκονθ' ἡμέρας ὡς ὁ αὐτὸς ἔφη. non est hoc elocare filiam sed flagitiose prostituere; at nihil huiusmodi aut Crates fecit aut scripsit Menander; scribae nos ludificantur, qui verba Poëtae disiecta depravarunt. In libris optimis est ἐξέδωκε κείνοις (vel ἐξέδωκ' ἐκείνοις) ὡς αὐτὸς ἔφη ἐπὶ πείρᾳ δοὺς τριάκονθ' ἡμέρας. Μαθηταὶ αὐτοῦ κτέ. unde haec poëtae manus emergit:

καὶ θυγατέρ' ἐξέδωκ' ἐκεῖνος, ὡς ἔφη
αὐτός, ἐπὶ πείρᾳ δοὺς τριάκονθ' ἡμέρας.

Contrario errore inquinata sunt Menandri verba apud Ammonium de D. V. p. 110. παιδίσκη, inquit, καὶ παῖς διαφέρει. παιδίσκη μὲν γὰρ ἡ ἐλευθέρα παρ' Ἀττικοῖς, παῖς δὲ ἡ δούλη. Μένανδρος ἐν Δακτυλίῳ·

ἐπὶ τοῦδε δ' αὖθ' οὕτως ὁ κακοδαίμων, ἔφη,
ὡς οὐκ ἂν ἐκδοίη θυγατέρας ἄσμενος
καὶ ταῦτα πεντήκοντα παιδίσκας ἔχων.

huic loco inexspectatam lucem affundent scripturae Codicum, quos sibi olim Valckenaerius Parisiis excutiendos curavit, et quos ipse in Marciana Bibliotheca diligenter contuli, in quibus

ita scriptum est: *μένανδρος ἐν δακτυλίῳ ἐπὶ τοῦ δάν οὑτοσί*, aut *μένανδρος ἐν δακτυλίῳ ἐπὶ τοῦ δάου· τίς γὰρ οὑτοσὶ κακοδαίμων ἔφυ ὃς οὐκ ἂν κτέ.* Compone utramque vitiosam scripturam *ἐπὶ τοῦ δάν* et *ἐπὶ τοῦ δάου* et ecce emicabit vera *ἐπὶ τοῦ Δαναοῦ*, nempe ipse est, de quo haec Poëta dixit,

Δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατήρ,

quem versum ex Euripidis *Ἀρχελάῳ* sumtum quis nescit? Iocose in eo versu ludit Plutarchus *de amore prolis* p. 497. B. heredipetas insectans:

Δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατὴρ

εἰ ἄτεκνος ἦν πλείονας ἂν εἶχε κληρονομοῦντας, et omnibus erat notissimus versus, qui fabulae primus erat, vid. Plutarch. Moral. p. 837. E. Itaque Ammonius ipse sic scripserat: *παῖς δὲ ἡ δούλη. Μένανδρος ἐν Δακτυλίῳ ἐπὶ τοῦ Δαναοῦ*, et sic Comici verba subiunxerat; namque sic demum apparebat *παιδίσκας* dici *τὰς ἐλευθέρας*, quoniam Danaus dicebatur *πεντήκοντα παιδίσκας ἔχειν*, quod facete dictum esse pro *θυγατέρας* vel *θυγάτρια* palam erat, ideoque hoc Menandri testimonio luculenter demonstratur quod Grammaticus volebat. Ammonius saepius sic in simili re loqui solet, ut in v. *Τύραννος* p. 138. *τύραννον οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐπὶ βασιλέως ἔτασσον. Ἡρόδοτος ἐπὶ Κροίσου·* (I. 6.) *τύραννος δὲ ἐθνέων (τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ) καὶ ὑποβάς·* (I. 26.) *τελευτήσαντος δὲ Ἀλυάττεω διεδέξατο τὴν βασιληίην*, — —. *ἔσθ' ὅτε καὶ τὸν τύραννον βασιλέα ἔλεγον, ὡς Εὔπολις ἐν Δήμοις ἐπὶ τοῦ Πεισιστράτου.* Eodem igitur modo scriptum fuisse *Μένανδρος ἐν Δακτυλίῳ ἐπὶ τοῦ Δαναοῦ* satis certum est, at ipse Menandri primus senarius tam male mulcatus est et mutilus, ut ipsa poëtae verba ex iis sordibus exscalpi non possint. Multa coniicias, quibus sententia et metrum probabiliter sarciantur, veluti:

τίς γάρ ποθ' οὕτω τι κακοδαίμων ἦν, ἔφη,

vel *τίς γάρ ποθ' οὕτως ἐστὶ κακοδαίμων, ἔφη*,

vel simile quid, sed nihil quod certum et evidens sit ex corruptissimis reliquiis elicias. Sententia saltem loci salva est et testimonium recte et ordine dictum.

Multa nunc Menandri nomine circumferuntur, quae numquam ab eo scripta sunt. Horum duo fere sunt genera: alia enim ei ab rerentissimis Graeculis afficta sunt ea oratione iisque numeris scripta, quales effoeta et decrepita Graecia effutire

solet, ut legentibus nauseam et fastidium pariant. Huius farinae est quidquid ex comparatione Menandri et Philistionis Meinekius attulit, quas sordes nollem umquam Menandreis reliquiis admixtas, in quibus non dico corrigendis sed legendis nemo umquam fecerit operae pretium, adeo omnia sunt insulsa, inepta, barbara. In eum ipsum, quicumque haec conscribillavit, utendum est consilio, quod ab eo datur in fragm. 157 Meinekii:

φρόνησιν ἀσκῶν ἄφροσιν μὴ χρῶ φίλοις
ἐπεὶ κεκλήσῃ καὶ σὺ παντελῶς ἄφρων.

Ne hoc videar in istum dixisse inclementius pauca producam ipsum dicentem. Fragm. incert. Meinek. 22.

ὅταν πονηροῦ γείτονος γείτων ἔσῃ.
40. *ἵν' ἄλλος ἐλθὼν μεταλάβῃ καὶ κτήσηται.*
146. *ἀπόντι μᾶλλον εὐχαριςίαν ποίει.*
148. *τοῦ δυςυχεῖν νόμιζέ σ' ἀρραβῶν' ἔχειν.*
152. *μὴ πάσχε πρῶτον τὸν νόμον καὶ μάνθανε.*
162. *ὅταν τι μέλλῃς τὸν πέλας κατηγορεῖν.*
165. *ὅταν γέρων γέροντι (συγ)γνώμην δίδοῖ.*
176. *κἂν μυρίων γῆς κυριεύῃς πήχεων.*

atque in istis emendandis, si Musis placet, video Grotios, Dobraeos, Meinekios operam ludere! Estne operae pretium ingenium experiri in fragm. 145.

καιρῷ τὸν εὐτυχοῦντα κολακεύων φίλος
καιροῦ φίλος πέφυκεν οὐχὶ τοῦ φίλου.

in praecedenti fragmento prior senarius

μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον.

satis bonus est, quamquam *δωρεῖσθαι* a magistro sublectum Tragico est et socco disconvenit, at quid facias sequentibus verbis:

ἔλεγχός ἐςι τῆς ἀχορτάςου τύχης.

quae nemo intelligit aut curat intelligere. Et sic multa alia aut sensu vacua sunt in istis aut ineptissime dicta. *Qui alteri malum parat*, inquit, (fragm. 147).

αὐτὸς προπάσχει τοῦ κακοῦ τὴν ἔκβασιν.

quod tam sanum est atque illud (fragm. 155),

καλὴν γυναῖκ' ἐὰν ἴδῃς μὴ θαυμάσῃς
τὸ γὰρ πολὺ κάλλος καὶ ψόγων πολλῶν γέμει.

ubi bellissime *τὸ πολὺ κάλλος* opponitur *ψόγοις πολλοῖς*. Quam suaviter dixit et *βιωφελῶς* in fragm. 156.

γνώμην ἀρίστην τῇ γυναικὶ μὴ λέγε,
γνώμῃ γὰρ ἰδίᾳ τὸ κακὸν ἡδέως ποιεῖ.

ut aliquid dicat γνώμην κακίστην vel γνώμην πονηρὰν reponunt, et haec Menandrum dixisse opinantur! Quam vellem sibi etiam, non tantum aliis omnibus, praecepisset quod est in fragm. 152.

ἅπαντα μεταμέλειαν ἀνθρώποις φέρει.
μόνη σιωπὴ μεταμέλειαν οὐ φέρει.

Praeclarissimum est et pervenuste dictum in fragm. 168.

μυστήριόν σου μὴ κατείπῃς τῷ φίλῳ
καὶ οὐ φοβηθήσῃ αὐτὸν ἐχθρὸν γενόμενον.

ne summus poëta metrum violet certatim emendant κοὐ μὴ φοβηθῇς, quae dicendi ratio Graeculis non est in usu et apud Graecos significat *noli metuere.* At quid feceris istis in fragm. 180.

τὸ τοῦ μαθητοῦ πρῶτον ἔχε τὴν σιγήν.

comminiscitur aliquid Meinekius: frustra; versus est politicus, quos qui olim pangebant melius paruissent praecepto veterum:

ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖσσον ἢ σιγὴν ἔχε.

Alterum genus est versuum, quorum Menander falso auctor creditur, plane contrarium. Saepe factum est ut versus multo Menandro antiquiores ex Euripide aut alio quo Tragico sumti cum Menandreis negligenter confunderentur. Sunt fere sententiose et argute dicta, quae satis commode ab utroque genere Poëtarum aut in tragoedia poni potuerint aut in comoedia, ubi pater senex aut quaelibet persona tristior multa γνωμικὰ loqui solet. Quum nihil sit apud Stobaeum incertius quam auctorum nomina sententiis et excerptis apposita, et plurima incerto auctore et apud hunc et passim apud alios circumferantur, factum est ut in Comicorum fragmentis Tragica complura insint, et contra in Tragoediarum reliquiis pauca quaedam appareant socco quam cothurno digniora. Possit aliquis ita existimare non magnopere nostra referre utrum quid ab Euripide an Menandro dictum sit, nam perinde iucundam sententiam esse et vitae utilem, neque nunc satis certo sciri ac demonstrari posse ad utrum genus fragmentum quodque referri oporteat, si nihil aliunde de auctore compertum sit aut testes corrupti esse videantur. Mihi contra et perutile esse et non admodum difficile aut anceps negotium videtur quae quis in cothurno dixerit aut in socco discernere. Ne dicam de caeteris, dicendi genus, ipsa

lingua, qua utrique utuntur, verborum delectus, forma, compositio, deinde numerorum ratio, metri genus et multa alia tenuissima illa quidem sed certa indicia faciunt, ut hoc agenti et bene Graece scienti ambiguum esse non possit utrum Tragici verba an Comici teneas. Multos saepe vidi in hoc genere levissime versari et Deorum heroumque eloquium a Demeae aut Micionis oratione distinguere non potuisse: nihilominus ut boni poëtae est reddere personae convenientia cuique, sic poëtarum interpretis et critici esse arbitror discrimina haec acute animadvertere et sentire, neque tantum in vitae et hominum usu valere illud:

ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται,

sed idem in scriptorum consuetudine et usu valere oportere. Quam vehementer et diu ludificatus est homines doctos scribae error in Stobaei Florilegio commissus LXXIV. 27, qui omissis negligenter nonnullis Menandri verba cum Euripideis monstrose conglutinavit. Creditus est Comicus matronam induxisse ita dicentem:

τὸ μὲν μέγιϛον οὔποτ' ἄνδρα χρὴ σοφὸν
λίαν φυλάσσειν ἄλοχον ἐν μυχοῖς δόμων.

addam et pauca de seqq., ut mendum eluam:

ἐρᾷ γὰρ ὄψις τῆς θύραθεν ἡδονῆς,
ἐν δ' ἀφθόνοισι τοῖσδ' ἀναϛρωφωμένη
βλέπουσά τ' εἰς πᾶν καὶ παροῦσα πανταχοῦ
τὴν ὄψιν ἐκπλήσασ' ἀπήλλακται κακῶν.
τό τ' ἄρσεν ἀεὶ τοῦ κεκρυμμένου λίχνον.

ita demum haec intelligi poterunt, si correxeris: ἐρᾷ γὰρ ἥτις τῆς θύραθεν ἡδονῆς ἐν ἀφθόνοισι τοῖσδ' ἀναϛρωφωμένη τὴν ὄψιν ἐκπλήσασ' ἀπήλλακται κακῶν. Subridemus nunc, quum videmus fuisse qui olim serio crederent in comoedia aliquam dixisse:

ὅϛις δὲ μόχλοις καὶ διὰ σφραγισμάτων
σώζει δάμαρτα δρᾶν τι δὴ δοκῶν σοφὸν
μάταιός ἐϛι καὶ φρονῶν οὐδὲν φρονεῖ.
ἥτις γὰρ ἡμῶν καρδίαν θύραζ' ἔχει
θᾶσσον μὲν οἰϛοῦ καὶ πτεροῦ χωρίζεται,
λάθοι δ' ἂν Ἄργου τὰς πυκνοφθάλμους κόρας.

satis enim nunc constat inter omnes Euripidea haec esse, quod primus omnium Piersonus admonuit ad Moerid. in v. οἰϛός p. 275

et multis demonstravit Meinekius in Quaestionibus Menandreis. Idem tamen opinatus est (in Fragmentis Comicorum Anonymorum 349.) in comoedia scripta fuisse haec apud Stob. Floril. LXIX. 1.

ὅταν γὰρ ἄλοχον εἰς δόμους ἄγῃ πόσις κτέ.

ubi quatuor sunt certa indicia sermonis artificialis: Comicus enim populari lingua debebat dicere: ὅταν γὰρ ἀνὴρ γυναῖκα ἄγηται οἴκαδε vel εἰς τὴν οἰκίαν. Neque magis dubitandum quin fragm. 284 sit reddendum Tragico:

παῖς παιδὶ καὶ γυναικὶ πρόσφορον γυνή.
νοσῶν τ' ἀνὴρ νοσοῦντι καὶ δυσπραξίᾳ
ληφθεὶς ἐπῳδός ἐστι τῷ πειρωμένῳ.

quod fuerunt qui Menandro tribuerent. Euripidis est senarius in fragm. 53.

ὡς Πριαμίδῃσιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος.

de Paride, ut credo, dictus, qui ignotus suis cum pastorum grege bubulcus in urbem rure venerat ἐν τῷ 'Αλεξάνδρῳ. Et quis non agnoscat Tragicum in fragm. 60.

ἀβροείμονές τε καὶ κατηγλαϊσμένοι.

et in fragm. 101.

ὃς τόνδ' ἔχεις τὸν σηκὸν ἵλεως γενοῦ.

et in fragm. 167.

ἀπτῆνα, τυτθόν, ἄρτι γυμνὸν ὀστράκων.

et in fragm. 242.

ἀνόητά γ' εἰ τοῦτ' ἦλθες ἐπιτάξων ἐμοί.

nam ἐπιτάσσειν Tragicorum est, Comici προστάττειν dicebant; et in fragm. 264.

ἐλαφρὸν παραινεῖν τῷ κακῶς πεπραγότι.

et fragm. 280.

χωρὶς γὰρ οἰκοῦσ' ἀρεταὶ τῶν ἡδονῶν.

nihil horum in comoedia dici potuit, quemadmodum neque in vita communi. Aliud est fragmentorum genus, ubi argumentum ludicrum et facetum est, nonnumquam scurrile et petulans, sed oratio verbis priscis et splendidis contexta, quale est fragmentum 17.

ἀλλὰ ξενῶνας οἶγε καὶ σάρου δόμους,
στρώννυ τε κοίτας καὶ πυρὸς φλέξον μένος,
κρατῆρά τ' αἴρου καὶ τὸν ἥδιστον κέρα.

aut fragm. 19.

μέλη πάραυλα κάκρότητα κύμβαλα.

aut fragm. 36. Μιλησία

σμάραγδος, ἐμπόλημα τιμηέςατον.

aut fragm. 66.

ὕδωρ δὲ πίνει, τὸν δὲ Βίβλινον ςυγεῖ.

aut fragm. 95.

χρόαν δὲ τὴν σὴν ἥλιος λάμπων φλογί
αἰγυπτιώσει.

aut fragm. 305.

τί καὶ κάθῃ; πίωμεν. οὐ καὶ σιτία
πάρεςιν; ὦ δύςηνε, μὴ σαυτῷ φθόνει.
οἱ δ' εὐθὺς ἠλάλαξαν, ἐν δ' ἐκίρνατο
οἶνος, φέρων δὲ ςέφανον ἀμφέθηκέ τις.
ὑμνεῖτο δ' αἰσχρῶς κλῶνα πρὸς καλὸν δάφνης
ὁ Φοῖβος οὐ προσῳδά. τήν τ' ἐναύλιον
ὠθῶν τις ἐξέκλαξε σύγκοιτον φίλην.

Quis admonitus non videt haec omnia e Satyricis dramatibus sumta esse: ὁ Φοῖβος ὑμνεῖτο κλῶνα πρὸς καλὸν δάφνης in comoedia sic erat dicendum: παιὰν ᾔδετο πρὸς μυρρίνην. Eiusdemmodi sunt ξενῶνας οἶγε (ut in Euripidis Alcest. 547. ξενῶνας οἴξας), πυρὸς φλέξον μένος, ἐμπόλημα τιμηέςατον, ςυγεῖ et caetera fere omnia, quae non alibi quam ἐν τοῖς Σατύροις locum invenire potuerunt. Eodem refero fragm. 408.

ἡ δὲ προὐκαλεῖτό με | βαυβᾶν μετ' αὐτῆς.

quod compara cum Euripideis ἐν Συλεῖ σατύροις· in Bekkeri Anecd. p. 85, 10.

βαυβῶμεν εἰσελθόντες. ἀπόμορξαι σέθεν | τὰ δάκρυα.

et fragm. 20.

πᾶσιν δὲ θνητοῖς βούλομαι παραινέσαι
τοὐφ' ἡμέραν ζῆν ἡδέως. ὁ γὰρ θανὼν
τὸ μηδέν ἐςι καὶ σκιὰ κατὰ χθονός.
μικροῦ δὲ βιότου ζῶντ' ἐπαυρέσθαι χρεών.

quae quis serio credet in comoedia dicta fuisse? Temulenti haec philosophia est ex aliquo Satyrico dramate, namque non nisi semel, ut opinor, in Tragoediae gravitate philosophantem hoc modo Herculem bene potum Euripides induxit in Alcestide, ubi compara vss. 788 sqq.

(*Continuabitur.*)

VARIAE LECTIONES.

SCRIPSIT C. G. COBET.

(*Continuantur e pag.* 136.)

Venio nunc ad Tragicorum reliquias, quae Menandreis negligentia admixtae sunt. Huius generis primum esse arbitror fragmentum apud Stob. Floril. LXXXIX. 1.

τοὺς εὖ γεγονότας καὶ τεθραμμένους καλῶς
κἂν τοῖς κακοῖς δεῖ λόγον ἔχειν εὐφημίας.

ubi codex optimus Paris. A. εὖ γεγῶτας servavit, ut dubitari non possit quin haec Tragicus dixerit, quod etiam si γεγονότας retinebis satis apparere arbitror. Neque magis dubium est, quin ex aliqua tragoedia sumti sint versiculi, quorum prior flagitiose corruptus est in Stob. Floril. XXXVI. 12.

αἰσχρόν γ' ὅταν τις ἐπὶ γλώσσῃ φυείς
γλώσσῃ ματαίους ἐξακοντίσῃ λόγους.

nauci non sunt vocabula ἐπὶ γλώσσῃ φυείς, quibus olim, ut opinor, Graeculus lacunam antiqui libri stolide explevit, quod passim in Stobaeo factum esse in seqq. demonstrabimus. Sententia postulare videtur: αἰσχρόν γ' ὅταν τις ἀξίωμ' ἔχων μέγα, aut aliquid huiusmodi. In vulgata scriptura turpissimum est φυείς, quod nescio quomodo docti hominis potuerint concoquere. Seri demum Graeculi pro ἔφυν, φῦναι, φύς coeperunt ἐφύην, φυῆναι et φυείς dicere, et φυήσομαι, ἀναφυήσομαι pro ἀναφύσομαι, quas sordes deinde Veteribus affricabant. Eadem barbaries apparet in δυῆναι pro δῦναι. Neque minus suspiciosae mihi sunt formae φυῇ, φυῶμεν, φυῶσιν apud Platonem saepe occurrentes, nec dubito quin φύῃ et φύωμεν et φύωσι scribendum ubique sit, quemadmodum recte scribitur ex ἔδυν et δῦναι natum δύῃ in Cratylo p. 416. B. ἐπειδὰν ὁ ἥλιος δύῃ, quae forma in Homericis carminibus saepe legitur. In optativis antiqua Graecitas habe-

bat formas δύην (δυίην) et φύην (φυίην): huius unicum exemplum aetatem tulit in notissimo versu Theocriteo XV. 94:

μὴ φύη, Μελιτῶδες, ὃς ἀμέων καρτερὸς εἴη.

forma δύην in Homero non sine periculo evasit et a Criticis servata est in Odyss. ι. 377.

θάρσυνον μή τίς μοι ὑποδδείσας ἀναδύη.

et bis σ. 348, υ. 286 οὐκ εἴα — λώβης ἴσχεσθαι — ὄφρ' ἔτι μᾶλλον δύη ἄχος κραδίην, ubi olim perperam coniunctivus δύῃ legebatur. Idem vitium est in Timonis Σίλλοις apud Sextum Empir. adv. Mathem. IX. § 40. *Protagoras*, inquit, *fugam capessivit* ὄφρα μὴ αὔτως

Σωκρατικὸν πίνων ψυχρὸν ποτὸν ἄϊδι δύῃ,

lege ἄϊδα δύη, id est ἀποθάνοι. Contrario errore apud Aristophanem in Equitt. vs. 1056 apud omnes circumferri video:

καί κε γυνὴ φέροι ἄχθος ἐπεί κεν ἀνὴρ ἀναθείη,

ubi coniunctivum ἀναθείῃ requiro. Caeterum φυῆναι et φυείς non nisi sero natis Graeculis semibarbaris in usu fuerunt, sed ἔδυν, δῦθι, δῦναι, δύς sat cito apud omnes depravata sunt in ἐδυσάμην, ἀπεδυσάμην, ἀπόδυσαι, ἐκδύσασθαι, ἐνδυσάμενος, quae formae omnes Veteribus sunt prorsus barbarae, quamquam nunc librariorum vitio optimus quisque Veterum ita dixisse putatur. In Bekkeri Anecd. p. 427, 25. editur: Ἀποδῦσαι:

μᾶλλον δ' ἀπόδυθι ταχέως . . . Παμφίλη
ἡμέτερος ὁ πλοῦς.

ubi emendandum: ἀπόδυσαι, μᾶλλον δ' ἀπόδυθι. * *

ἀπόδυθι ταχέως, Πάμφιλ', ἡμέτερος ὁ πλοῦς.

excidit nomen Comici et fabulae et repetitum ἀπόδυθι, quod scribae oculos fefellit. Παμφίλη ridiculum est: non solebant mulieres ἀποδῦναι. Docebat Grammaticus ἀπόδυθι melius esse quam ἀπόδυσαι. Nesciebat enim ἀπόδυσαι et ἀποδύσασθαι et similia omnia inaudita plane Veteribus et barbara esse. Iam tum, ut opinor, sic erant corrupta exemplaria τῶν παλαιῶν, quae qui emendare non poterat imbibebat opinionem falsam, quemadmodum nunc qui vitium huius generis non animadvertit, simul suam Graecitatis scientiam et notitiam corrumpit. Qui apud Herod. V. 106 aequo animo legunt: θεοὺς ἐπόμνυμι τοὺς βασιληίους μὴ μὲν πρότερον ἐκδύσασθαι τὸν ἔχων κιθῶνα καταβήσομαι ἐς Ἰωνίην πρὶν ἄν τοι Σαρδὼ δασμοφόρον ποιήσω neque sentiunt

duplici de causa futurum ἐκδύσεσθαι esse necessarium, concipiunt animo opinionem et per se parum probabilem et plane falsam hanc: perinde esse utrum Graece ἐκδῦναι an ἐκδύσασθαι dicatur, et utramque formam *simul* apud eosdem fuisse in usu. Ubi istum errorem diuturna sequiorum lectio aluit et confirmavit non facile evellitur, at si quis eam rem diligenter indagare volet id ipsum comperiet quod nunc verbo tantum admonemus, ἐδυσάμην et composita omnia sequiorum esse, apud veteres *nusquam* usurpata, et ἐφύην, φυῆναι et φυείς apud Graeculorum faecem demum propullulasse. Ridebitur tunc Euripidis versiculus in quo φυείς legatur, et si quod simile vitium Veteres inficit tolletur, vid. Dobraei Advers. II. p. 281. Et φυῆναι quidem quia abiectissimae Graecitatis est rarissime in libros paulo meliores irrepsit, sed δύσασθαι quoniam olim omnium usu terebatur permultos antiquorum locos inquinavit. Saepe etiam participium δύς, ἀποδύς ὑποδύς, καταδύς indoctorum manibus male mulcatum est et in δούς abit aut alio modo depravatur. Non debebant dubitare docti homines, quin recte in Archippi loco Athen. XV. 678. E.

ἀθῷος ἀποδοὺς θοἰμάτιον ἀπέρχεται.

emendatum sit ἀποδὺς θοἰμάτιον. In Timotheo Athen. VI. 243. C.

πειρώμεθ' ἀποδόντες τὸ δεῖπνον ἀπιέναι

non satis est corrigere, quod Schweighaeuserus fecit, ἀποδύντ' ἐς, sed requiritur ὑποδύντ' ἐς: namque ὑποδῦναι est *furtim se ex hominum turba proripere.* Sed levia haec sunt prae eximia emendatione, qua locum Aristophanis nunc simili vitio plane absurdum clara luce Hamakerus illustravit. Editur in Pace vs. 729:

ἀλλ' ἴθι χαίρων, ἡμεῖς δὲ τέως τάδε τὰ σκεύη παραδόντες
τοῖς ἀκολούθοις δῶμεν σώζειν, ὡς εἰώθασι μάλιστα
περὶ τὰς σκηνὰς πλεῖστοι κλέπται κυπτάζειν καὶ κακοποιεῖν.

quam sit haec scriptura impedita et vitiosa apparebit optime, si veram lectionem opposuero, quam mihi amicus meus indicavit: ἡμεῖς δὲ τέως τήνδε σκευὴν ἀποδύντες τοῖς ἀκολούθοις δῶμεν σώζειν et εἰώθασι μάλιστα περὶ τὰς σκευὰς πλεῖστοι κλέπται κυπτάζειν, quae non egent interprete. Ostendimus in priore parte τὰ σκεύη et τὴν σκευήν saepius confusa esse, ad hunc errorem reliqua a stolido correctore accommodata sunt et ἀποδύντες in ἀποδόντες et παραδόντες refictum est. Facit huc locus

Aristidis περὶ τοῦ παραφθέγματος II. p. 387: καὶ κωμῳδοῖς μέν — ἴδοι τις ἂν καὶ τοὺς ἀγωνοθέτας καὶ τοὺς θεατὰς ἐπιχωροῦντας μικρόν τι περὶ αὐτῶν παραβῆναι καὶ πολλάκις ἀφελόντες τὸ προσωπεῖον μεταξὺ τῆς Μούσης ἣν ὑποκρίνονται δημηγοροῦσι σεμνῶς. sic igitur Chorus τὴν σκευὴν ἀποδὺς παρέβη πρὸς τὸ θέατρον, cavitque sedulo ne quid sibi ornamentorum interea furto surriperetur. Compositum παραδόντες in Aristophane vel solum vitium arguit: neque enim παραδόντες τοῖς ἀκολούθοις rectum est neque ἀποδόντες, requiritur simplex δοῦναι. In Theophrasti Charactt. XXI edebatur olim: καὶ πομπεύσας δὲ μετὰ τῶν ἱππέων τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀποδοῦναι τῷ παιδὶ ἀπενεγκεῖν οἴκαδε ἀναβαλόμενος δὲ θοιμάτιον εἰς τὴν ἀγορὰν περιπατεῖν: quae in optimo Codice Vaticano sic scripta esse vidi: τὰ μὲν ἄλλα πάντα δοῦναι τῷ παιδὶ ἀπενεγκεῖν οἴκαδε, ἀναβαλλόμενος δὲ θοιμάτιον ἐν τοῖς μύωψι κατὰ τὴν ἀγορὰν περιπατεῖν, quae praeclarissima sunt et graphice τῶν μικροφιλοτίμων ineptias describunt, quas ipsas hodieque in hac ipsa re suaviter ridere solemus. Equidem saepe vidi ἀνδράρια οὐδενὸς ἄξια ὑπὸ μικροφιλοτιμίας ἐν τοῖς μύωψι περιπατοῦντα. Singularis et incredibilis est in his Astii ἀκρισία, qui εἰς τὴν ἀγορὰν περιπατεῖν retinet et ἐν τοῖς μύωψι »*suspectum habet.*" Idem tamen δοῦναι τῷ παιδί pro ἀποδοῦναι recepit: equidem sic utrumque coniunxerim ut scribatur: τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀποδῦναι καὶ δοῦναι τῷ παιδὶ ἀπενεγκεῖν οἴκαδε. Rectissime nuper Hirschigius vidit participium καταδύς absurdo additamento onerari in Platonis Theaeteto p. 171. D. εἰ αὐτίκα ἐντεῦθεν ἀνακύψειε μέχρι τοῦ αὐχένος — καταδὺς ἂν οἴχοιτο [ἀποτρέχων]. Quum pisces τρέχειν inceperint ἀποτρέχων revocabimus. Adiiciam unum exemplum ubi ἐδυσάμην male apud Atticum scriptorem legitur et sic ad Menandrum revertar. In Lysiae fragmento 45 legitur: Ἄρχιππος γὰρ οὑτοσὶ ἀπεδύσατο μὲν εἰς τὴν αὐτὴν παλαίστραν οὗπερ καὶ Τῖσις ὁ φεύγων τὴν δίκην, res ipsa clamat imperfectum rescribendum esse ἀπεδύετο et οἷπερ pro οὗπερ.

Inter Menandrea leguntur haec e Stob. Ecl. Physic. I. 9.

ὦ δέσποτ' ἄναξ, ἔστι τοῖς σοφοῖς βροτῶν
χρόνῳ σκοπεῖσθαι τῆς ἀληθείας πέρι.

quae non esse Comici palam est. Critiae suspicatur esse Meinekius, qui labem prioris senarii de Heerenii sententia, infelicis coniectoris, ita sarciri vult ut scribatur: ὦ δέσποτ' ὦναξ, at

nemo sic Graece loquitur, quia δέσποτ' ἄναξ coniunctim dicuntur et recte dicitur ὦναξ δέσποτα et ὦ δέσποτ' ἄναξ, divisim ὦναξ, ὦ δέσποτα vel ὦ δέσποτ', ὦναξ non dicitur. Nota sunt apud Aristophanem: ὦ δέσποτ' ἄναξ, ἀμέτρητ' ἀήρ, et ὦ δέσποτ' ἄναξ, γεῖτον ἀγυιεῦ et in Pace vs. 90. ὦ δέσποτ' ἄναξ, ὡς παραπαίεις. Obiter eiusdem generis vitium exime ex Arist. Equitt. 726. ὦ δημίδιον, ὦ φίλτατον, ἔξελθ', ubi sic legendum:

ὦ Δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε. B. νὴ Δί', ὦ πάτερ,
ἔξελθε δῆτ', ὦ Δημίδιον. A. ὦ φίλτατε,
ἔξελθ', ἵν' εἰδῇς οἷα περιυβρίζομαι.

In Menandro Grotius emendabat ὦ δέσποτ' Αἴας, quod Αἶαν utique scriptum oportuit, sed nemo cum vocativo δέσποτα nomen proprium coniungit, nisi Dei alicuius, ut ὦ Ζεῦ δέσποτα, nec umquam servus herum sic alloquens eius nomen adiicit. Equidem haec e Satyrico dramate depromta esse arbitror et corrigendum: ὦ δέσποτ' ἄναξ, ἔξεστι τοῖς σοφοῖς βροτῶν κτέ.

Pro Menandreis afferuntur ex Stob. Floril. XXXVI. 14.

οὔτ' ἐκ χερὸς μεθέντα καρτερὸν λίθον
ῥᾷον κατασχεῖν οὔτ' ἀπὸ γλώττης λόγον.

Tragici poëtae esse recte Meinekius monet, qui vitium in καρτερόν non deprehendit. Lege καρτερᾶς et vulgatam relegens subridebis.

Minus etiam in Menandro quam in caeteris ferenda est oratio turgidior, quo propius ad communem omnium dicendi consuetudinem eius dictio accedebat. In fragmento apud Plutarch. in consol. ad Apollon. p. 103. D. ubi dixerat:

εἰ δ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις
ἐφ' οἷσπερ ἡμεῖς ἔσπασας τὸν ἀέρα
τὸν κοινόν,

quasi haec supra soccum adsurgerent continuo addidit: ἵνα σοι καὶ τραγικώτερον λαλῶ. Hunc igitur quis credat dixisse:

ὦ παῖ σιώπα, πόλλ' ἔχει σιγὴ καλά,

et alia quaedam eiusdemmodi? Miror Meinekii iudicium statuentis Menandri esse hos versiculos apud Stob. Floril. LXXXVI. 7.

ἔστιν δὲ μήτηρ φιλότεκνος μᾶλλον πατρός.
ἡ μὲν γὰρ αὑτῆς οἶδεν υἱόν, ὁ δ' οἴεται.

et eandem sententiam iisdem verbis expressisse Euripidem apud Eustathium ad Od. p. 1412, ubi elegantius legatur: ἡ μὲν γὰρ

αὐτῆς οἶδεν ὅνθ', ὁ δ' οἴεται. Potuit haec Euripides in aliqua fabula Satyrica posuisse, potuit haec dixisse Menander, sed ut ab utroque iisdem verbis idem dictum sit, id vero fieri non potuit. Neque Tragicus Comicum dicendi elegantia vicit: *οἶδεν υἱόν* Graecum non est: infelix coniector ex ΟΙΔΕΝΟΝΘΟΔΟΙΕΤΑΙ bellam hanc lectionem procudit, ut saepe in Stobaeo factum esse ostendemus. Foedius etiam haec depravata sunt in antiquis ad Odysseam A. 215. Scholiis, unde sua Eustathius hausit. *ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς οἶδ' ἐόντας ὁ δ' οἴεται*, ubi quod adscribitur Menandri dictum sic mihi legendum videtur:

αὐτὸν γὰρ οὐδεὶς οἶδ' ὅτου ποτ' ἐγένετο,
ἀλλ' ὑπονοοῦμεν πάντες ἢ πιςεύομεν.

pro *οἶδε τοῦ* vel *οἶδε πῶς.*

Notissimum est Menandrum argumentorum, rerum, sententiarum, iocorum suavitate et festivitate, moribusque hominum depingendis egregium artificem, in verbis et oratione negligentiorem fuisse. Totus in rebus, quibus excellebat, dicendi artificium, quo valebat minus, non curabat. Testis Plutarchus est *de gloria Atheniensium* pag. 347. F. *λέγεται δὲ καὶ Μενάνδρῳ τῶν συνήθων τις εἰπεῖν· ἐγγὺς, ὦ Μένανδρε, τὰ Διονύσια καὶ σὺ τὴν κωμῳδίαν οὐ πεποίηκας. τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι· νὴ τοὺς θεοὺς ἔγωγε πεποίηκα τὴν κωμῳδίαν, ᾠκονόμηται γὰρ ἡ διάθεσις, δεῖ δ' αὐτῇ τὰ ςιχίδια ἐπᾷσαι.* Satis arguunt fragmenta hanc dicendi negligentiam et versiculos raptim esse conflatos et sine cura aut lima properanter compositos. Complura veteres magistri in Menandro severe notarunt improprie et ineleganter et sordide et *μοχθηρῶς* dicta. Etiamnunc facile est animadvertere compluscula ab eo perperam aut socordius scripta, quod genus vitiorum diligentissime nobis arguendum est, ne Menandri incuria nitorem sermonis Attici obscuret. Cave ne Atticis imputes, quod illi excidit imprudenti et in his minus attendenti in Stob. Floril. CXIII. 9.

Δέρκιππε καὶ Μνήσιππε, τοῖς εἰρημένοις
ἡμῶν ὑπό τινος ἢ πεπονθόσιν κακῶς
ἔςιν καταφυγὴ πᾶσιν οἱ χρηςοὶ φίλοι.

quamquam anceps et invidiosum negotium est melius quam Menandrum Graece scire velle videri, tamen non reformido hanc invidiam in tam aperto certoque crimine. Dicine, quaeso,

Graece potest λέγομαι κακῶς ὑπό τινος quemadmodum λέγω τινὰ κακῶς, et quia εἴρηκάς τινα κακῶς optime habet, licetne dicere εἴρηταί τις κακῶς ὑπό σου? Tam vitiosum hoc est et ineptum ac si ex ποιεῖν τινα κακῶς analogiam solam secutus propagare velis ποιεῖσθαι κακῶς ὑπό τινος et quia κακῶς πεποίηκέ με rectissime dici constat πεποίημαι κακῶς ὑπ' αὐτοῦ nihil offensionis putes habere. Ecquid potest esse certius quam τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν sibi inter se respondere et ὁ πεποιηκὼς καὶ ὁ πεπονθώς? nemo dubitat et vel hic ipse Menandri locus exemplo esse possit. At non minus est certum eandem esse necessitudinem inter τὸ λέγειν καὶ τὸ ἀκούειν, ut opponantur κακῶς λέγεις με et κακῶς ἀκούω ὑπό σου, et τοῖς κακῶς εἰρηκόσι respondeant οἱ κακῶς ἀκηκοότες non hercle οἱ κακῶς εἰρημένοι, quod Menandro condonari potest sed sic ut peccasse se fateatur. Non minus vitiosum est in Stob. Floril. CXIII. 14.

τῷ μὲν τὸ σῶμα διατεθειμένῳ κακῶς
χρεία 'ςτ' ἰατροῦ, τῷ δὲ τὴν ψυχὴν φίλου.

nam διακειμένῳ dictum oportuit, quemadmodum constanter κεῖμαι cum compositis formae passivae τέθειμαι, qua nemo utitur, vicem supplere solet. Itaque tam male ac negligenter dictum est τὸ σῶμα διατέθειμαι κακῶς ac si quis τοὺς τεθειμένους νόμους pro τοὺς κειμένους vellet dicere, id quod iam alias attigi, nunc digitum in id intendisse satis est. Peius etiam est, quod Comicum in hoc genere deliquisse memorat grammaticus in Bekk. Anecd. p. 429. ἀπεκτόνασιν οὐκ ἀπεκτάγκασι Μισουμένῳ. πάτερ μὲν Θράσων' ἀπεκτάγκασι δ' οὔ, quae quamquam mutila et misere depravata sunt, hoc tamen satis certum videtur afferri e Menandri Μισουμένῳ verba ἀπεκτάγκασι δ' οὔ. quam formam non tantum usus omnium respuit, qui summa constantia ἀπέκτονα dicebant, sed analogia etiam, quae ἀπέκτακα postulat, ut τέτακα, πέπλυκα, κέκρικα. In loco tam corrupto non satis est ponderis ut Menandrum *parum cavisse videri* pronuntiare possis, et tam foedum est ἀπέκταγκα, ut semibarbaris Byzantinis solis imputari posse credam, qui ἀπεκτάνθαι pro τεθνάναι et ἀπεκτάνθη pro ἀπέθανε non dubitarunt dicere. Eiusdem farinae est forma, quam scribae de suo Xenophonti obtruserunt in Hierone III. 8. εὑρήσεις τοὺς τυράννους πολλοὺς μὲν παῖδας ἑαυτῶν ἀπεκτονηκότας, πολλοὺς

δ' ὑπὸ παίδων αὐτοὺς ἀπολωλότας, cui dudum vel e Stobaei Floril. XLIX. 41. redditum oportuit ἀπεκτονότας, quemadmodum et alibi passim et paulo ante II. 16. recte legitur ἀπεκτονέναι. Constantinopoli, ubi γεγράφηκα et sim. solebant dicere, bellissimum illud ἀπεκτόνηκα natum est.

Aliud est vulnus Menandro a scribis inflictum quamobrem immerito creditur antiqui sermonis sinceritatem labe adspersisse ἐν τῷ Δεισιδαίμονι apud Clem. Alex. Strom. VII. p. 842.

ἀγαθόν τί μοι γένοιτο, πολύτιμοι θεοί!
ὑποδούμενος τὸν ἱμάντα γὰρ τῆς δεξιᾶς
ἐμβάδος ἀπέρρηξ'. B. εἰκότως, ὦ φληνάφε,
σαπρὸς γὰρ ἦν, σὺ δὲ μικρολόγος ἄρ' οὐ θέλων
καινὰς πρίασθαι.

sic Meinekius Codicum scripturas ὑποδούμενος τὸν ἱμάντα τῆς δεξιᾶς ἐμβάδος διέρρηξ' et σὺ δὲ σμικρολόγος οὐκ ἐθέλων utcumque reconcinnavit, quibus acquiescendum est donec quis meliora extuderit, sed turpe vitium in primo senario intactum praeteriit. Πολύτιμος enim et πολυτίμητος confusa sunt ineptissime. Quo discrimine haec sint diremta bene Ammonius docet de D. V. p. 118. πολύτιμον dicitur quidquid magno constat, πολυτίμητον quidquid in magno honore est et ponitur fere de Diis: ὦ πολυτίμητοι θεοί, ὦ πολυτιμήτω θεώ, ὦ πολυτίμηθ' Ἡράκλεις, ὦ Ζεῦ πολυτίμητε, et sim., passim apud Aristophanem et caeteros. Salse igitur Socrates in Platonis Euthydemo futilem sophistam p 296 D., qui dixerat αὐτὸς ἀεὶ ἐπιστήσει ἅπαντα, ἂν ἐγὼ βούλωμαι, ita ridet: ἀλλὰ βουληθείης, ὦ πολυτίμητε Εὐθύδημε! quibus verbis eum ὥσπερ τινὰ τῶν κρειττόνων veneratur, ut p. 273 E. ἵλεω εἴητον (εἰήτην). ἀτεχνῶς γὰρ ἔγωγε σφῷ ὥσπερ θεὼ προσαγορεύω. Illic quoque ὦ πολύτιμε olim edebatur, nunc ex optimis libris emendatum. Idem vitium Polyaenum obsidet VIII. 39. καὶ τὴν θεὸν προσεκύνησεν εἰποῦσα· Χάριν οἶδά σοι, ὦ πολύτιμε Ἄρτεμις, κτέ. Restituendum esse ὦ πολυτίμητε apparebit si comparaveris libellum *de Mulierum Virtutibus*, qui in Plutarchi Moralibus circumfertur, quamquam satis apparet ab eo compositum librum esse, qui Plutarchum scribendi elegantia et venustate longe superaret, ubi legitur p. 258 B. καὶ τὴν θεὸν προσκυνήσασα, Μαρτύρομαί σε, εἶπεν, ὦ πολυτίμητε δαῖμον, κτέ. Est operae pretium videre, quemadmodum haec ipsa hinc sum-

ta ab ipso Plutarcho scripta sint in *Amatorio* p. 768. C. et iuvenibus suaserim elegantem librum pseudo-Plutarcheum ita comparare cum Polyaeno in lib. VIII, ut quid vir viro praestet intelligere et sentire discant; videbunt enim multa apud scriptorem antiquiorem recte et venuste dicta a militari viro et scribendi imperito subinepte et perperam reficta esse, ut in hac ipsa historia: ἧκε Σινόριξ καὶ σὺν αὐτῷ πάντες ὅσοι Γαλατῶν ἐντελεῖς ἄνδρες καὶ γυναῖκες, non tam stulte Polyaenus dederat sed ἐν τέλει, quamquam incogitanter addidit καὶ γυναῖκες, praeterea agmen hoc totum *honoratorum* virorum et matronarum de suo addidit: nihil horum apud pseudo-Plutarchum legitur. Putaverit aliquis πολύτιμε vitium Polyaeni esse, πολυτίμητε recte ab illo antiquiore scriptum fuisse, nisi multo seriore demum aetate, quam Polyaeni, ea dicendi socordia nasci potuisse videretur. Equidem Menandri locum sic constituendum esse arbitror:

ἀγαθόν τί μοι
γένοιτο. B. τί δ' ἐστιν; A. ὦ πολυτίμητοι θεοί!

et in seqq. σαθρὸς γὰρ ἦν pro σαπρός, corrigia enim aut lorum non *putrescit*, sed usu detritum disrumpitur: de σαπρός et σαθρός confusis in priore parte satis diximus. Obiter corrige ad haec fragmentum Aristophanis apud Athen. XV. 690. D.

ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ', οἷον ἔπνευσ' ὁ μιαρός
φάσκωλος εὐθὺς λυόμενός μοι τοῦ μύρου.

ubi non ἔπνευσεν sed ἐνέπνευσ' ὁ μιαρός poëtae manus esse videtur, quod additum μοι satis confirmat.

Turpiter violasse metrum iniuria videtur Menander in his (Stob. Floril. LII. 9.)

μὴ τοῦτο βλέψῃς εἰ νεώτερος λέγω
ἀλλ' εἰ φρονοῦντος τοὺς λόγους ἀνδρὸς ἐρῶ.

in his τοῦτο tam vitiose secundam corripit ante βλέψῃς ut labes sit manifesta. Recte et Attice Menander apud Stob. Floril. CVIII. 41.

τὰ δυσχερῆ γὰρ καὶ τὰ λυπήσαντά σε
ὁρᾷς ἐν αὑτῷ τὰ δ' ἀγάθ' οὐκέτι βλέπεις.

et iterum Stob. LXIII. 34.

ἤρων. κρίσιν γὰρ τὸ βλέπειν ἴσην ἔχει.

et sic omnes solebant. Certa corruptela sic sanari poterit ut scribatur:

μὴ τοῦτο μέμψησθ' εἰ νεώτερος λέγω
ἂν εὖ φρονοῦντος τοὺς λόγους ἀνδρὸς λέγω.

ubi semel scribae errore μέμψησθ' in βλέψῃς abiit caetera, ut fit, indoctus corrector ad hunc errorem accommodavit.

Creditur Menander dixisse, teste grammatico in Bekk. Anecd. p. 429.

ὡς μηδὲν ἀποκρινουμένῳ δ' οὕτω λαλεῖν.

sed non satis Attice haec dicta sunt: requiritur enim ὡς μηδὲν ἀποκρινουμένου δ' οὕτω λάλει, quia constanter in tali re participium absolute solent ponere, ut in Platonis Euthydemo p. 295. B. ὡς ἀποκρινουμένου ἐρώτα, ubi ἀποκρινούμενον ferri non potest, et saepissime sic apud Platonem et alios legitur.

Non minus apud Menandrum quam apud caeteros frequens est vitium perineptum, quale conspicitur in his versibus apud Athen. X. 434. C.

κοτύλας χωροῦν δέκα
ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυ χρυσοῦν, Στρουθία,
τρὶς ἐξέπιον μεστόν γ'. B. Ἀλεξάνδρου πλέον
τοῦ βασιλέως πέπωκας.

quid si dixisset Ἀλεξάνδρου πλέον πέπωκάς γε, ecquis hoc ferri posse putaret? at non minus insanum est gloriosum militem dicentem facere: τρὶς ἐξέπιον μεστόν γε, ubi γε aut nihil omnino significat, quod ubique absurdum est, aut idem quod semper significat, quod est in hoc loco absurdum. Addam primum duo alia exempla eiusdem vitii apud Menandrum, deinde singulis opem feram. Menandri consilium esse putatur in Stob. Floril. LXX. 7.

δύ' ἔσθ', ἃ κρῖναι τὸν γαμεῖν μέλλοντα δεῖ
ἤτοι προσηνῆ γ' ὄψιν ἢ χρηστὸν τρόπον.

alterum est apud Clem. Alex. Strom. II. p. 502.

παίδων ἐπ' ἀρότῳ γνησίων
δίδωμί σοί γε τὴν ἐμαυτοῦ θυγατέρα.

Incredibile dictu est quam temere olim librarii, deinde editores voculam γε, perinde ac si nihil omnino significaret, de suo infercire soleant, ubicumque aliqua metri labes remedium aut supplementum videatur exigere. Difficile est sine risu Poëta-

rum Codices etiam perveteres excutere aut veteres Editiones, ubi istae sordes nondum expurgatae omnium oculis patent, sed permultum abest ut nunc omnis illa copia errorum diligenter sublata sit. Passim γε aut servatum est aut etiam a malesedulis invectum, ubi difficile est risum continere. Ferreus sit necesse est qui non subrideat ad haec Aristophanis in Acharn. 1184.

ὦ κλεινὸν ὄμμα, νῦν πανύςατόν σ' ἰδὼν
λείπω φάος γε τοὐμὸν, οὐκέτ' εἰμ' ἐγώ.

Ravennas solus λείπω φάος τοὐμόν, Graeculus aliquis γε inseruit, egregie sane! Ex Equitibus vs. 1243. corrige:

λείπω φάος τόδ'. οὐκέτ' οὐδέν εἰμ' ἐγώ.

Neque tamen Ravennas liber quamquam caeterorum omnium longe optimus et saepe importunum γε unus omittens non alibi saepe chorda oberrat eadem, cuius rei pauca quaedam exempla in promtu habere perutile erit emendaturis quae restant vitia eiusdemmodi. In *Equitibus* vs. 374. pro σοὐκτεμῶ (σοι ἐκτεμῶ) servat σοῦ γ' ἐκτεμῶ post crasin male resolutam inseruit γ' hiatum vitans scilicet, idque saepius in Codd. factum esse comperi, ut in *Nubibus* vs. 440 τουτὶ τό γ' ἐμὸν σῶμ' αὐτοῖσιν | παρέχω τύπτειν pro τουτὶ τοὐμόν et aliis locis. In *Eqq*. vs. 863 pro κρίνω σ' ὅσων ἐγῷδα — ἄνδρ' ἄριςον, quum esset vetus mendum ὅσον pro ὅσων in Ravennate comparet ὅσον γ' ἐγῷδα, ibid. vs. 1021 pro ἐγὼ οὐκ οἶδ' ὅ τι λέγεις scriba indoctus metro sollicitus ἔγωγ' οὐκ οἶδα dedit et perdidit omnia. In *Nubibus* vs. 344 αὗται δὲ ῥῖνας ἔχουσιν ostendit quam esset harum rerum peritus rescribens αὗται δέ γε. In *Pluto* 696.

ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν οὐ προσῄειν; Β. οὐδέπω.

opinatus προσῄειν primae personae esse emendavit scilicet προσῄει γ' et saepius alibi eodem modo turpiter se dare solet. In plerisque fraus non latuit, at nimis multa restant, ubi adhuc impune ab istis est peccatum et γε vitio natum nimium patienter ne dicam stulte ferimus, et sunt qui subtiliter interpretentur. Non est ab hoc loco alienum et Menandro caeterisque Comicis non inutile de multis locis adhuc illo modo corruptis nonnullos indicare. In *Nubibus* editur vs. 1189.

ἐκεῖνος οὖν τὴν κλῆσιν εἰς δύ' ἡμέρας
ἔθηκεν εἴς γε τὴν ἕνην τε καὶ νέαν.

viden ridiculum esse γε? deinde ut *duos* dies esse appareat legendum est necessario: εἴς τε τὴν ἕνην καὶ τὴν νέαν. In *Vespis* vs. 309. μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε νῷν οἶδ' | ὁπόθεν γε δεῖπνον ἔςαι, corrige ὁπόθεν τὸ δεῖπνον ἔςαι, neque enim magis istic quid sibi γε velit expedies quam vs. 922 μή νυν ἀφῆτέ γ' αὐτόν, ubi ἀφῆτ' ἔτ' αὐτόν recte dictum erit. In *Pace* vs. 910 pro ὅςις γ' ἐςὶ τοιοῦτος restitue ὅςις ἐςί, metrum enim illo fulcro non indiget, quod putavit qui olim addidit.

In *Avibus* vs. 134 vitiose dicitur

μή μοι τότε γ' ἔλθῃς ὅταν ἐγὼ πράττω κακῶς

nam γε inepte abundat, nec τότε satis convenit, quamobrem legerim μή μοί ποτ' ἔλθῃς. Ibid. vs. 584. εἶθ' ὅ γ' Ἀπόλλων ἰατρός γ' ὢν ἰάσθω male scribitur pro εἶθ' ἀπόλλων, quemadmodum paulo ante vs. 580. emendate legitur: κᾆπειτ' αὐτοῖς ἡ Δημήτηρ πυροὺς πεινῶσι μετρείτω, ubi quis serio credet ἥ γε Δημήτηρ recte dici potuisse? ἀπόλλων in ὁ ἀπόλλων de more abiit, deinde hiatus expletus est. Eadem labes inficit Euripidis eximium locum in Hecub. 600.

ἔχει γε μέντοι καὶ τὸ θρεφθῆναι καλῶς
δίδαξιν ἐσθλοῦ. τοῦτο δ' ἤν τις εὖ μάθῃ
οἶδεν τό γ' αἰσχρὸν κανόνι τοῦ καλοῦ μαθών.

ubi τό γ' αἰσχρόν eodem modo natum est atque τό γ' ἐμόν, ὅ γ' ἀπόλλων, et in Euripidis Helena 580 τὰ σά γ' ὄμματα pro τὰ σ' ὄμματα, et similia multa alibi. Emendandum igitur censeo δίοιδε ταἰσχρόν, ut in Medea 524. ἀνδρῶν τὸν κακὸν διειδέναι et alibi. Paulo aliter Babrium scribae interpolarunt fab. 39, 4.

ἔμπροσθεν ἤδη μου τά γ' ὄπισθέ μου βαίνει

ubi scribendum:

ἔμπροσθεν ἤδη τἀξόπισθέ μου βαίνει.

sed plane gemellum est mendum in Demosthenis orat. *de Corona* p. 278, 10. νῦν δὲ τόγ' ἐξαίφνης ἐπέσχον αὐτὸν ἐκεῖνοι, ubi libri τότε, τότε γε, τοῦτό γε, optimi τόγ', in quibus οὐδὲν ὑγιές. Emenda τοὐξαίφνης. Eadem opera in eiusdem oratione ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν p. 206, 27. pro ἀλλ' ἐάσω τό γ' ἐπελθὸν εἰπεῖν μοι corrige τοὐπελθόν. Recurrit idem vitium in *Avibus* vs. 1077.

ἤν ἀποκτείνῃ τις ὑμῶν Φιλοκράτη τὸν Στρούθιον
λήψεται τάλαντον, ἢν δὲ ζῶντά γ' ἀγάγῃ τέτταρα.

ubi verum est: ἣν δὲ ζῶντ' ἄγῃ τις τέτταρα, nam γε plane absurdum est et ἥν τις ἄγῃ non ἀγάγῃ in his certa et concepta verba sunt. Num quis concoquere γε potest in Lysistr. vs. 843.

καὶ μὴν ἐγὼ
συνηπεροπεύσω παραμένουσά γ' ἐνθαδί.

legendum arbitror: συνηπεροπεύσω σοι παραμένουσ' ἐνθαδί, aut in versu 865.

ὡς οὐδεμίαν ἔχω γε τῷ βίῳ χάριν,
ἐξ οὗπερ αὕτη 'ξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας.

quod tam absonum est ac si quis rogatus quid γε ibi notaret responderet οὐκ οἶδά γε. E vicinis vs. 868 τοῖς δὲ σιτίοις | χάριν οὐδεμίαν οἶδ' ἐσθίων elicueris: οὐδεμίαν ἐγῷδα τῷ βίῳ χάριν. In Thesmophor. vs. 536 miror retentum esse ἡμεῖς αὐταί γε καὶ τὰ δουλάρια — ἀποψιλώσομεν pro αὐταί τε καί. Duplex vitium est in Ecclesiaz. vs. 569.

ἀλλ' ἀποφανῶ τοῦθ' ὥςε σέ γέ μοι μαρτυρεῖν
καὶ τοῦτον αὐτὸν μηδὲν ἀντειπεῖν ἐμοί.

apparet Praxagoram hoc dicere debere: ὥςε σέ τέ μοι μαρτυρεῖν καὶ τοῦτον αὐτὸν μηδὲν ἀντειπεῖν ἔτι. Compara Nicostratum Athen. XIV. 664. B.

ὥς' οἴομαι | μηδ' αὐτὸν ἡμῖν τοῦτον ἀντερεῖν ἔτι.

Ibid. vs. 648. οἰμώζοι γ' ἂν καὶ κωκύοι sanum erit si οἰμώζοι τἄν correxeris. Vitiosum esse apparet ibid. vs. 455.

τί δῆτ' ἔδοξεν; B. ἐπιτρέπειν γε τὴν πόλιν
ταύταις.

non potuit enim γε insulsius quam sic inseri, sed frustra adhuc in vitio manifesto certam correctionem quaero. Ad Menandrum nunc revertor, in cuius loco, quem tertium apposuimus, facile negotium est veram lectionem eruere, si haec comparaveris Aristophanis apud Stob. in Floril. LXVIII. 17.

ἰδού, δίδωμι τήνδ' ἐγὼ γυναῖκά σοι,

unde elicias παίδων ἐπ' ἀρότῳ γνησίων | δίδωμί σοι 'γὼ τὴν ἐμαυτοῦ θυγατέρα. In primo loco τρὶς ἐξέπιον μεςόν γε transpositio verborum peperit vitium et eadem repetita sanabit. Quum Poeta dedisset τρὶς μεςὸν ἐξέπιον. B. 'Αλεξάνδρου πλέον | τοῦ βασιλέως πέπωκας, accidit, ut vocabula transponerentur, id quod sexcenties in libris solet fieri. Exemplum tam idoneum ad

manum est, ut premere nequeam. Codex Athenaei in seqq. Menandri verbis πέπωκας τοῦ βασιλέως exhibet et Plutarchi codices p. 57. A. Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως πλέον πέπωκας. Itaque quoniam τρὶς ἐξέπιον μεςόν metrum violabat aliquis γ' infersit bene de Menandro mereri se putans. Qui in Stobaeo dedit:

δύ' ἔσθ', ἃ κρῖναι τὸν γαμεῖν μέλλοντα δεῖ
ἤτοι προσηνῆ ὄψιν ἢ χρηςὸν τρόπον.

et gravem errorem suum poetae affricuit et metrum pessumdedit et infelices correctiunculas aliorum excitavit. Quis dubitet quin verum sit quod Bentleius primus vidit: ἤτοι προσηνὴς ὄψις ἢ χρηςὸς τρόπος? vulgata nata est ex veteri corruptela, quae optimos Stobaei Codices obsidet, δύ' ἐςι. κρῖναι κτέ. hinc sciolus accusativos dedit, tum laboranti metro subventum est: Graeculi barbare προσηνήν, Critici προσηνῆ γ' excogitarunt, quod a Menandro aut ullo alio Comico umquam dici potuisse non efficient exempla ab Elmsleio ad Med. vs. 1263. collecta. Comici, qui sexcenties ἤτοι — ἢ componere solent, numquam γε addiderunt. Rei frequentissimae exempla enumerare putidum est: afferam duos locos, qui ex huius rei observatione emendari debent. Amphidis locus est apud Athen. XIII. p. 559. A.

ἡ δ' οἶδεν ὅτι ἢ τοῖς τρόποις ὠνητέος
ἄνθρωπός ἐςιν ἢ πρὸς ἄλλον ἀπιτέον.

ubi legendum arbitror: ἡ δ' οἶδ' ὅτι ἤτοι τοῖς τρόποις ὀνητέος ἄνθρωπός ἐςιν, nam nihili est ὠνεῖσθαί τινα τοῖς τρόποις, quid sit ὀνῆσαι τοῖς τρόποις perspicuum est. Comici senarius latet apud Aristidem ἐν ἱερῷ λόγῳ δ'. p. 521. Dind. ἀλλ' ἢ τὸ τῆς παροιμίας, ἔφη, ἐρεῖς· ἢ τοιαύτην χρὴ γαμεῖν ἢ μὴ γαμεῖν. viden Comicum dixisse:

ἤτοι τοιαύτην χρὴ γαμεῖν ἢ μὴ γαμεῖν.

In hac ipsa forma loquendi Menander negligenter certum usum omnium violasse arguitur a Grammatico in Boisson. Anecd. III. p. 237.

θυγάτριον, ἡ νῦν ἡμέρα δίδωσί μοι
ἢ δόξαν ἤτοι διαβολήν.

rectissime monet magister: ἐχρῆν γὰρ ἤτοι δόξαν ἢ διαβολήν, quemadmodum et alii omnes constanter dicunt et ipse Menander Stob. Floril. XLII. 6.

ἤτοι πονηρὸς αὐτός ἐςι τοὺς τρόπους
ἢ παντάπασι παιδαρίου γνώμην ἔχει.

et in Stob. Floril. LXXII. 11. ἤτοι μῆνιν ἐκτίνει θεῶν | ἢ βούλετ' ἀτυχεῖν. Neque minus vitiose dictum est quod Menandri nomine in Appendice Florentina p. 727. novae editionis circumfertur:

ὅταν λέγῃς μὲν πολλά, μανθάνῃς δὲ μή,
τὸ σὸν διδάξας τοὐμὸν οὐ μαθὼν ἔσει.

quae tam ridicule dicta sunt pro οὐκ ἔσει μεμαθηκώς et hoc ipsum tam alienum ab huiusmodi loco est, ut scribae, non poëtae istae ineptiae imputandae esse videantur et remedium aliquod quaerendum. Statim in mentem venit τοὐμὸν οὐ μαθὼν ἄπει, quod dictum est ut λαβὼν ἄπει, vel λαβὼν ἄπιθι et multa similia apud Graecos et Romanos. Trita sunt usu omnium παθὼν ἀπέρχεται, ὀφλὼν ἀπέρχεται, ἐπιωρκηκὼς ἄπει, ἄπειμι ἠδικημένος et multa alia huiusmodi. Vitium est in Lysiae fragmento X. 16. apud Dion. Halic. V. p. 602. οὐδέν σοι δεήσει πραγμάτων ἀλλὰ λαβὼν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ. Librarii vitium erat ΑΠΙ pro ἄπει, deinde corrector ἐπί emendavit scilicet. Quemadmodum igitur Lysias λαβὼν ἄπει dixerat, et Eupolis apud Priscianum XVIII. p. 193. πάντα γὰρ τυχὼν ἄπει, sic Menander τοὐμὸν οὐ μαθὼν ἄπει recte scripsit, quod Graeculi depravarunt.

Intactae fere evaserunt apud Menandrum et reliquos futurorum formae veteres contractae, quas postea correctores quoniam plane in desuetudinem abierant passim in formas sibi notas depravarunt. Vivo Menandro non aliter quam γαμῶ, καλῶ, ἐγκαλῶ, συγκαλῶ, τελῶ, διατελῶ, ἀκοῦμαι dicebant Attici, ut μαχοῦμαι multaque alia, numquam γαμήσω, καλέσω, τελέσω similiaque, quibus sequior Graecitas uti solebat. Futurum γαμῶ intactum est in Menandri loco apud Athen. XIII. 559. C. οὐ γαμεῖς, ἂν νοῦν ἔχῃς, et apud Schol. Eurip. Rhes. 244.

εἰ μὴ γαμεῖς γὰρ ἔσχατον νόμιζέ με
Μυσῶν.

et futurum καλῶ apud Suid. v. ἀπόςα.

ἐμοὶ παράςα. τὴν θύραν κόψας ἐγώ
καλῶ τιν' αὐτῶν.

et futurum ἐξακεῖσθαι apud Eustathium p. 1647, 58.

ἐξακεῖσθαί μοι δοκῶ τὸ δίκτυον.

et futurum διατελῶ in Diphili fragm. apud. Athen. VII. 291. F.

οὐ μὴ παραλάβω σ' οὐδαμοῦ, Δράκων, ἐγὼ
ἐπ' ἔργον, οὔ μὴ διατελεῖς τὴν ἡμέραν
τραπεζοποιῶν ἐν ἀγαθοῖς πολλοῖς χύδην.

et similia alibi non raro in Comoedia leguntur, in quibus nonnumquam librarii et scioli ne suspicabantur quidem futuri temporis eas formas esse. In reliquis scriptoribus Atticis saepenumero pepercerunt formae antiquae imprimis in iis locis, ubi non unicuique continuo apparebat futurum tempus requiri. Sic in Aeschinis Ctesiphontea non attigerunt futurum διατελῶ § 37 quia praesens esse putabant et in Demosthenis Leptinea p. 465, 2 et 22 futura συντελεῖ et συντελοῦσιν evaserunt et in Platonis Protagora p. 311. E. τελοῦντε et in Euthydemo p. 277. E. χορεύετον περὶ σέ — ὡς μετὰ τοῦτο τελοῦντε, quod esse futurum vides, et in Phaedone p. 91. A. ξυνδιατελεῖ. Contra in Platonis Remp. IV. 425. E. vitiosa forma Graeculorum διατελέσουσιν invecta est, ut διατελέσει in Demosthenis Midianam p. 536, 6 et τελέσουσιν in Cyropaediam VIII. 6. 3. Irrepserat idem vitium in Isocratis Archidamum § 87 ubi διατελέσομεν in omnibus libris est, unus Urbinas, omnium qui exstant Codicum Graecorum fidelissimus antiqui sermonis testis, cum sexcentis aliis vitiis hoc quoque removit servans genuinum διατελοῦμεν. Eadem est ratio futuri καλῶ, quod Graeculi mirantur et in καλέσω refingunt nescientes usum veterem, quem Photius in v. καλοῦμεν: ἀντὶ τοῦ καλέσομεν demonstravit, respiciens, ut opinor, locum Aristophanis in Avibus 203.

ἔπειτ' ἀνεγείρας τὴν ἐμὴν ἀηδόνα
καλοῦμεν αὐτούς.

ubi olim Graeculi malesanam scripturam καλοῖμ' ἂν αὐτούς de suo reposuerunt. Caeterum futurum καλῶ saepe apud eundem et alios incolume ad nos pervenit, ut in Avibus 849. τὸν ἱερέα — καλῶ, in Acharn. 968. τοὺς ἀγορανόμους καλῶ, in Ran. 298. οὐ μὴ καλεῖς με, in Nub. 632. αὐτὸν καλῶ θύραζε, et vs. 1001. καί σε καλοῦσι βλιτομάμμαν et 1221. ἀλλὰ καλοῦμαι Στρεψιάδην, et sic passim καλῶ legitur apud Xenophontem et Platonem, cui redde in Charmide p. 155. A. καλοῦμεν. In Oratoribus grassati sunt Graeculi, qui saepe suum καλέσω iis, ut διατελέσω, affricuerunt: saepe tamen καλῶ evasit, ubi futurum esse non ani-

madverterant, ut apud Isaeum VI. § 34. καλῶ τοὺς μάρτυρας, Lycurgum in Leocr. § 23, Demosthenem p. 553, 21 et 568, 21 et alibi. Καλέσω male pedem intulit in Aeschinis Timarcheam § 67, ubi statim genuina forma καλῶ in re eadem posita elapsa est, et saepius in compositis peccatur: συγκαλῶ, ἐγκαλῶ, παρακαλῶ subinde servata sunt, etiam apud Oratores. In Demosthenis oratione περὶ εἰρήνης pag. 59, 2. δεινὸν εἴ τις ἐγκαλεῖ τοῖς ἐκεῖθεν ἐνθάδε τὰς εὐπορίας ἄγουσιν optime latuit futurum ἐγκαλεῖ et sine malo evasit, quoniam praesens esse Graeculi putabant. Eadem forma sine labe legitur in Isocratis Trapezit. § 56. ἦλθον συκοφαντήσων καὶ ἐγκαλῶν et apud Dinarchum c. Dem. § 113. τρέψετε καὶ ἐγκαλεῖτε, et in Timarchea § 107. ὧν οὐδένα ἔγωγε παρακαλῶ δεῦρο et alibi, quo magis sunt vitii manifesta haec: παρακαλέσειν apud Demosth. p. 93, 16 (non moror Psephismata a Graeculis inepte conflata ubi p. 282, 17 et 283, 2 παρακαλέσουσιν occurrit) et ἐγκαλέσει Demosth. p. 217, 4 et 382, 7; et ἐγκαλέσουσιν, ibid. p. 661, 9; et ἐπικαλέσεται apud Lycurgum in Leocr. § 17 et 143; et ἐκκαλέσεσθαι apud Aeschinem in Tim. § 174. Eidem redde in Ctesiphontea § 64. ὅπως μὴ περιμενεῖτε τοὺς πρέσβεις, οὓς ἦτε ἐκπεπομφότες παρακαλοῦντας ἐπὶ Φίλιππον, pro περιμείνητε et παρακαλοῦντες. Fidem faciat ipse Aeschines de F. L. § 60. πρέσβεις ἐξέπεμψε παρακαλοῦντας, ubi vide quid scribae turbent in plerisque libris, et sic Xenophon in Hellen. VI. 3. 2. recte dixisse videbitur πρέσβεις ἔπεμψε παρακαλοῦντας i. e. οἵτινες παρακαλοῦσι non παρακαλῶν. Itaque hoc tenebimus: Graeci veteres in his omnes summa constantia u'ebantur formis contractis, ut τελέσω, καλέσω sim. coniunctivi sint, ut κομίσω, futura esse non possint, quemadmodum neque κομίσω. At si praecedit syllaba, quae aut natura aut positione producta est, σ non eliditur, ut in ἀρκέσω, ἐξαρκέσει, αἰδέσομαι, αἰνέσομαι, ἀχθέσομαι, sed μαχοῦμαι prima correpta. Apud sequiores formae contractae in desuetudinem abierant, et si qua in veterum scriptis apparebat notabant sedulo et vulgarem apponebant, unde nota vitia et errores nati. In antiqua Ionica Dialecto futura erant καλέω, τελέω, γαμέω, κορέω, ἀπολέω, sim., quae apud Homerum sine fraude ad nos permanarunt, ut Ἑλένην καλέουσ' ἴεν Iliad. Γ. 383. et ὄφρ' ἂν ἐγὼ ἔλθω Σπάρτην — Τηλέμαχον καλέουσα Odyss. N. 412. et

alibi. Apud Herodotum Graeculi impune adhuc grassati sunt, cui affricuerunt III. 74. φάμενοι Πέρσας πάντας συγκαλέσειν, ubi συγκαλέειν etiam invitis libris esset rescribendum, nunc id ipsum legitur in libris omnibus praeterquam in uno Archia (S.), quem incaute Editores sequuntur. Etiam peius est quod legitur IV. 125. διαμαχέσονται et 127. μαχεσόμεθα et VII. 102. μαχέσονται et 209. μαχέσονται et μαχεσόμενοι, quoniam nulli umquam Graeci μαχέσομαι dixerunt: Iones enim dicebant μαχέομαι, Attici μαχοῦμαι, sequiores μαχήσομαι, quamobrem Herodoto redde διαμαχέονται, μαχεόμεθα etc. Eidem VII. 103. restitue futurum μαχέεσθαι pro μαχέσασθαι et pro forma prorsus barbara praesentis μαχεόμενοι VII. 104. rescribe μαχόμενοι. Eiusdem farinae est futurum κορέσω, quod bis legitur apud Herod. I. 202 et 214, cuius genuina forma apud Homerum aetatem tulit Iliad. Θ. 879.

ἤ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνούς.

et N. 831. ἀτὰρ Τρώων κορέεις κύνας ἠδ' οἰωνούς, ubi non defuerunt qui κορέσεις prave scriberent: hinc Herodoto κορέω suum redde. Futurum καλέοντα, quod apud Herod. VII. 15. legitur in his: Ξέρξης ἀνά τε ἔδραμε ἐκ τῆς κοίτης καὶ πέμπει ἄγγελον ἐπὶ Ἀρτάβανον καλέοντα formam quidem habet Graecam, sed orationem soloecam et impeditam facit. Rectissime dicitur πέμπει ἄγγελον ἐπὶ Ἀρτάβανον: satis recte dici poterat πέμπει ἄγγελον Ἀρτάβανον καλέοντα, sed utrumque ἐπὶ Ἀρτάβανον καλέοντα dici non potest nisi ab eo, qui quid sit ἐπὶ Ἀρτάβανον non intelligat. Correctores antiqui in cod. S. et aliis ἐπί expunxerunt: aliquanto melius καλέοντα delevissent, quod mecum quisque delebit qui inter legendum animadverterit quam saepe scioli et correctores participium futuri de suo adscripserint, ubi ἐπί τι ἰέναι, πέμπειν sim. leguntur eo sensu, quo μετά apud veteres Iones ponebatur in ἰέναι μετὰ ξύλον, μεθ' ὕδωρ, εἰς Τεμέσην μετὰ χαλκόν, μετὰ κῶας et sim., quod retinuere caeteri Graeci in μεταπέμπομαι, μετιέναι, μεθήκειν, μεταπορεύομαι, μεταθεῖν, μετατρέχειν sim. Male latet interpolatio huiusmodi in oratione κατὰ Νεαίρας (quae quamquam ab ipso Demosthene scripta non est, tamen optime Graece et venustissime scripta est) p. 1348, 6. Ἀφίδναζέ ποτε ἀφικόμενος ἐπὶ δραπέτην αὐτοῦ ζητῶν, ubi ζητῶν magistro reddendum est, qui quid esset ἐπὶ

δραπέτην ἀφικέσθαι volebat ostendere. Saepius idem vitium orationem deturpat Thucydidis, qui obsitus est importunis emblematis subinde perabsurdis, semper insulsis et inficetis. Indicabo raptim unum et alterum locum: libr. VI. c. 53. καταλαμβάνουσι τὴν Σαλαμινίαν [ναῦν] ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἥκουσαν ἐπί τε Ἀλκιβιάδη [ὡς κελεύσοντας ἀποπλεῖν] ἐς ἀπολογίαν ὧν ἡ πόλις ἐνεκάλει καὶ ἐπ' ἄλλους τινὰς τῶν ϛρατιωτῶν, ubi expunge quae uncinis inclusimus. Quis non intelligit quam male Graece dictum sit in ea re ὡς κελεύσοντας ἀποπλεῖν, quasi vero ἀποπλεῖν hoc esset aut ullus voculae ὡς esset locus. Recte scribitur post pauca cap. 61. πέμπουσιν οὕτω τὴν Σαλαμινίαν [ναῦν] ἐπί τε ἐκεῖνον καὶ ὧν πέρι ἄλλων ἐμεμήνυτο praeter puerile istud ναῦν, quod quis ab ipso historico additum esse arbitrabitur? Plane simile est vitium VII. 74. τὴν δὲ Πάραλον [ναῦν] ἀποπέμπουσιν ἐς τὰς Ἀθήνας. Iterum ἐπί glossema peperit VII. 7. ὁ Γύλιππος ἐπὶ ϛρατιάν τε ᾤχετο καὶ ναυτικὴν καὶ πεζικὴν [ξυλλέξων] καὶ τῶν πόλεων ἅμα προσαξόμενος εἴ τις κτέ. ubi ἐπὶ ϛρατιὰν ᾤχετο significat, ut opinor, ᾤχετο ϛρατιὰν ξυλλέξων, ut rectissime componantur ᾤχετο ἐπὶ ϛρατιάν τε καὶ προσαξόμενος: praeterea scribe καὶ πεζήν. Compara cum his quae Valckenaerius ad Herod. VII. 193. collegit. Similes sciolorum interpolationes sibi quisque facili negotio permultas colliget, qui non nimis *vetustissimas membranas* venerabitur aut quamlibet orationis negligentiam *gratam* esse sibi persuadebit. Non multos habemus codices Graecos Platonicis vetustate et fide pares, at vel sic tamen puerilia emblemata apud Platonem apparent, quibus omnis orationis nitor et venustas et saepius ipsa sententia plane disperit ut facundissimus mortalium aut pueriliter balbutire aut nihil dicere videatur. Quid impedit quo minus duo huius rei luculenta exempla expromam et sic ad Menandrum revertar? In Platonis Philebo p. 13. B. editur: πῶς λέγεις; ὦ Σώκρατες. οἴει γάρ τινα [συγχωρήσεσθαι] θέμενον ἡδονὴν εἶναι τἀγαθὸν εἶτ' ἀνέξεσθαί σου λέγοντος τὰς μὲν εἶναί τινας ἀγαθὰς ἡδονάς, τὰς δέ τινας ἑτέρας αὐτῶν κακάς; ubi manifestum est, opinor, συγχωρήσεσθαι a maleferiato additum expungi oportere, ut caetera rectissime et ut Platonem decet dicta sint. In Euthydemo p. 295. E. in omnibus libris est: ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, Εὐθύδημε, οὕτω ποιεῖν, ποιητέον. σὺ γὰρ πάντως που κάλλιον ἐπίϛασαι δια-

λέγεσθαι ἢ ἐγὼ τέχνην ἔχων ἰδιώτου ἀνθρώπου. Qui haec ita depravavit corrector Graeculus eundem olim erravit errorem, quem novissimus editor, qui *τέχνην ἔχων ἰδιώτου ἀνθρώπου* coniungebat ut esset: »*quum non aliam nisi ἰδιώτου artem teneam*" idque esse: »*quum artis sim imperitus.*" Significant autem haec verba *τέχνην ἔχων ἀνθρώπου τέχνην οὐκ ἔχοντος*, quoniam *τέχνην ἔχειν* et *ἰδιώτην εἶναι* contraria sunt. Estne hoc pueriliter balbutire *ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ* an non est? Expunge *ἢ ἐγώ* et omnia erunt sanissima adeoque luce clariora: *ἰδιώτου ἀνθρώπου* ex *κάλλιον* pendent et scita haec est verborum collocatio, ut in oraculo:

αἰ τὺ ἐμεῦ Λιβύαν μαλοτρόφον οἶδας ἄμεινον
μὴ ἐλθὼν ἐλθόντος ἄγαν ἄγαμαι σοφίαν σευ.

nam sic scribendum est apud Herod. IV. 157. ne Ionica Doricis indecore misceantur. In Platonis loco priores Interpretes intellexerant utique *ἰδιώτου ἀνθρώπου* fuitque qui *ἐμοῦ ὄντος* de suo adderet. Rem ipsam tenebat sed more Platonis dicere non potuit. Alius in his verbis deprehendit »*gratam orationis negli»gentiam*" namque »*genitivus ἰδιώτου ἀνθρώπου pendet a μου quod »scripsisse se putabat auctor, sed pro quo revera scripserat ἢ ἐγώ*". Quibus haec placebunt aut satisfacient iis perdifficile erit *ingratae* negligentiae exemplum ullum reperire et putare videntur quo quid negligentius dictum sit eo fieri gratius. Sed verbum non addo: hoc enim apparere puto olim sciolum nescio quem quum in hoc loco haereret ut se expediret *ἢ ἐγώ* adscripsisse, idque dudum irrepsisse in libros, quum codex Bodleianus caeterique optimi exararentur. In diem magis apparet philologis, quantopere insipida sciolorum additamenta aut magistrorum interpretamenta nitidum et sanum scribendi genus veterum impediant et obscurent. Notis exemplis ex Cicerone et Livio obiter pauca adiiciam. Cicero pro Cluentio 27. § 73 *Manarat sermo in consilio pecuniae quamdam mentionem* [inter iudices] *esse versatam.* Inepte: *in consilio* significat *inter iudices*, isque sermo non inter paucos iudices fuerat agitatus, sed *manarat* id est *ad multorum notitiam pervenerat.* In eadem oratione 25. § 67. *Non ignoratis, iudices, ut etiam bestiae fame monitae plerumque ad eum locum ubi pastae aliquando sint, revertantur. Staienus ille — sexcentis millibus nummum se iudicium corrupturum esse dixerat.*

Quae quum accepisset a pupillo suppressit. — *Quam quum pecuniam profudisset* — *statuit ad easdem sibi praedas* [ac suppressiones iudiciales] *revertendum.* Etiam si quis bene Latine *suppressio iudicialis* dici posse putabit, tamen facile vincam Ciceronem scripsisse: *statuit ad easdem sibi praedas revertendum.* Lepidus homo fuit qui ad Livii verba XXI. 40. *duabus partibus amissis* olim adscripsit: *cum plures paene perierint quam supersunt,* et ne hoc quidem intelligebat si *duae partes* amissae essent *tertiam* partem superesse. Difficile est sine risu audire Minutium in summa animi contentione haec dicentem Liv. XXII. 14. *atque illo ipso die media in urbe* [qua nunc busta Gallica sunt] — *cecidit Gallorum legiones.* Apage importunam illam eruditionem, quae melius V. 58. locum tuebitur. Expunge emblema XXIV. 18. *hortatique ut omnia perinde agerent* [locarent] *ac si pecunia in aerario esset* et XXV. 12 in antiquo oraculo: *Amnem Troiugena Cannam* [Romane] *fuge,* quo non est emblema aliud manifestius. De Graeco haec versa esse et ipsa res et orationis Latinae color arguunt. Suspicor versum Graecum fuisse huiusmodi:

τὸν Κάννης ποταμὸν, Τροιηγενές, ἐξαλέασθαι.

Quis *Troiugena* dicatur nemo umquam in Livio legendo potuit aut poterit nescire. Et tamen etiam evidentius apud Livium emblema est, in quo indicando finem faciam. Legitur VI. 1. *Q. Fabio — dicta dies est, quod* [legatus] *in Gallos, ad quos missus erat orator, contra ius gentium pugnasset.* Vides glossam *legatus* olim ad *orator* adscriptam perdidisse omnia. *Pugnare in hostem* quid sit iis qui Livium legunt notissimum est, vid. III. 12. VIII. 6 et 7 et alibi. Sed ad Menandrum revertendi iam tempus est, qui barbare dixisse creditur *ἐγάμησα*, teste Scholiasta Lipsiensi ad Iliad. I, 394:

Πηλεύς θήν μοι ἔπειτα γυναῖκά γε μάσσεται αὐτός.

qui depravata olim scriptura *γαμέσσεται* usus annotavit *ἐντεῦθεν ἔλαβε Μένανδρος τό· ἐγάμησεν ἣν ἐβουλόμην ἐγώ*, quae non uno nomine suspiciosa sunt. Ne dicam Menandrum apud Homerum *γε μάσσεται* legisse et id quod dixisse dicitur absque Homero dixisse, tam levis est auctor Scholiorum Lipsiensium, ut ei soli credi non possit immanem barbarismum poëtae quamvis

negligenti excidisse. Menander, ut omnes, *ἔγημα* dicebat, ut in fragm. incert. CCCXI Meinek.

ὁ νῦν ἔχων Ἀβροτόνιον τὴν ψάλτριαν
ἔγημ' ἔναγχος ; Β. πάνυ μὲν οὖν.

careat igitur Menander eo crimine et levis auctor contemnatur.

Porsonus et Meinekius Menandri locum mutilum apud Athen. VI. 247. E. ita expleverunt ut Graecitatis consuetudinem et usum violarent. Dicebatur nescio quis ad coenam invitatus egisse gratias, tum aliquis ita dicere incipit:

τοῦθ' ἑταῖρός ἐστιν ὄντως. οὐκ ἐρωτᾷ πηνίκα
δεῖπνόν ἐστιν, ὥσπερ ἕτεροι, καὶ τί δειπνεῖν κωλύει
τοὺς παρόντας, εἶτα δεῖπνον ἕτερον εἰς τρίτην βλέπει
εἶτα περίδειπνον πάλιν.

prima verba corrupta sunt. Codex servat: *τοῦθ' ἑταῖρος ὄντως ἐστιν*, quae metri causa transposita sunt, sed quid prodest? nihil significat *τοῦθ' ἑταῖρός ἐστιν ὄντως*, Graecum est *οὗτος ὄντως ἐσθ' ἑταῖρος*. In quarto versu apparet *εἶτα* repetitum peperisse lacunam: itaque Porsonus supplebat *εἶτα δ' ἕτερον εἰς τετάρτην*, quem secutus Meinekius *εἰς τετάρτην δ' αὖθις ἕτερον* coniiciebat. Non potest hoc Menander scripsisse, quoniam Attici non *τετάρτην* dicebant sed *τετράδα*, ut in *τετράδι γεγονέναι*, *πλακοῦς ἐν τετράδι πεπεμμένος*, *τετρὰς ἐπὶ δέκα*, *τετράδι φθίνοντος*. Menander ipse apud Athen. VI. 243. A. *ἵνα τῇ τετράδι δειπνῇ παρ' ἑτέροις*. Solebant enim *τὴν τετράδα* hilare sumere et *συνάγειν* (*convivium celebrare*), quod *τετραδίζειν* dicebant, unde *οἱ τετραδισταί* nomen habebant. Alexis Athen. VII. 287. F.

ὃς τοῖς τετραδισταῖς μὲν παρέθηκεν ἑστιῶν
πρῴην λέκιθον καὶ μεμβράδας καὶ στέμφυλα.

At videtur his Theophrastus adversari, qui eum diem *τετάρτην* dixerit in Charactt. XXVI. *τὸν δεισιδαίμονα* describens: *καὶ ταῖς τετάρταις δὲ καὶ ταῖς ἑβδομάταις προστάξας οἶνον ἕψειν τοῖς ἔνδον ἐξελθὼν ἀγοράσαι μυρσίνας κτἑ.* Haec enim ex egregio Codice Vaticano Siebenkees attulit, qui praeclaro invento tam negligenter et oscitanter usus est ut Theophrasto plus nocuisse quam profuisse videatur. Descripsit autem Codicem Palatino-Vaticanum ea socordia, quantam in nullo alio me umquam vidisse memini. Ipse Romae quantivis pretii librum qua potui maxima cura et diligentia inspexi et descripsi et cum pulvisculo quidquid ad

Theophrasti orationem constituendam in eo inest excussi, quae omnia propediem in his ipsis Lectionibus expromam. In nostro loco optimus Codex hanc scripturam servat: *καὶ ταῖς τετράσι δὲ καὶ ταῖς ἑβδομάσι προςάξας οἶνον ἕψειν τοῖς ἔνδον*, et *τετράσι* quidem perspicue est scriptum, in *ἑβδομάσι* librarius compendio usus est deditque *ἑβδομ̄* et literae *μ* caudam de more addidit, ut syllabam omissam esse appareret. Quid eo facias, qui hinc *ἑβδομάταις* effinxit? Itaque hoc tenebimus *εἰς τετάρτην* Menandro non esse obtrudendum, et praeter *εἶτα* nihil esse in his supplementis boni.

In alio Menandri loco Bentleius vitium non sustulit sed ultro invexit. Apud Stephanum Byzant. v. *Δωδώνη* haec Menandri afferuntur:

ἐὰν δὲ κινήσῃ μόνον τὴν Μυρτίλην
ταύτην τις ἢ τίτθην καλῇ πέρας ποιεῖ
λαλιᾶς. τὸ Δωδωναῖον ἄν τις χαλκίον,
ὃ λέγουσιν ἠχεῖν, ἣν παράψηθ' ὁ παριών,
τὴν ἡμέραν ὅλην, καταπαύσαι θᾶττον ἢ
ταύτην λαλοῦσαν. νύκτα γὰρ προσλαμβάνει.

Bentleius de suo dedit in vs. 2. *πέρας οὐ ποιεῖ λαλιᾶς* quod vertit *numquam loquendi finem facit*, idque omnes probatum receperunt. Mihi *πέρας ποιεῖν* pro *παύεσθαι* et *πέρας οὐ ποιεῖ λαλιᾶς* pro *λαλοῦσα οὐ παύεται* Graeca esse non videntur nec dubito quin Menander id ipsum quod in bonis libris est *πέρας ποιεῖ λαλιᾶς* scripserit, quod multo lepidius dictum est, modo recte intelligatur. *Πέρας* Graecis est *τὸ ἑκάςου ἔσχατον*, id quod in quaque re *extremum* est quo perveniri potest et quo non est progredi ulterius. Tritum est ita dicere de arte aut artificio, quod plane perfectum absolutumque est et iam a nullo superari potest, quod *τὸ πέρας τῆς τέχνης* appellabant. Iocose Posidippus apud Athen. IX. 377. A. *τῆς τέχνης πέρας τοῦτ' ἐςὶν* et Hegesippus Athen. VII. 290. A. *τὸ πέρας τῆς μαγειρικῆς — εἰδέναι νόμιζε μόνον ἐμέ.* Eo se pervenisse Parrhasius satis arroganter, sed non ineleganter, iactabat in Epigrammate apud Athen. XII. 543. D.

εἰ καὶ ἄπιςα κλύουσι λέγω τάδε. φημὶ γὰρ ἤδη
τέχνης εὑρῆσθαι τέρματα τῆσδε σαφῆ
χειρὸς ὑφ' ἡμετέρης. ἀνυπέρβλητος δὲ πέπηγεν
οὖρος, ἀμώμητον δ' οὐδὲν ἐγένετο βροτοῖς.

τέρματα et *οὖρος* ei sunt, quod *πέρας* in quotidiano sermone. Eo ipso nomine in re eadem utitur Zeuxis Parrhasio respondens, ut videtur, apud Aristidem in orat. *περὶ τοῦ παραφθέγματος* p. 386, 8.

Ἡράκλεια πατρὶς, Ζεῦξις δ' ὄνομ', εἰ δέ τις ἀνδρῶν
ἡμετέρης τέχνης πείρατά φησιν ἔχειν
δείξας νικάτω.

Iocosius etiam ipse artifex *πέρας* dicebatur. Philostephanus Athen. VII. 293. A.

εἰδώς σε πάντων διαφέροντα τῇ τέχνῃ
τῇ τ' ὀξύτητι μετὰ Θίβρωνα, Δαίδαλε,
τὸν ἐξ Ἀθηνῶν, τὸν καλούμενον Πέρας.

Praeterea *πέρας* eodem sensu in aliis rebus solebat dici. Leni remedio sanandus est locus Damoxeni apud Athen. I. 15. qui de adolescentis egregia forma scribit:

πέρας ἔτι κάλλους, ἄνδρες, οὔτ' ἀκήκοα
ἔμπροσθεν οὔθ' ἑόρακα τοιαύτην χάριν.

Porsonus *πέρας τι κάλλους* coniecit, quod omnes probant, tu corrige *πέρας ἐστὶ κάλλους* et sic loqui solent qui quid calidius admirantur. Etiam in deteriorem partem *πέρας* trahi potest, ut apud Aristophanem est Ran. 421.

κἄστιν τὰ πρῶτα τῆς ἐκεῖ μοχθηρίας,

et sic Apicius summae luxuriae exemplum *ἀσωτίας πέρας* dicitur apud Aelianum (in Suid. v. Μάρκος Ἀπίκιος) *Ἀπίκιος ὡς ἦν ἀσωτίας πέρας οὐδεὶς ἀντιφήσει.* Sic igitur loquacissima una omnium vetularum *πέρας ποιεῖν λαλιᾶς* a Menandro festivissime dicta est.

Male coaluisse suspicor duo Menandri fragmenta apud Stob. Floril. XCVI. 11.

πρὸς ἅπαντα δειλὸν ὁ πένης ἐστὶ γὰρ
καὶ πάντας αὑτοῦ καταφρονεῖν ὑπολαμβάνει.
ὁ γὰρ μετρίως πράττων περισκελέστερον
ἅπαντα τἀνιαρὰ, Λαμπρία, φέρει.

nam quae causa affertur scilicet, quamobrem pauperes *ad contumeliam omnia accipiant magis et propter suam impotentiam se semper credant ludier* ab ea re aliena est, et verba *ὁ γὰρ μετρίως πράττων περισκελέστερον τἀνιαρὰ φέρει* non conveniunt loco Terentiano in Adelph. IV. 3. 14. qui illinc sumtus esse putatur.

Saepe hoc in Stobaeo factum est ut aliena conglutinarentur; deinde quid sit φέρειν τἀνιαρὰ περισκελῶς et περισκελέϛερον cogitandum est. Suspicantur significare χαλεπῶς, χαλεπώτερον, quod non videtur veri simile: sed σκληρῶς aut ϛερρῶς significare arbitror, ut est in Gnomis Monostichis vs. 480.

ϛερρῶς φέρειν χρὴ συμφορὰς τὸν εὐγενῆ.

quae antiqua et vera lectio est fragmenti Euripidei in Stob. Floril. CVIII. 18.

ἀλλ' εὖ φέρειν χρὴ συμφορὰς τὸν εὐγενῆ.

et docet vitae usus calamitates et aerumnas a tenuioribus fortius et constantius ferri solitas: quo melius intelligitur duo fragmenta esse dispescenda, et alterum cum Adelphis nihil commune habere.

In Menandri fragm. ex Orionis Gnomol. I. 19.

εἰμὶ μὲν ἄγροικος κἀυτὸς οὐκ ἄλλως ἐρῶ,

quod solebant dicere omnes οὐκ ἄλλως λέγω reponendum est et notandum quam saepe ἐρῶ et λέγω fuerint confusa, ut apud Demosth. p. 184. 1. πλήρωσιν δὲ μετὰ ταῦτα λέγω, ubi correctores Codd. quorundam λέξω invexerunt, sed ἐρῶ verum est. Simillima sunt Euripidea in Rheso 271.

σκαιοὶ βοτῆρές ἐσμεν, οὐκ ἄλλως λέγω,
ἀλλ' οὐδὲν ἧσσόν σοι φέρω κεδνοὺς λόγους.

In fragm. apud Ammonium p. 62.

Ἐλευθερῶν ἀπῆλθεν εὐθὺς ὡς ταχύ.

corrige ὡς τάχος, i. e. ὡς τάχιϛα. Apud Athen. XIV. p. 651. A. ἀμυγδαλᾶς ἐγὼ | παρέθηκα καὶ τῶν ῥοιδίων ἐτρώγομεν, verum est ἐνετράγομεν, namque aoristus requiritur et ἐντραγεῖν dicebant Attici, non τρώγειν. Apud Antiphanem Athen. II. 56. E. κάρυ' ἐντρώγειν, quod metrum violat, bene mutarunt in ἐντραγεῖν.

Quamquam neque res neque oratio constat in fragm. apud Stob. Floril. LI. 27.

τὰ γὰρ τολμηρὰ τῶν ὄχλων ἔχει
ἐν τοῖς λογισμοῖς τὰς ἐπιδείξεις δυσκόλους,
ἐν τῷ δὲ πράττειν, ἂν λάβῃ τὸν καιρὸν εὖ,
ἀπροσδόκητον τὴν τέχνην ἐξηύρατο.

tamen quid Poëta voluerit satis in his tenebris dispicitur: itaque primum τὰ γὰρ τολμηρὰ τῶν ἔργων correxerim, deinde ἂν λάβῃς τὸν καιρὸν εὖ, ut in fragmento eiusdem fabulae apud

Stob. Floril. XXXV. 5. ἄν τις τὸν καιρὸν εὖ λάβῃ, denique in sqq. non obscure latet sententia: *audaces fortuna iuvat* neque admodum difficile est *Fortunam* in τέχνην absconditam evocare. Solemnis est confusio litterarum τ et ψ, quae olim tam simili forma scribebantur, ut scribae τύχην et ψυχήν etiam iis locis confuderint, ubi vel caecus videat utra scriptura sit potior, similiterque εὐτυχία et εὐψυχία, εὐψύχως et εὐτυχῶς locum inter se mutant, conf. Porson. ad Eurip. Medeam vs. 553 et 722. In Menandri fragm. apud Stob. Floril. IV. 6.

τί σαυτὸν ἀδικῶν τὴν ψυχὴν καταιτιᾷ;

recte emendant τὴν τύχην. Neophron Stob. Floril. XX. 34.

καὶ πρὸς τί ταῦτ' ὀδύρομαι ψυχὴν ἐμὴν
ὁρῶσ' ἔρημον καὶ παρημελημένην
ὑφ' ὧν ἐχρῆν ἥκιστα;

scripsit, opinor, τύχην ἐμήν. Contra Dionysio Halic. A. R. IV. 28. redde: ἔτυχε δὲ τῶν γαμβρῶν ἑκάτερος ἐναντίᾳ συναφθεὶς ψυχῇ pro τύχῃ. Deinde τέχνη et τύχη facile permiscentur, unde fit ut duplici errore τέχνη et ψυχή confundantur. In Andocidis oratione κατ' Ἀλκιβιάδου § 26. λογιζόμενος τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἱππικοὺς τύχῃ τοὺς πλείστους κρινομένους assentientur mihi, spero, οἱ ἱππικοί reponenti τέχνῃ. Philemon Stob. Floril. XXX. 4.

κἂν μὲν ὁρμισθῇ τις ἡμῶν εἰς λιμένα τὸν τῆς τύχης
ἐβάλετ' ἄγκυραν καθάψας ἀσφαλείας οὕνεκα,

ubi Bentleius cum omnium plausu τέχνης emendavit [1]. Contra in Posidippi loco ap. Stob. Floril. XXXVII. 14.

διὰ τὴν τέχνην μὲν γνωρίμους ἐκτησάμην | πολλούς,

male Meinekius διὰ τὴν τύχην corrigebat: διὰ τύχην utique dicendum erat, sed sanissimum est τέχνην. Poterat homo κουρεὺς εἶναι τὴν τέχνην, et hinc γνωρίμους permultos habere. At in Nicostrati fragm. apud Eustath. p. 667, 4, ubi ex antiquis Scholiis docet βλοσυρόν esse σεμνόν et haec affert: νὴ τὴν Ἀφροδίτην, ὦ ξένη, | βλοσυράν γε τὴν ψυχὴν ἔχεις, non errabis si τὴν τέχνην corriges. Lena erat, ut suspicor. Contra Anaximeni

[1]) In eiusdem fragm. vs. 1. legitur ἂν ὀκνῇς τὸ μανθάνειν, ubi τό manifesto soloecam orationem facit. Lege γάρ. Vidi nuper qui μέλλε τὸ γαμεῖν Graecum esse putaret et stomacharetur quod essent, qui se talia ferre posse negarent.

apud Stob. Floril. XCVII. 22. pro ἡ πενία πρὸς τὰς τέχνας δεινοτέρους — τοὺς ἀνθρώπους καθίστησι redde πρὸς τὰς τύχας δειλοτέρους. Itaque Menandro dicebantur callida consilia, si quis occasione sollerter uteretur, ἀπροσδόκητον τὴν τύχην — προσλαμβάνει v. c., aut simile verbum, namque ἐξηύρατο et ἐξεύρετο lectiones sunt nihili.

Menander apud Athen. XI. 504. D.

καὶ ταχὺ
πάλιν τὸ πρῶτον περισοβεῖ ποτήριον
αὐτοῖς ἀκράτου.

ineptissime πάλιν e vicinis irrepsit. Emenda

καὶ ταχὺ τὸ πρῶτον περισόβει ποτήριον.

quae domini verba sunt ad servulum pocula ministrantem.

Multa turbata sunt in Menandri fragm. apud Athen. XIV. 659. D.

σπονδή. δίδου σὺ σπλάγχν' ἀκολουθῶν· ποῖ βλέπεις;
σπονδή. Φερεωπλείω ωσία. σπονδή. καλῶς.
ἔγχει. θεοῖς Ὀλυμπίοις εὐχώμεθα
Ὀλυμπίαισι πᾶσι πάσαις.

in secundo versu de Piersoni coniectura editur: Φέρ', ὦ παῖ Σωσία, quod propterea est improbandum, quia qui dicit ὦ παῖ, ὦ διάκονε, et sim. nomen servuli non addit. Itaque Φέρ' οἶνον, Σωσία, scriptum fuisse olim suspicor, qua scriptura vix apparente librarius dormitans scripsit temere aliquot litterulas quarum ΦΕΡ et ΩΣΙΑ tantum genuinae sint. In primo versu ἀκολουθῶν vitium concepit: legerim ἀκόλουθε. Deinde quod Piersonus pro εὔχου reposuit ἔγχει quamquam id in ea re satis tritum est, haud scio tamen an non poëta ἐγχοῦ dederit, quod facillime in ΕΥΧΟΥ potuit depravari.

Intercidit pars sententiae in Menandri dicto apud Stobaeum Floril. CXXI. 10.

ὅταν ᾖ γέρων τις ἐνδεής τε τὸν βίον
οὐδὲν τὸ θνήσκειν δεινόν, ἀλλ' ἐν τῷ καλῶς
ἑκάτερον αὐτῶν τὴν διάγνωσιν φέρει.

periisse nonnulla indicio est ἑκάτερον in versu tertio et lectio optimi codicis A. οὐδ' αὖ in secundo, unde apparet Poëtam dixisse aliquid huiusmodi:

ὅταν ᾖ γέρων τις ἐνδεής τε τὸν βίον,

οὐκ ἔϛι τὸ ζῆν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ γλυκύ
οὐδ' αὖ τὸ θνήσκειν δεινόν, κτέ.

vivas tum an moriaris perinde est, inquit: id solum discrimen facit utrum eorum bene et honeste possit fieri. Si honeste vivere datur, vita est potior: non datur, satius est mori.

In Menandri fragmento apud Athen. XIII. 559. C.

οὐ γαμεῖς, ἂν νοῦν ἔχῃς,
τοῦτον καταλιπὼν τὸν βίον. γεγάμηκα γάρ
αὐτός, διὰ τοῦτό σοι παραινῶ μὴ γαμεῖν.
B. δεδογμένον τὸ πρᾶγμ', ἀνερρίφθω κύβος.
A. πέραινε, σωθείης δὲ νῦν· ἀληθινόν
εἰς πέλαγος αὐτὸν ἐμβαλεῖς γὰρ πραγμάτων,
οὐ Λιβυκόν, οὐδ' Αἰγαῖον . . . . . .,
οὗ τῶν τριάκοντ' οὐκ ἀπόλλυται τρία
πλοιάρια, γήμας δ' οὐδὲ εἷς σέσωσθ' ὅλως.

lacunam facile sic expleveris:

οὐ Λιβυκόν, οὐδ' Αἰγαῖον, οὐδὲ Σικελικόν,

in versu tertio corrige διὰ τοῦτο σοὶ παραινῶ, et in quinto verba in hunc modum divide: πέραινε, σωθείης δέ. νῦν ἀληθινόν κτέ.

Tyrannorum miserias commemorans nescio quis apud Menandrum in Stob. Floril. XLIX. 8. ita dicit:

ὦ τρισάθλιοι,
τί πλέον ἔχουσι τῶν ἄλλων; βίον
ὡς οἰκτρὸν ἐξαντλοῦσιν οἱ τὰ φρούρια
τηροῦντες, οἱ τὰς ἀκροπόλεις κεκτημένοι.

hanc quoque lacunam et corruptelam facili negotio sic sustuleris: ὦ τρισάθλιοι, οἳ πλέον ἔχειν ζητοῦσι τῶν ἄλλων, κτέ.

Glossema irrepsit in Menandri locum apud Stob. Floril. LXXIV. 11.

τοὺς τῆς γαμετῆς ὅρους ὑπερβαίνεις, γύναι,
τὴν αὐλίαν. πέρας γὰρ αὔλιος θύρα
ἐλευθέρᾳ γυναικὶ νενόμιϛ' οἰκίας.

mala manus allevit τὴν αὐλίαν. Ne dicam frigide admodum et inepte hoc vocabulum praemitti, ubi sequitur πέρας γὰρ αὔλειος θύρα κτέ., ipsa forma arguit hominem Graece imperitum de suo temere id adiecisse. Non aliter Graece dici potest quam ἡ αὔλειος θύρα, neque θύρα omitti potest et αὔλιος plane est barbarum. Graeculi tam diu et tam saepe formas in -ιος et -ειος con-

fuderunt, ut apud istos quidem promiscue ponantur nihilque tribui possit libris, quos isti scripserint. Neque metrum, neque analogia, neque aliud quidquam homunciones coercet, per quos si stetisset multae formae antiquae et probae sine vestigio intercidissent. Numquam vidi Codicem Graecum in quo ει et ι non imperite permutarentur, estque adeo ea negligentia crebrior in antiquioribus, in quibus abundant formae barbarae ex eo vitio natae. Editores ex ea copia bonam partem corrigunt, sat multa intacta relinquunt. Quam saepe ἀριϛοφάνιος, ζηνοδότιος, ἀριϛάρχιος, ἐπικούριος in Athenaei Codice legitur? Emendant sedulo. At Μεγάλλιος pro Μεγάλλειος nemo corrigit in Eubuli Athen. XII. 553. B.

καὶ τοὺς πόδας | ἀλείψατ' αὐτοῦ τῷ Μεγαλλίῳ μύρῳ.

aut in Anaxandride ibid. XV. 691. A.

μύροις Μεγαλλίοισι σῶμ' ἀλείφεται.

aut in Amphide eodem loco:

ἔπειτ' ἀλείφειν τῷ Μεγαλλίῳ μύρῳ.

Periit propemodum in Codd. proba forma Ἀκαδήμεια scribis fere omnibus fideli concordia in Ἀκαδημία conspirantibus. Si in poëta legitur metrum pessumdant sed nihil mali suspicantur. Alexis apud Athen. XIII. 610. E.

τοῦτ' ἔϛιν Ἀκαδημία, τοῦτο Ξενοκράτης,

dixisse putabatur et Sotion ibid. VIII. 336. E.

Λύκειον, Ἀκαδημίαν, Ὠιδείου πύλας.

et Epicrates ibid. II. 59. D. in anapaestis:

ἐν γυμνασίοις Ἀκαδημίας.

et sic in Nubibus 1002 optimi Codices ἀλλ' εἰς Ἀκαδημίαν κατιὼν exhibent contra metrum. Nonnumquam Critici in eodem vocabulo corrigunt hoc vitium ubi metri necessitas cogit, negligunt ubi nulla est huiusmodi πειθανάγκη. Defungar exemplo uno sed luculento. Graeci dicebant καθάρειος ut μεγαλεῖος, librariis καθάριος scribere praeplacet, unde haec vitia nata sunt: Eubulus Athen. VII. 311. D. et Ephippus VIII. 359. A.

μὴ πολυτελῶς ἀλλὰ καθαρίως ὅ τι ἂν ᾖ,

Nicostratus ibid. II. 65.

μὴ πολυτελῶς ἀλλὰ καθαρίως, δασύποδα.

Amphis ibid. VII. 295. F.

ἔχειν καθαρίως ἐγχελύδιόν τι καί κτἑ.

Menander ibid. XIV. 661. F.

ἐὰν | ἡ σκευασία καθάριος ᾖ καὶ ποικίλη.

in his critici καθαρείως restituerunt metro coacti in tribus prioribus: in duobus ultimis καθαρίως et καθάριος aequo animo ferunt. Equidem et illic et ubicumque καθάριος, καθαρίως et καθαριότης legitur utendum arbitror indicio priorum locorum et καθάρειος etc. rescribendum. Miror hanc labem Meinekium non eluisse, qui in Menandri fragmento apud Suidam v. εὐρωτιῶν,

εἰς τὰ καθαρὰ λιμὸς εἰσοικίζεται.

bene emendavit εἰς τὰ καθάρεια, quae sententia quam vera sit noverunt qui in magnis urbibus munditiem multorum animadverterint, quibus plus est elegantiae quam nummorum. Facile esset haec plurimis augere, sed vel haec ipsa satis demonstrabunt Codicum in his nullam omnino esse auctoritatem: analogiam et usum Graecitatis indagandum esse et metrica testimonia, ubi quid his omnibus satis compertum sit spretis futilibus librariis ubique Graecis suum reddendum. In Aristide placuit Dindorfio ubique ἀλαζονία scribere, quasi ex ἀλαζών productum nomen esset. Facile indagantibus apparebit ἀλαζονεία sanum esse, formatum ut εἰρωνεία, παιδεία, δουλεία, κολακεία. Poëta quilibet demonstrare hoc poterit, ut Menander in verissima sententia:

πᾶς ὁ μὴ φρονῶν
ἀλαζονείᾳ καὶ ψόφοις ἁλίσκεται.

Contrarii erroris exemplum unum notabo, quoniam omnium Editiones inficit. Non sunt Graeca λειποτάξιον, λειποστράτιον, λειπομαρτύριον et reliqua eiusdemmodi omnia, sed λιποτάξιον etc. Graeculis aliter visum, qui in λειπο— coniurarunt. Deprehenditur fraus in talibus, quale est hoc Antiphanis apud Athen. VII. 303. F. ubi in Codice est: τὰ δ' ἐγχέλια γράφομαι λειποταξίου pro senario:

τὰ δ' ἐγχέλεια γράψομαι λιποταξίου.

et Xenarchi Athen VI. 225. D.

δόξας καταπίπτει καὶ λιποψυχεῖν δοκῶν.

et multa sunt similia indicia Poëtarum, quibus recte utitur Dindorfius ad Steph. Thes. v. λειπο—, quem miror λιποδεής, λιποδρανεῖν et λιποδρανής concoquere potuisse pro ὀλιγοδεής, ὀλιγοδρανεῖν et ὀλιγοδρανής manifesto errore scripta. Idem bene

Graeca esse putat *λιποταξία* et *λιποςρατία*, et est ea communis omnium opinio. At si quid video vitiosae et barbarae hae formae sunt, quas Graeculorum socordia invexit, sanioris Graecitatis analogia respuit, quae postulat formam *λιποτάξιον* et *λιποςράτιον*, ut *ἀγάμιον*, *ἀπροςάσιον*, *ἀναυμάχιον* et multa alia in iure Attico omnibus nota. Non est credendum Codicibus Thucydidem scripsisse VI. 76. *τοῖς μὲν λειποςρατίαν, τοῖς δὲ ἐπ' ἀλλήλους ςρατεύειν, τοῖς δὲ ὡς ἑκάςοις τινὰ εἶχον αἰτίαν εὐπρεπῆ ἐπενεγκόντες κατεςρέψαντο*, sed quod ratio docet et linguae usus *τοῖς μὲν λιποςράτιον τοῖς δέ κτὲ.* ut recte apud eundem scriptum est I. 99. *καὶ λιποςράτιον εἴ τῳ ἐγένετο*, nisi quod *λειποςράτιον* perpetuo vitio est in libris. Eiusdem monetae est *λιποταξία*, quod unum testem et auctorem habet Demosthenem in Midiana p. 568, 8 *πότερον λιποταξίαν καὶ ςρατείας ἀπόδρασιν ἁρμόττει καλεῖν ἢ φιλοτιμίαν*; Melius et ipse alibi et caeteri omnes id *λιποτάξιον* appellant: *λιποταξία* tum Graecum esse incipiet quum *λιπόταχτος* in usu erit pro *λιπὼν τὴν τάξιν.* Itaque fides deroganda erit libris Herodoti, qui V. 27 servant: *κατεςρέφετο τοὺς μὲν λιποςρατίης ἐπὶ Σκύθας αἰτιώμενος κτὲ.*, cui et ipsi *λιποςρατίου* reddendum erit, quemadmodum *λιποςράτιον* Thucydidi reddidimus.

Demosthenis locus cum Menandreo comparatus in magna caligine aliquam lucem dabit. Legitur apud Athen. VIII. 364. E. *Ut sacra Diis facimus*, inquit, *ita est fortuna, qua utimur. Oviculam Diis affero emtam drachmis vix decem, sed tibicinas, unguenta, psaltrias, vina, cupedias,*

μικροῦ τάλαντον γίνεται τὸ κατὰ λόγον.
δραχμῶν μὲν ἀγαθὸν ἄξιον λαβεῖν δέκα
ἡμᾶς, ἐὰν καὶ καλλιερηθῇ τοῖς θεοῖς,
τούτων δὲ πρὸς ταῦτ' ἀνελεῖν τὴν ζημίαν.

in his *γίγνεται τὸ κατὰ λόγον* non cum praecedentibus coniungenda sunt, sed referenda ad ea, quae sequuntur: *si tam maligne sacra facimus*, inquit, *et luxuriae instrumenta tam magno emimus γίγνεται τὸ κατὰ λόγον δραχμῶν μὲν ἀγαθὸν ἄξιον λαβεῖν δέκα ἡμᾶς κτὲ.* Ad sequentia adhibe haec verba Demosthenis de Corona, p. 304, 18. *ἆρά σοι ψῆφος ὅμοιος ὁ τῶν ἔργων λογισμὸς φαίνεται, ἢ δεῖν ἀντανελεῖν ταῦτα; κτὲ.* et videbis in verbis ΠΡΟΣΤΑΥΤΑΝΕΛΕΙΝ latere *πρὸς ταῦτ' ἀντανελεῖν*, quo verbo

et metrum restituitur et sententia inest loco apposita, quam Oratoris locus demonstrat.

Verissima Menandri sententia apud Stob. Floril. LXII. 27. grave vulnus accepit:

ἅπαντα δουλεύειν ὁ δοῦλος μανθάνει
πονηρὸς ἔσται. μεταδίδου παρρησίας
βέλτιστον αὐτὸν τοῦτο ποιήσει πολύ.

corrige *ἢν πάντα μανθάνῃ*, et recipe *βελτίον' αὐτόν*, quod multi viderunt verum esse.

Scaligeri correctio infelicior male probata ab Editoribus est in Menandri loco apud Suid. v. *ἀβέλτερος*. *Qui servus*, inquit, *minime callidum et levem herum decipit*

οὐκ οἶδ' ὅ τι
οὗτος μεγαλεῖόν ἐστι διαπεπραγμένος
ἐπαβελτερώσας τόν ποτ' ὄντ' ἀβέλτερον.

ποτ' ὄντ' in ea re vitiosum est et male Graecum: quod in Codd. omnibus est *τόν ποτε* natum est e compendio male intellecto. Repone: *ἐπαβελτερώσας τὸν πρότερον ἀβέλτερον.* Dici non potest quam saepe *ποτέ*, *πρότερος* et *πρότερον* fuerint corrupta: causa est, quod compendiose *τρ* terminatione omissa syllabae *πρό* superscribuntur. Eadem causa peperit dittographiam in Antiphanis fragmento apud Pollucem IV. 125.

τὸ κλίσιον | ὃ πρότερόν ποτ' ἦν τοῖς ἐξ ἀγροῦ βουσὶ σταθμός.

ubi non est legendum *πρίν ποτ' ἦν* sed *ὃ πρότερον ἦν.*

Quam utile sit sapere Menander praedicans ita dicit:

ἆρ' ἐστὶν ἀγαθῶν πᾶσι πλείστων ἀξία
ἡ σύνεσις, ἂν ᾖ πρὸς τὰ βελτίω σοφή.

apud Stob. Floril. III. 7. et Orionem in Gnomol. I. 15. Ut vera haec sint et recte dicta *ἀξία* in *αἰτία* erit mutandum, servatque hoc ipsum Stobaeus, in cuius libris est *παμπλείστων αἰτία* debebatque *αἰτία* etiam sine libris reponi. Saepe haec inter se vidi permutari, quamobrem in Aristophanis Acharn. 1062. ne dubita reponere:

ὅτιὴ γυνή 'στι τοῦ πολέμου τ' οὐκ αἰτία,

pro *ἀξία*, quod omnes libros obsidet. Scribae non facile distinguebant ductus litterarum *τρ* et *τι* a littera *ξ*: etiam *γι* et *ξ* confunduntur. Sitne *ὀτρύνω* an *ὀξύνω* scriptum non quivis statim dixerit, quare mirari noli, si haec inter se miscentur.

Huius rei insigne exemplum nuper vidi quum Valckenaerii Commentarium ineditum ad secundum librum Maccabaeorum sedulo excuterem, si forte quid summo viro dignum hinc posset in omnium notitiam proferri. Legitur ibi cap. IX. 7. πῦρ πνέων τοῖς θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ κελεύων ἐποξύνειν τὴν πορείαν. »*Vereor*", inquit Valckenaerius, *ut ex usu Graecorum posuerit verbum ἐποξύνειν pro accelerare.*" Equidem ἐποτρύνειν legendum censeo (ut apud Hesychium: Ὀτρυνοῦμεν: ταχυνοῦμεν pro ὀξυνοῦμεν), quamquam pessime Graece scribit quicumque hunc secundum Maccabaeorum librum undecumque contexuit. Eidem tamen iniuria imputaveris stolidum errorem in X, 11. ab editoribus commissum, quem obiter corrigere quid vetat? Editur: οὗτος γὰρ (ὁ εὐπάτωρ Ἀντίοχος) παραλαβὼν τὴν βασιλείαν ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων Λυσίαν τινά, κοίλης δὲ Συρίας καὶ Φοινίκης ϛρατηγὸν πρώταρχον: numquam te expedies, donec emendaveris Πρώταρχον. Apud Hesychium haec leguntur: Μογείοντι: πυρέσσουσι. Δωριεῖς. Μογεύοντας: μοχθοῦντας. Μογήσας: κακοπαθήσας. Μόξοντι: πυρέσσοντι. Μοξοῦντες: πυρέσσοντες. Μόγος: πόνος. Emenda: Μογίοντι: πυρέσσουσι — Μογίοντι: πυρέσσοντι. Μογίοντες: πυρέσσοντες, in his ΓΙ in ΤΙ transiit ut passim apud Hesychium, qui Ἀπλῆτις affert pro ἀπληγίς, Ἀτεώροχοι pro ἀγέρωχοι, ἄρτον pro ἀργόν I. p. 728, Λίταινον pro λίγαινον, Στένυτρον pro ϛενυγρόν, Τέλγη pro γέλγη, Τόρτυρα pro γόργυρα, et contra passim Γ pro Τ ut in Ἀρτίγονος, Γέγγει, Γέλεα, Γίν (pro σοί), Ἔγλασας, Ἠιγιᾶτο, et saepe alibi: deinde μοτίοντι et μοτίοντες a tachygrapho scripta μόξοντι et μόξοντες, μοξοῦντες pepererunt.

Consolatur apud Menandrum senex iuvenem (in Plutarchi consol. Apollon. p. 103. D.) et his verbis orationem concludit:

σὺ δ' οὐθ' ὑπερβάλλοντα, τρόφιμ', ἀπώλεσας
ἀγαθά, τὰ νυνί τ' ἐϛὶ μέτριά σοι κακά,
ὥϛ' ἀνὰ μέσον που καὶ τὸ λοιπὸν δὴ φέρε.

ubi pro τὸ λοιπόν emendandum esse arbitror τὸ λυποῦν, *id quod te cruciat.* Saepe τὸ λυποῦν in Comoedia occurrit. Antiphanes Stob. Floril. XCIX. 31.

ἅπαν τὸ λυποῦν ἐϛιν ἀνθρώπῳ νόσος
ὄνομ' ἔχουσα πολλά.

Erroris causa manifesta est: υ et οι tam saepe confunduntur

atque ε·αι, ι·ει, η·ι et quidquid a Graeculis sono effertur eodem. Apud Hesychium videbis αἱμοιαίοις scribi I. p. 161 pro αἱμυλίοις, βοτροίδια p. 745 et βοτύσι: βοσκήμασιν et p. 849. γονορρύα et p. 818 γενύσθην et p. 1137 ἐκκοιλιϛοί et p. 1225 ἐνδυάζει et p. 1253 ἔνοιϛρον pro ἥνυϛρον et p. 1428 ἐριγήροις pro ἐρίγηρυς, et II. p. 293 κοίημα et p. 382 in nota Alberti κοινοφθαλμίζεται et saepissime alibi eodem modo apud Hesychium peccatur. Qui pro γενοίσθην possunt γενύσθην scribere et pro βοτοῖσι βοτύσι ecquid est quod iis satis tuto credi posse putes? Idem vitium in omnium Codicibus frequens occurrit, quale est in Alexidis fragmento apud Poll. VII. 72. γυνὴ λινουργὸς περὶ τοίχους ἀφείλετο pro περιτυχοῦσ', quod Porsonus reperit: sed nihil opus est alia exempla afferre, quum τὸ λυποῦν et τὸ λοιπόν tam saepe alibi confusa sint. Ephippi fragmentum idem bis ab Athenaeo apponitur: in verbis ἀφεῖλε πᾶν | αὐτοῦ τὸ λυποῦν κἀπέδειξεν ἵλεων, semel recte τὸ λυποῦν legitur VIII. 363. C, alio loco XIII. 571. E. vitiose Codex τὸ λοιπόν exhibet.

Aegrimonia confectus aliquis apud Menandrum in Stobaei Floril. XCVIII. 8. bestias multo esse quam hominem feliciores queritur his versibus:

τὸν ὄνον ὁρᾶν ἔξεϛι πρῶτα τουτονί.
οὗτος κακοδαίμων ἐϛὶν ὁμολογουμένως.
τούτῳ κακὸν δι' αὐτὸν οὐδὲν γίγνεται
ἃ δ' ἡ φύσις δέδωκεν αὐτὰ ταῦτ' ἔχει.

ubi requiritur τούτῳ δὲ κακόν et δέδωκεν αὐτῷ.

Excidit unum vocabulum facile revocandum in hac avari sententia apud Stob. Floril. XCI. 29.

ἐγὼ δ' ὑπέλαβον χρησίμους εἶναι θεούς
τἀργύριον ἡμῖν καὶ τὸ χρυσίον.

qui hos Deos colit caeteros omnes non solet multum curare, itaque μόνους supple.

Multorum coniecturis vexatum est Menandri dictum (apud Plutarchum in Amatorio p. 763. B. et apud Stob. Floril. LXIII. 34.) de causa amoris:

καιρός ἐϛιν ἡ νόσος
ψυχῆς, ὁ πληγεὶς δ' εἴσω δὴ τιτρώσκεται.

haec est Stobaei lectio: in *Amatorio*, qui liber permultis lacunis hiat, excidit id ipsum quod apud Stobaeum tam misere

corruptum est in εἴσω δή. Nemo quidquam extudit quod sententiam adiuvaret: quid enim prodest legere εἰς ὃ δεῖ, aut εἰσβολῇ aut εἶς ὁδί, quae non minus sensu vacua sunt atque εἴσω δή. Non video quid aliud sententiam explere possit quam: ὁ πληγεὶς δ' ἔνδοθεν τιτρώσκεται, quod dictum est ut alio loco apud Menandrum (in Stobaei Floril. XXXVIII. 29) πᾶν τὸ λυμαινόμενόν ἐστιν ἔνδοθεν. Miretur aliquis quomodo ἔνδοθεν in εἴσω δή abire potuerit: desinet mirari qui Stobaei Florilegium diligenter ad Codicum lectiones exegerit, nam passim videbit scripturas apparere a Correctoribus de suo interpolatas, quibus archetypi Codicis lacunas temere et inconsulto supplerent: sic εἴσω δή non ex ἔνδοθεν natum esse arbitror, sed lacunam veteris libri Graeculorum more expletam. Quoniam ea res permagni momenti est ad aestimandam fidem lectionum, quae apud Stobaeum circumferuntur, demonstrabo exemplis complusculis, quae sibi quisque facile augere poterit, id quod subinde dixi, in Stobaeo audacem correctorem veteres Codicis lacunas temere explevisse de suo, in qua re manifestum tenemus falsarium et quoniam absurda et male Graeca supplere solet, et quoniam ea temere explevit, quorum vera et genuina scriptura nobis aliunde certa fide innotuit. Optimum factu est exempla certa apponere. Euripides dixerat:

οἱ γὰρ Κύπριν φεύγοντες ἀνθρώπων ἄγαν
νοσοῦσ' ὁμοίως τοῖς ἄγαν θηρωμένοις.

venuste dictum servavit Plutarchus in libro τοῖς ἡγεμόσι δεῖν τὸν φιλόσοφον διαλέγεσθαι p. 778. B., ubi scribae ΑΓΑ̅ΘΗΡΩΜΕΝΟΙΣ depravarunt in ἀγάθ' ἡρημένοις: neglecta lineola ν absumsit et ἀγάθ' oscitanter scripserunt, deinde quod supererat ΗΡΩΜΕΝΟΙΣ in *vocabulum bene Graecum* ἡρημένοις mutarunt: egregie, ut vides, sed ea labes certo remedio sanari potuit. Quin utimur eodem in praeclara sententia Euripidis in Floril. XLIII. 20.

ἃ μὴ γάρ ἐστι τῷ πένηθ' ὁ πλούσιος
δίδωσ'. ἃ δ' οἱ πλουτοῦντες οὐ κεκτήμεθα
τοῖσιν πένησι χρώμενοι τιμώμεθα,

alii πειθώμεθα: emenda θηρώμεθα et τῷ πένητι πλούσιος δίδωσ'. Vide nunc quid legatur in Floril. LXIII. 3.

οἱ γὰρ Κύπριν φεύγοντες ἀνθρώπων ἄγαν
νοσοῦσ' ὁμοίως τοῖς διώκουσιν ἄγαν

intelligisne lacunam a Graeculo ex sententia loci infeliciter suppletam: *ἄγαν θηρωμένοις* quacumque de causa legi non poterant: de suo dedit *διώκουσιν ἄγαν* metri securus et immemor, unde fraus perpluit. Celebratus est apud veteres nobilis hic Euripidis locus:

σὺ δ', ὦ θεῶν τύραννε κἀνθρώπων Ἔρως,
ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ φαίνεσθαι καλὰ
ἢ τοῖς ἐρῶσιν ὧν σὺ δημιουργος εἶ
μοχθοῦσι μόχθους εὐτυχῶς συνεκπόνει.

si per Stobaei Codices stetisset Euripides visus esset dixisse:

σὺ δ' ὦ κάκιϛε πάντων θεῶν κἀνθρώπων
ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ φαίνεσθαι καλά,
ἢ τοῖς ἐρῶσιν εὐμενὴς παρίϛασο.

quae leguntur in Floril. LXIV. 6. Unde ista malesana scriptura? Manifestum esse opinor. Supererat *σὺ δ' ὦ* * * * *κἀνθρώπων* * *ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλὰ φαίνεσθαι καλὰ ἢ τοῖς ἐρῶσιν* * * * *, quae temerarius corrector suo Marte aggressus est restituere. Lacuna erat in Euripidis versu CVIII. 24. *τὰ* * * *δ' ὅϛις εὖ φέρει βροτῶν* | *σοφὸν νομίζω* explevit corrector *τὰ τυγχάνοντα*, quod sensu vacuum est: vera scriptura a Plutarcho servata est Moral. p. 116. F. *τὰ προσπεσόντα*. Supererat in Euripidis fragmento Floril. XCIII. 19. ΣΜΙΚΡΑΝ *θέλοιμι καὶ καθ' ἡμέραν ἔχων* * * * * ΟΙΚΕΙΝ *μᾶλλον ἢ πλουτῶν νοσεῖν*, ubi *σμικράν* male legit sciolus pro *σμίκρ' ἄν* et hinc supplevit *τροφὴν ἐνοικεῖν* et correxit scilicet *θέλοιμ' ἄν*. Vera lectio apparet XCVII. 10.

σμίκρ' ἂν θέλοιμι καὶ καθ' ἡμέραν ἔχων
ἄλυπος οἰκεῖν μᾶλλον ἢ πλουτῶν νοσεῖν.

Quum sit permagna huiusmodi interpolationum apud Stobaeum copia continebo me in fragmentis Menandri, cuius causa haec demonstrare institui. In Floril. LXVIII. 23 supererat *γαμεῖν* * * *εἰς μετάνοιαν ἔρχεται*, inepte Graeculus *ὃς ἐθέλει* inseruit, neque foedum hiatum animadvertens, neque sententiam apte restituens, quae postulat *γαμεῖν ὁ μέλλων*, quod exstat in Menandri Monostich. vs. 91. Supererat LIX. 9.

ὁ δεύτερος πλοῦς ἐϛὶ δήπου λεγόμενος
ἂν ἀποτύχῃ τις * * *κώπαισι πλεῖν.*

stupide corrector addidit *πρῶτον ἐν*, idque Meinekius recepit: *ἂν ἀποτύχῃ τις πρῶτον ἐν κώπαισιν πλεῖν.* quamquam sententia

nulla in his inest et πλεῖν ἐν κώπαις absurdum est. Vera lectio est:

ἂν ἀποτύχῃ τις οὐρίου κώπαισι πλεῖν.

quae tam perspicua est atque scita. Servavit e Pausaniae Lexico Eustathius pag. 1453, 18. In Menandri fragmento XXXII. 7. supererat:

ὦ μεγίστη τῶν θεῶν
νῦν οὖσ' ἀναίδει', εἰ θεὸν καλεῖν σε δεῖ.
δεῖ δέ. τὸ κρατοῦν γὰρ * * * *

explevit homo nihili νῦν νομίζεται θεός, quae verba sensu vacua sunt. In priore parte Menandri manum ex duobus Artemidori locis revocavimus hanc:

δεῖ δέ. τὸ κρατοῦν γὰρ πᾶν δύναμιν ἔχει θεοῦ.

Supererat in Menandri versiculo IX. 20.

τὸ μηδὲν ἀδικεῖν καὶ * * * ποιεῖ.

levis corrector, qui φιλανθρώπους stolide supplevit, perdidisset omnia, nisi Sextus Empiricus lepidum locum duobus versiculis auctiorem incorruptum servasset in Pyrrhon. Hypotyp. I. 14. § 108. ἀνόμοια φαίνεται τὰ πράγματα, inquit, καὶ παρὰ τὸ φιλεῖν ἢ μισεῖν. ὅθεν καὶ ὁ Μένανδρος ἔφη·

οἷος δὲ καὶ τὴν ὄψιν εἶναι φαίνεται
ἀφ' οὗ τοιοῦτος γέγονεν. οἷον θηρίον.
τὸ μηδὲν ἀδικεῖν καὶ καλοὺς ἡμᾶς ποιεῖ,

quae optime Bentleius interpretatus est. Quam vera sit haec sententia vitae quotidianae usus quemque docet. Compone nunc cum his Stobaei scripturam neque repugnabis si contendero a temerario correctore φιλανθρώπους esse interpolatum. Idem Meinekius viderat et nemo facile dubitabit, quin τὸ μηδὲν ἀδικεῖν καὶ φιλανθρώπους ποιεῖ absurde dictum sit. Eodem igitur modo quum Euripides dixisset:

αἰσχρόν γ' ὅταν τις [ἀξίωμ' ἔχων μέγα]
γλώσσῃ ματαίους ἐξακοντίσῃ λόγους.

post lacunam nunc legitur Floril. XXXVI. 12. αἰσχρόν γ' ὅταν τις ἐπὶ γλώσσῃ φυείς. Similiter natum est μὴ τοῦτο βλέψῃς εἰ νεώτερος λέγω κτέ. pro μὴ τοῦτο μέμψησθ', de quibus supra diximus. Itaque sic fieri potuit, ut ἔνδοθεν a Menandro scriptum sit et nunc in libris interpolatis εἴσω δή legatur. Omnino locus iste Plutarchi apud Stobaeum miserrime depravatus est: quae

praecedunt locum Menandri et quae sequuntur sanari non possunt, et levia sunt quae Wyttenbachius hariolatur. Emendatio felix et certa Gesneri αἱ τῶν ζωγράφων pro αἱ τῶν ζώων φρένες foedam librorum corruptelam arguit: deinde pro οὐ γὰρ ἔχει κρίσιν τὸ βλέπειν lege οὐ γὰρ ἔχει κρίσιν ἴσην τὸ βλέπειν et in fine pro εὐςοχίας ἐςὶ καιροῦ τῷ παθεῖν ἑμοίπως συνάπτοντος ἐν ἀκμῇ τὸ ποιεῖν πεφυκός emenda εὐςοχία ἐςὶ — τῷ παθεῖν ἑτοίμῳ συνάπτοντος. Denique hinc emendari poterit Menandri versiculus in Floril. CXXI. 5.

ὡς ἡδὺ τὸ ζῆν εἰ μεθ' ὧν κρίνει τις ἄν.

Meinekius: »scripsi κρίνῃ pro edito κρίνει." quasi pro μεθ' ὧν ἄν τις κρίνῃ sic dici posset, et quid est κρίνειν in ea re et quod novum genus ellipseos erit comminiscendum? Nugae hae sunt, quibus nos olim sciolus ludificatur. Supererat: ὡς ἡδὺ τὸ ζῆν * * *, quae Graeculus supplevit. Bonum factum quod ipsa Menandri verba aliunde nobis innotuerunt:

ὡς ἡδὺ τὸ ζῆν ἄν τις ὡς δεῖ ζῆν μάθῃ.

quae iterum inepte depravata sunt in Gnom. Monost. 756.

ὡς ἡδὺς ὁ βίος ἄν τις αὐτὸν μὴ μάθῃ.

Insanabilia haec omnia fuissent nisi aliunde antiqua lectio emersisset et nihil est infelicius illis, qui absurda seriorum supplementa utcumque interpretari nituntur. Quum Babrius scripsisset fab. 81, 8.

Χαίτην δ' ἔμελλε τὴν ἐμὴν καταισχύνειν.

et extrema periissent, priora vix apparerent sciolus dedit:

κακὴν δὲ μελέτην ἐπ' ἐμὲ τῆς ὁδοῦ τρίβει.

I nunc et haec interpretare. In Aeschyli Agamemnone vs. 301. editur:

φρουρὰ πλέον καίουσα τῶν εἰρημένων.

quum vera lectio sit:

φρουρὰ προσαιθρίζουσα πόμπιμον φλόγα,

quam sollerter Dindorfius ex Hesychio eruit in praef. ad Aesch. p. VII. In Euripidis Helena 469.

ποῦ δῆτ' ἂν εἴη; πότερον ἐκτὸς ἢ 'ν δόμοις;
B. οὐκ ἔνδον.

non haec est manus poëtae, sed

οὗτος δὲ πότερον ἔνδον ἐς' ἢ 'ξώπιος;

quam quisque facile ex Aristophanis Thesmoph. 881. exscalpere

poterit. Absque eo fuisset, nemo umquam vulgatae scripturae labem potuisset restituere. Quam saepe alibi nos ludificentur errores istiusmodi inextricabiles, facile est ad intelligendum et in plerisque scriptoribus Graecis saepe ii experiuntur, qui non quamlibet librorum scripturam explicari posse arbitrantur. Sed ad Menandrum redeundi tempus est.

Quamquam Menander neque orationis nitore et venustate, neque suavitate numerorum excelluit, non potuit tamen, ut opinor, senarium scribere, qualis est medius in hisce:

καίτοι τί λογίζομ' ὁ κακοδαίμων προσδοκῶν
χάριν παρὰ γυναικὸς κομιεῖσθαι; μὴ μόνον
κακόν τι προσλάβοιμι καὶ κάλλισ' ἔχει.

quantillum est haec transponendo sanare, ut fiat: *χάριν κομιεῖσθαι παρὰ γυναικός;*

Quod Menander verissime monuit (in Stob. Floril. XLVI. 11.) vitio non levi inquinatur. Editur:

ἡ νῦν ὑπό τινων χρηστότης καλουμένη
μεθῆκε τὸν ὅλον εἰς πονηρίαν βίον.
οὐδεὶς γὰρ ἀδικῶν τυγχάνει τιμωρίας.

non enim *μεθιέναι* huic rei accommodatum est sed *μετατιθέναι.* itaque *μετέθηκε* pro *μεθῆκε* rescribe.

Scite et lepide idem comicus alicubi dixit (Stob. Floril. LXX. 5):

ὅταν πένης ὢν καὶ γαμεῖν τις ἑλόμενος
τὰ μετὰ γυναικὸς ἐπιδέχηται χρήματα
αὑτὸν δίδωσιν οὐκ ἐκείνην λαμβάνει.

sed non inest his verbis sententia, quam ex tertio versu continuo quisque colligit: *quum pauper dotatam uxorem ducit.* Inerit si emendaveris:

μετὰ τῆς γυναικὸς ἐπιδέχηται χρήματα.

Idem fit in alio fragmento apud Stob. Floril. XCVII. 2. ut omnes recte quod poëta voluerit intelligant quamquam corruptela sententiam obscuravit.

κρεῖττον γάρ ἐστιν, ἂν σκοπῇ τις κατὰ λόγον,
μὴ πόλλ' ἀηδῶς, ὀλίγα δ' ἡδέως ἔχειν.

namque *κατὰ λόγον* non significat *εὖ* vel *ὀρθῶς.* Corrige *ἂν σκοπῇ τις κατὰ τρόπον*, nam prorsus idem significant *κατὰ τρόπον* et *ὀρθῶς*, ut apud Platonem de Rep. IX. 581. A. *καλοῦντες*

αὐτὸ φιλοχρήματον ὀρθῶς ἂν καλοῖμεν, et post pauca: φιλομαθὲς δὴ καλοῦντες αὐτὸ κατὰ τρόπον ἂν καλοῖμεν, et passim eo sensu legitur κατὰ τρόπον. In priore parte ostendimus in Platonis Legibus XI. 931. A. κατὰ τρόπον a sciolo additum habere ὀρθῶς in verbis ἐὰν δὴ κατὰ τρόπον γε [ὀρθῶς] αὐτὸ θεραπεύῃ ὁ κεκτημένος. Recte κατὰ τρόπον legitur in Menandri fragm. apud Stob. Floril. III. 9.

ἕκαςός ἐςι τῷ λογίσασθαι κατὰ τρόπον
ἄρχων, ςρατηγός, ἡγεμὼν δήμου.

Simillimum est hoc Menandri in Floril. XCIX. 7.

οὐκ ἔςι λύπης, ἄνπερ ὀρθῶς τις σκοπῇ,
ἄλγημα μεῖζον τῶν ἐν ἀνθρώπου φύσει.

Vitium alit Menandri locus in Stobaei Floril. XX. 3. Ira, inquit, sanam mentem exturbat,

αὕτη κρατεῖ νῦν. ἂν δὲ μικρὸν παρακμάσῃ
κατόψεταί τι μᾶλλον εἰς τὸ συμφέρον.

quid quaeso est καθορῶ εἰς τὸ συμφέρον et quis umquam sic locutus est? ὁρᾶν, βλέπειν, ἀποβλέπειν εἴς τι omnes dicebant, at ne ὁρᾶν quidem εἰς τὸ συμφέρον recte habet. Emenda: ἂν δὲ μικρὸν παρακμάσῃ κατόψεται τί μᾶλλόν ἐςι συμφέρον, quod satis confirmabit ipse Menander alio loco in Stob. Ecl. Phys. I. p. 216.

τὸ συμφέρον τί ποτ' ἐςὶν ἀνθρώπου βίῳ.

Perpetua confusio inter εἰδῶ et ἴδω novo exemplo cognoscitur in his Menandri Stob. Floril. XXI. 2.

τὸ γνῶθι σαυτὸν ἔςιν ἂν τὰ πράγματα
ἴδῃς τὰ σαυτοῦ καὶ τί σοι ποιητέον.

nam εἰδῇς corrigendum esse quis non videt?

In pessime depravatis verbis Menandri apud Bekk. Anecd. p. 462, 6. hoc tantum video pro πότε ἀξιοῦσι πέρας rescribendum τί ποθ' ἕξουσιν πέρας; *quo tandem evadent?*

Verum est quod Menander dicit in Stob. Floril. CVIII. 44.

εὕροις δ' ἂν οὐδὲν τῶν ἁπάντων, Σιμύλε,
ἀγαθὸν, ὅπου τι μὴ πρόσεςι καὶ κακόν.

sed ὅπου corruptum est, neque ἐν ᾧ probari potest quod in eodem loco Stobaeus affert CV. 10. Lege ὅτῳ τι μὴ πρόσεςι.

In fragm. apud Priscianum XVIII. p. 230.

χαῖρ', ὦ Γλυκέριον: καὶ σύ: πολλοςῷ χρόνῳ | ὁρῶ σε.

requiro id quod Attici solebant *καὶ σύ γε*, ut apud Aristoph. in Lysistr. 6.

χαῖρ', ὦ Καλονίκη: καὶ σύ γ', ὦ Λυσιςράτη.

et passim aliis locis.

Sensu vacuum est quod Menander dixisse putatur in Stob. Floril. XXXVII. 10.

χρηςοὺς νομιζομένους ἐφόδιον ἀσφαλές
εἰς πάντα καιρὸν καὶ τύχης πᾶσαν ῥοπήν.

transpositis duabus litterulis *νόμιζε μόνους* exibit, quod si receperis aliquam sententiam habebis sed satis frigidam et vix satis Graecam, quoniam *τοὺς χρηςούς* dictum oportuit. Forte *τρόπους* excidit, ut *χρηςοὶ τρόποι* dicantur esse *ἐφόδιον ἀσφαλὲς εἰς πάντα καιρόν*, quod verissime dictum erit, ut apud Menandrum Stob. Floril. XXXVII. 18.

νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, μακάριον ἡ χρηςότης
πρὸς πάντα καὶ θαυμαςὸν ἐφόδιον βίῳ.

Excidit vocabulum in Menandri fragm. apud Athen. XIV. 654. B.

μικρὸν ἐπιμείνας προστρέχει
ἠγόρακά σοι περιςέρια λέγων.

suppleverim *περιςέρια ταδὶ λέγων.*

Apud Polluc. IX. 76. in Menandri verbis

μακάριος ἐκεῖνος δεκατάλαντον καταφαγών.

nihil erit difficultatis, si legeris *δέκα τάλαντα.* Athenaeus VI. 248. B. haec affert: *Μένανδρος ἐν Πωλουμένοις τάλας ἕςηκας ἔτι πρὸς ταῖς θύραις* ubi Porsonus supplebat:

τί, ὦ τάλας, ἕςηκας ἔτι πρὸς ταῖς θύραις;

sed Tragicorum est *ὦ τάλας* dicere: Comici *ὦ τάλαν* mulieres inducunt dicentes aut inter se aut ad viros: neque memini me audire virum qui *ὦ τάλαν* diceret pro *ὦ μέλε, ὦτᾶν, ὦ δαιμόνιε*, aut sim. Quamobrem suppleverim: *οἴμοι τάλας. ἕςηκας ἔτι κτἑ.* Non enim *οἴμοι τάλας*, quod Atticis frequens in ore, querentis tantum est et eiulantis et trepidantis, sed saepe indignantis et excandescentis, ut apud Pherecratem in Schol. ad Aristoph. Vesp. 1029 et Aristoph. in Avibus 1260 et aliis locis.

Stultum est, inquit Menander in Stob. Floril. LXXII. 2, *quod in matrimoniis iungendis facere solent: dotis nummos sedulo probare*,

τῆς διὰ βίου δ' ἔνδον καθεδουμένης ἀεί

μὴ δοκιμάσασθαι μηδὲν ἀλλ' εἰκῇ λαβεῖν.

vitiosum est δοκιμάσασθαι, nam δοκιμάζειν Graecum est, non δοκιμάζεσθαι: facili negotio vitium sic tolles ut rescribas:

μὴ δοκιμάσαντα μηδὲν ἀλλ' εἰκῇ λαβεῖν.

Leve vitium non leviter obscurat verba Menandri apud Plut. *de fraterno amore* p. 479. C.

οὐκ ἐκ πότων καὶ τῆς καθ' ἡμέραν τρυφῆς
ζητοῦμεν, ὦ πιστεύσομεν τὰ τοῦ βίου
πάτερ, οὐ περιττὸν οἴετ' ἐξευρηκέναι
ἀγαθὸν ἕκαστος ἂν ἔχῃ φίλου σκιάν.

restitue: πάτερ; οὐ περιττὸν — φίλου σκιάν; *nonne quaerimus* —? *nonne quisque putat* —?

Periit vocabulum necessarium in Menandri sententia apud Stob. in Floril. XX. 21.

ὀργῆς γὰρ ἀλογίστου κρατεῖν
ἐν ταῖς ταραχαῖς μάλιστα τὸν φρονοῦντα δεῖ.

ubi supplendum est τὸν εὖ φρονοῦντα. Differunt enim φρονεῖν et εὖ φρονεῖν non minus quam λέγειν et εὖ λέγειν. Illud est *ratione praeditum esse*, hoc *sapere*: φρονεῖν igitur dicuntur πάντες οἱ ἐν ἡλικίᾳ, τὸ εὖ φρονεῖν paucioribus datum. Hinc factum est ut inter se opponerentur βρέφος εἶναι, νήπιον, παιδάριον et φρονεῖν, unde ἡ φρονοῦσα ἡλικία appellatur, quemadmodum dicitur ἐπειδὴ τάχιστα ἤρχετο φρονεῖν apud Isaeum IX. § 20. Hinc manifestum tenebis emblema in Aeschinis Timarchea § 139 τοὺς τῆς φιλίας λόγους εἰς τὴν φρονοῦσαν [καὶ πρεσβυτέραν] ἡλικίαν ἀναβάλλεται, quod indicasse satis est. Nota sunt haec Aristophanis:

τὴν γυναῖκ' αἰσχύνομαι | τώ τ' οὐ φρονοῦντε παιδίω.

quibus addam quia iocosissima sunt haec Ephippi Athen. VIII. 358. F. πάππια, βούλει δραμὼν

εἰς τὴν ἀγορὰν καταγοράσαι μοι. B. φράζε τί;
A. ἰχθῦς φρονοῦντας, ὦ πάτερ. μή μοι βρέφη.

ubi recipiendum est κᾆτ' ἀγοράσαι, quod dudum reperit Meinekius. Itaque φρονεῖν dicuntur πάντες οἱ ἐν ἡλικίᾳ, sed εὖ φρονεῖν nonnumquam ne senes quidem. Restitue obiter εὖ φρονεῖν in Posidippi dicto in Append. Florent. IV. p. 383. Lips.

οὐκ ἔργον ἐστὶν εὖ λέγειν ἀλλ' εὖ ποιεῖν,
πολλοὶ γὰρ εὖ λέγοντες οὐκ ἔχουσι νοῦν.

apparet ex ultimis verbis reponendum esse ἀλλ' εὖ φρονεῖν.

Pervulgato Graeculorum errore legitur in Menandri verbis apud Stob. in Floril. XV. 5.

ἂν μὲν πλέωμεν ἡμερῶν που τεττάρων
σκεπτόμεθα τἀναγκαῖ' ἑκάστης ἡμέρας,

qui credebant που pro ποι, ut ὅπου pro ὅποι, optime habere et passim istam loquendi socordiam in veterum scripta invexerunt. Recte admonuit Phrynichus p. 45. Lob. ποῦ ἄπει; ἁμάρτημα. sed nemo audiebat. Hinc vitiata est Xenophontis oratio in Cyropaed. VI. 1. 42. ἐμβαλεῖν που τῆς ἐκείνων χώρας pro ποι, unde in Hellen. V, 1, 2. lege τῶν νήσων ποι pro ἐπὶ τῶν νήσων ποι. Similiter in Anabasi VI, 3, 23. ἔφασαν οἴχεσθαι, ὅπου δ' οὐκ εἰδέναι pro ὅποι, et in Hellenicis II, 4, 13. νῦν παραγεγένηνται οὗ ἡμεῖς ἀεὶ ηὐχόμεθα pro οἷ, et in Memorabilibus I, 6, 6. βαδίζοντα ὅπου ἂν βούλωμαι pro ὅποι, quod non minus est vitiosum ac si quis Latine vellet dicere: *Crepusculo solutus ubi visum est vagor*, et passim idem vitium recurrit. At nihil Menandro proderit si ποι reposueris, et ἡμερῶν τεττάρων male suspensum quo referatur nihil habebit. Corrige:

ἂν μὲν πλέωμεν ἡμερῶν πλοῦν τεττάρων.

ΠΛΟῩ peperit vitium, et sexcenties litterula ν sic periit: deinde corrector που dedit, *vocabulum bene Graecum.* Quam recte dicatur πλεῖν ἡμερῶν τεττάρων πλοῦν neminem esse arbitror qui nesciat.

Attigimus iam alibi Menandri verba apud Athen. VI. 270. D.

εἰ δὲ λουσάμενοι λογάρια δειπνοῦμεν
μικρὰς τίθημι συμβολὰς ἀκροώμενος.

κατὰ τὸν Μένανδρον, et ostendimus ex Polluce VI. 12. μακρὰς τίθημι κτἑ. esse emendandum. Recurrit eadem locutio apud Machonem Athen. XIII. 580. D. μακρὰς δὲ πράττειν εἰς τὰ λοιπὰ συμβολάς.

Foeda corruptela abscondit sententiam Menandri in his apud Stob. Floril. IV. 29.

ἐπὰν ἐν ἀγαθοῖς εὐνοούμενός τις ὢν
ζητῇ τι κρεῖττον ὧν ἔχει ζητεῖ κακά.

nauci non est εὐνοούμενος et ne Graecum quidem. Scribendum censeo ἐν ἀγαθοῖς ὁμολογουμένοις τις ὤν, quemadmodum Timocles dixit Athen. VII. 300. A. Aegyptios ridens:

ὅπου γὰρ εἰς τοὺς ὁμολογουμένους θεούς

ἀσεβοῦντες οὐ διδόασιν εὐθέως δίκην,
τίν' αἰελούρου βωμὸς ἐπιτρίψειεν ἄν;

et verissima est sententia: qui non contentus est *veris* bonis et meliora quaerit invenire solet malum.

Quod Menandri fragmentum servavit Etymol. M. p. 45, 23.

ὁρᾷς; ἀκαρὴς παραπόλωλας ἀρτίως

ita restituendum videtur:

ὁρᾷς; παρ' ἀκαρῆ γὰρ ἀπόλωλας ἀρτίως.

Docet Demetrius περὶ ἑρμηνείας § 194. ὅτι Μένανδρον ὑποκρίνονται λελυμένον ἐν τοῖς πλείςοις, Φιλήμονα δὲ ἀναγινώσκουσιν, deinde hunc Menandri versiculum affert παράδειγμα ὅτι ὑποκριτικὸν ἡ λύσις·

ἐδεξάμην, ἔτικτον, ἐκτρέφω, φίλε.

melius etiam apparebit, si pro φίλε emendaveris φιλῶ.

Dici Graece non potest quod Menandrum Meinekius fecit dicentem: οὐκ ἔςι γὰρ γλυκύτερον ἢ πάντ' εἰδέναι, requiritur enim οὐκ ἔςι γὰρ γλυκύτερον οὐδέν. Locus a multis laudatus emendate scriptus est in Ciceronis Epistola ad Atticum IV. 11, nisi quod ἐςιν excidit: legendum enim:

οὐδὲν γλυκύτερόν ἐςιν ἢ πάντ' εἰδέναι.

In sententiis monostichis multa supersunt corrigenda, de quibus duo tantum nunc delibabo. In vs. 439. editur:

οὐδεὶς πῦρ εἰς χρήματα διδοὺς ἐπαύσατο,

verba sensu vacua: emenda οὐδεὶς πυρέττων χρήματα δοὺς ἐπαύσατο, violentiore medicina in foeda corruptela erat opus. Contra non est lenius remedium, quam quo vs. 464. sanari potest.

πρὸς εὖ λέγοντας οὐδὲν ἀντειπεῖν ἔχω.

in ΛΕΓΟΝΤΑΣ latebat λέγοντά σ'.

In Menandri fragm. apud Athen. IX. 385. E.

ἐπιθυμιάσας τῷ Βορέᾳ ἴδιον
ὀψάριον οὐδὲν ἔλαβον, ἑψήσω φακῆν.

miror Dobraei rationem, qui τῷ Βορέᾳ κρεᾴδιον rescribebat et Meinekium haec ita probantem, ut ἐπεὶ θυσιάσας substitueret pro ἐπιθυμιάσας, quasi vero κρεᾴδιον ἐπιθυμιᾶν dici possit aut κρεᾴδιον θύειν vel θυσιάζειν. Verba sunt pauperculi piscatoris qui se frustra Boreae *adolevisse* queritur — quid igitur? thuris aliquantulum, idque ipsum olim Bentleius reperit ἐπιθυμιάσας — λιβανίδιον, in quo optime acquiescemus. Nempe hos honores

Diis habebant inopes et tenuiores. Alciphron III. 35. *συνεισηνέγκατο ὁ μὲν κριὸν, ὁ δὲ τράγον, ὁ δὲ κάπρὸν, ὁ πένης πόπανον, ὁ δὲ ἔτι πενέϛερος λιβανωτοῦ χόνδρους εὖ μάλα εὐρωτιῶντας.* Iocosum admodum Comici incerti fragmentum latet apud Aristidem I. p. 197, 12. *ποιητής τις εἶπε σκώψας εὔξασθαι κατὰ χρυσόκερω λιβανωτοῦ*, ubi mireris Reiskium, eruditorum lepidissimum, non animadvertisse poëtam *ταῦρον χρυσόκερων* per iocum in *χρυσόκερων λιβανωτόν* convertisse.

Finem faciam in restituendo loco Menandri, quem (mirum dictu) scribae integrum ad nos propagarunt, Critici certatim corruperunt. Editur nunc e Diog. Laërt. VI. 83. in hunc modum:

Μόνιμός τις ἦν, ἄνθρωπος, ὦ Φίλων, σοφός
ἀδοξότατος, μίαν δὲ πήραν οὐκ ἔχων,
πήρας μὲν οὖν τρεῖς. ἀλλ' ἐκεῖνος ῥῆμά τι
ἐφθέγξατ' οὐδὲν ἐμφερὲς, μὰ τὸν Δία,
τῷ γνῶθι σαυτόν οὐδὲ τοῖς βοωμένοις
τούτοις. ὑπερεῖδε ταῦθ' ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν.
τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη.

in quibus nemo intelligere umquam poterit quid sit *μίαν δὲ πήραν οὐκ ἔχων πήρας μὲν οὖν τρεῖς.* Bentleius: *unam quidem peram non habens tres siquidem habuit*, quae nihil significant et Graecis non respondent. Libri meliores has scripturas exhibent: *ἀδοξότερος μικρῷ δέ, ὁ τὴν πήραν ἔχων*, quae sanissima sunt. Lege:

Μόνιμός τις ἦν, ἄνθρωπος, ὦ Φίλων, σοφός
ἀδοξότερος μικρῷ δ'. B. *ὁ τὴν πήραν ἔχων;*
A. *πήρας μὲν οὖν τρεῖς.*

qui agnoscit hominem rogat: *ὁ τὴν πήραν ἔχων;* cui alter: *πήρας μὲν οὖν τρεῖς*, erat enim gibbosus utrimque. In his *μὲν οὖν*, ut passim, est ita respondentis ut quod alter dixerit corrigat. Adscribam unum exemplum quia simillimum est. Aristophon Athen. VII. 303. A.

καὶ μὴν διέφθαρταί γε τοὔψον παντελῶς.
κλεῖδες μὲν ὀπταὶ δύο παρεσκευασμέναι.
B. *αἷς τὰς θύρας κλείουσι;* A. *τοῦ θύννου μὲν οὖν.*

Monimus igitur dicitur *φθέγξασθαι ῥῆμά τι οὐδὲν ἐμφερὲς τῷ γνῶθι σαυτόν, οὐδὲ τοῖς βοωμένοις τούτοις*, sed inepte additur

ὑπερεῖδε ταῦθ' ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν, id est Bentleio interprete: *contemsit ista mendicus ille et sordidus*, sed ὑπερεῖδε significat *aspernatus est*, et quid quaeso est: *Monimus decantatas sapientium sententias aspernatus est?* nihil, opinor. Fac *contemsit* significare. Quid causae est cur homo sapiens dicatur praeclara dicta veterum contemnere? At nihil horum Menander dixit. In Codicibus est omnibus ὑπὲρ δὲ ταῦθ', quod infeliciter admodum Scaliger in ὑπερεῖδε mutavit, quem inconsulto Critici omnes sequuntur. *Superavit* haec omnia Monimus, cuius dictum πᾶν τὸ ὑποληφθὲν τῦφός ἐςι Menandro videtur celebratissimis veterum sententiis, τοῖς βοωμένοις τούτοις, anteponendum esse, et rectissime dixit οὐδὲν ἐμφερὲς τοῖς βοωμένοις τούτοις, ὑπὲρ δὲ ταῦτα. Caeterum non aliunde quam ex hoc ipso Menandri loco sumtum est id quod legitur apud Marcum Antoninum II. 15. ὅτι πᾶν ὑπόληψις. δῆλα μὲν γὰρ τὰ πρὸς τοῦ κυνικοῦ Μονίμου λεγόμενα.

Postquam Menandro laboranti quantum potuimus tulimus opem reddet nobis hanc operam sic, ut eius auctoritate utamur ad emendandos locos quosdam aliorum, et quod apud eum recte et emendate scriptum superest facem nobis praeferat ad deprehendendam labem, quam populares quidam eius aut alii Graeci scriptores olim contraxerint. Primum omnium planissime confirmabit correctionem, qua pseudo-Luciani locum in libro *de Amoribus* nuper restituimus. Scholiasta Aristoph. ad Aves 1258. erudite docuerat πατάξαι a Comicis εἰς τὸ κακέμφατον (ut isti loquuntur de verbis *praetextatis*) accipi solere. Trahit huc χαμαιτύπη (unde χαμαιτυπία, χαμαιτυπεῖον, χαμαιτυπεῖν apud Hesych. Cf. Wyttenb. ad Plut. Moral. p. 5. B.) et e Menandro affert πρώην ·ἄρας ἐπάταξα, unde liquido apparet verba pseudo-Luciani 58, 53. εἶτ' ἀπὸ τῶν μηρῶν προοιμιασάμενος κατὰ τὸν κωμικὸν αὐτὸ ἐπάταξεν emendanda esse in ἄρας ἐπάταξεν, et Menandri haec verba esse per iocum et risum ex Aristophanis Equitibus 1150. huc translata.

Optime Menander de Aeschine mereri poterit, si quis utriusque locum componere voluerit ex quorum comparatione Oratoris manus apparere possit. Suidas ex aliqua veteri λέξει κωμικῇ haec descripta servavit v. Εἰς ἀγορὰν ὑφαίνειν: τὸ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐκφέρειν τὰ ὑφαινόμενα. οὕτω Μένανδρος. Plane

eodem modo Demosthenes dixit in Philipp. I. p. 47, 14. in acerrimo loco: *ὥσπερ γὰρ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίνους εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φυλάρχους οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον*, quo nihil potuit mordacius dici. Eodem modo dictum est *εἰς ἀγορὰν ὑφαίνειν* et *πλάττειν εἰς τὴν ἀγοράν* et sic, credo, omnes Athenis *εἰς τὴν ἀγοράν* dicebantur *ἐργάζεσθαι*. Compone nunc mihi haec Aeschinis in Timarchea § 97. *τούτῳ γὰρ κατέλιπεν ὁ πατὴρ οὐσίαν ἀφ' ἧς ἕτερος μὲν ἂν καὶ ἐλειτούργει* (scribe *μὲν κἂν ἐλειτούργει*) — *ἔτι δὲ πρὸς τούτοις γυναῖκα ἀμόργινα ἐπιςαμένην ἐργάζεσθαι καὶ ἔργα λεπτὰ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐκφέρουσαν*, et facili negotio interpolatorem deprehendes. Genuina sunt *γυναῖκα ἀμόργινα ἐπιςαμένην ἐργάζεσθαι εἰς τὴν ἀγοράν*. Athenienses optime noverant *τὰ ἀμόργινα* quae essent: sequiores Graeci non item: itaque docti omnes sedulo vocabulum interpretantur, Harpocration, Hesychius, veteres Aristophanis interpretes, alii. Optime Hesychius *Ἀμόργινα: λεπτοϋφῆ ἐνδύματα*, hinc ad Aeschinem olim annotatum est *ἔργα λεπτά* aut *ἔρια λεπτά*, quod in textum se insinuavit, deinde *ἐκφέρουσαν* a sciolo additum, id ipsum quo Suidas utitur in explicandis verbis Menandreis *εἰς τὴν ἀγορὰν ἐκφέρειν τὰ ὑφαινόμενα*: non est antiquum *ἐκφέρειν* eo sensu sed novicium. Scatet nitida Aeschinis oratio insulsis emblematis. In § 101. *φοβηθεὶς γὰρ τὰς λειτουργίας ἀπέδοτο ἃ ἦν αὐτῷ κτήματα ἄνευ τῶν ἀρτίως εἰρημένων χωρίων Κηφισίασιν ἕτερον, ἀγρὸν Ἀμφιτροπῆσιν, ἐργαςήρια δύο ἐν τοῖς ἀργυρείοις ἓν μὲν ἐν Αὐλῶνι, ἕτερον δ' ἐπὶ Θρασύλλῳ.* Emenda: *ἄνευ τῶν ἀρτίως εἰρημένων χωρίον Κηφισίασιν, ἕτερον Ἀμφιτροπῆσιν* (non *-ῆσιν*) — *ἓν μὲν Αὐλῶνι κτέ.* Nempe *τὰ ἀρτίως εἰρημένα* (§ 97 sqq.) non erant *χωρία* tantum, sed *οἰκία ἐν ἄςει, οἰκέται δημιουργοὶ* et *θεράπαιναι, ἐσχατιὰ Σφηττοῖ* et *χωρίον Ἀλωπεκῆσιν.* ubi primum *χωρίον* in *χωρίων* corruptum est repertus est corrector, qui de suo *ἀγρόν* addidit contra morem Atheniensium, quibus *χωρίον* solemne est dicere. Praeterea in verbis *ἓν μὲν ἐν Αὐλῶνι* habemus perpetuam propemodum Graeculorum interpolationem nescientium *Αὐλῶνι, Μαραθῶνι, Ἐλευσῖνι, Ῥαμνοῦντι, Ἀγνοῦντι* et sim. haud secus adverbia esse et praepositionem respuere atque *Σφηττοῖ, Μεγαροῖ, Ἀλωπεκῆσιν, Ἀμφιτροπῆσι, Δεκελείασι, Κηφισίασιν, Ὀλυμπίασιν* multaque alia. Grassantur in poëtis quoque, ubi *ἐπ' αὐτοφώρῳ*

deprehenduntur. Photius v. *οὐσίαν*. *Εὔπολις Πόλεσιν. Ὅς τὴν ἐν Μαραθῶνι κατέλιπεν ἡμῖν οὐσίαν.* Porsonus correxit:

ὃς τὴν Μαραθῶνι κατέλιφ' ἡμῖν οὐσίαν.

sed impune adhuc peccarunt in Aristophanis fragmento apud Athen. III. 111. A.

καὶ κολλύραν τοῖσι περῶσιν διὰ τοὺν Μαραθῶνι τροπαῖον.

nam ne Bergkius quidem paruit Elmsleio ad Acharn. vs. 343 rectissime emendanti *διὰ τοῦ Μαραθῶνι τροπαίου*: nemo tamen capiet umquam quid sit *περᾶν διὰ τὸ τροπαῖον* et nemo umquam veterum *ἐν Μαραθῶνι* dixit. Itaque Aeschini *Αὐλῶνι* redde et similia vitia apud alios simili ratione tolle.

Locus Menandri et ab alio et a Scholiasta Apollonii Rhodii III. 294. laudatus ad demonstrandum *ὅτι τὸ ἔναγχος τίθεται καὶ ἐπὶ χρόνου* in verbis *ἔγημ' ἔναγχος* admonet me loci misere depravati in oratione Dinarchi *κατὰ Δημοσθένους*. § 34. *οὐδὲν οὗτος χρήσιμος ἀλλ' ἢ τοῖς ἐχθροῖς κατὰ τῆς πόλεως συστῆσαι κατασκευὴν ἑτέραν οἵα ἐπ' αἰγὸς ἐγένετο ὅτε Λακεδαιμόνιοι μὲν ἅπαντες ἐξεστράτευσαν, Ἀχαιοὶ δὲ καὶ Ἠλεῖοι τῶν πραγμάτων ἐκοινώνουν, ὑπῆρχον δὲ ξένοι μύριοι, Ἀλέξανδρος δὲ ἐν Ἰνδοῖς ἦν κτέ.* Nauci non sunt in his *ἐπ' αἰγός*, at nihilo melius *ἐπ' Ἄγιδος*, quod Wesselingius ad Diod. Sic. XVII. 62 reponendum esse censuit, numquam enim *ἐπί τινος* dicitur de eo, qui cum imperio est ad definiendum annum, quo bellum sit gestum. Neque domi neque militiae *ἐπ' Ἄγιδος* recte dictum erit: libera Graecia eorum tantum, qui *ἐπώνυμον ἀρχὴν* gerebant *ἄρχοντος*, *ἐφόρου*, *ἱερομνάμονος*, *στεφανηφόρου*, *πρυτάνιδος*, *κόσμου*, aliorum, nomina recte cum *ἐπί* coniunguntur in historicis quidem et Oratoribus et omnibus, qui serio loquuntur et populari lingua utuntur: quamobrem *ἐπ' Ἄγιδος* nihilo sanius est quam *ἐπ' αἰγός*. Equidem in ΕΠΑΙΓΟΣ latere suspicor ΕΝΑΓΧΟΣ *ἔναγχος* et erat utique recentissima huius rei memoria, quum in Demosthenem adversarii undique impetum fecerunt. Paucis ante annis tota Graecia eventum huius belli anxia exspectaverat et in invidiosa huius rei mentione satius erat dicere *οἵα ἔναγχος ἐγένετο*, quam Agidem nominare. Quoniam *ἔναγχος* in desuetudinem abierat et *τοῖς ἰδιώταις* erat incognitum, facile fieri potuit ut depravaretur.

(*Continuabitur.*)

VARIAE LECTIONES.

SCRIPSIT C. G. COBET.

(*Continuantur e pag.* 280).

Est operae pretium in Grammaticorum λέξεσιν animadvertere, quae pars antiqui sermonis vulgo non intelligeretur amplius et quae vocabula in quorum locum subiecrint. Miraberis quam multa vulgus hominum doceri debuerit, quae nunc nemini obscura esse possunt, qui vel mediocriter τὰ τῶν παλαιῶν cognoverit. Saepe proderit e magistrorum scriptis veterem linguam et vitiosam sequiorum συνήθειαν composuisse, ut ratio constet quemadmodum dicendi vitium irrepere potuerit et veram scripturam expellere, quam constans omnium usus requirat. Exemplum Aeschines suppeditabit, apud quem aequo animo omnes legunt in Ctesiphontea § 43, οἱ δὲ ἀνηγορεύοντο ἐ ν ώ π ι ο ν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, quamquam nemo admonitus dubitare poterit, quin ἐνώπιον ab Attici sermonis usu prorsus abhorreat et ἐναντίον sit rescribendum, quo omnes in ea re utuntur constantissime, et Aeschines ipse passim. Inspice nunc Hesychium v. Ἐ ν α ν τ ί ο ν: ἐνώπιον, et senties qui factum sit ut proba scriptura periret. Nusquam alibi idem malum plus attulit detrimenti, quam in his locis Herodoti: III. 37. πολλὰ τῷ ἀγάλματι κατεγέλασε. III. 38. οὐ γὰρ ἂν ἱροῖσί τε καὶ νομαίοισι ἐπεχείρησε καταγελᾶν. III. 155. δεινόν τι ποιεύμενος Ἀσσυρίους Πέρσῃσι καταγελᾶν. IV. 79. ἡμῖν καταγελᾶτε, ὦ Σκύθαι, ὅτι βακχεύομεν, et VII. 9. Ἴωνας οὐκ ἐάσεις καταγελάσαι ἡμῖν. Nihil enim erit quod fieri non possit, si καταγελᾶν recte dativum poterit habere. Suapte natura quidquid sic compositum est genitivum postulat: καταφρονεῖν, κατηγορεῖν, καταψεύδομαι, καταμαρτυρεῖν, καταβοᾶν τινός tam necessarium est dicere atque ἐγγελᾶν τινί vel συγγελᾶν τινί, et non minus est absurdum καταγελᾶν τινί velle dicere at-

que ἐγγελᾶν τινός. Sunt qui putent caeteros omnes hoc modo loqui solere, Herodoto placuisse illo uti, et omnino multos multa *singularia* habere, quae miranda potius quam convellenda esse. Qui ita existimant nae illi non intelligunt quae sit vis et ingenium humani sermonis, qui non caeco impetu lege solutus temere vagatur sed certas naturae leges sequitur, quibus omnes ultro obtemperant praeter unum et alterum, quos dementia quaedam et κακοζηλία agit transversos: et ne hi quidem omnia novare audent, sed ita aegrotant ut sana pars corporis vim morbi sustineat, et in plerisque naturam sequuntur ut in paucis quibusdam mirifice ineptire possint. Herodotus eadem lingua utitur qua olim Iones fuerant usi: complura de suo addidit venuste et ornate dicta sed sic ut non absurde dicendi leges et normam desereret. Non nesciebat, opinor, καταγελᾶν τινός dici oportere et ipse ita dixit V. 68. πλεῖστον κατεγέλασε τῶν Σικυωνίων. Quid igitur? Corrupti testes αὐτοῦ καταψεύδονται. Non dixit umquam τῷ ἀγάλματι κατεγέλασε neque quidquam huiusmodi. Hesychius ferat opem: Ἐγχάσκειν: καταγελᾶν, inquit, et Ἐγχανεῖν: καταχασμᾶσθαι (nam certa haec Kusteri est emendatio pro ἐγχαλεῖν, quod nauci non est [1]). Antiquum verbum et acre saepius apud Aristophanem in ea re ponitur ἐγχάσκω, quod recentioribus Graecis tam ignotum fuit ut vitiosam formam χαίνω, ἐγχαίνω, ex formis antiquis ἐγχανοῦμαι et ἐγχανεῖν effinxerint, non minus inepte ac si ἀποθαίνω ex ἀποθανοῦμαι et ἀπέθανον formare voluissent. Suspicor autem Herodotum scripsisse III. 155 δεινόν τι ποιεύμενος Ἀσσυρίους Πέρσῃσι ἐγχάσκειν et VII. 9. Ἴωνας οὐκ ἐάσεις ἐγχανέειν ἡμῖν, et sic in caeteris locis aut ἐνέχανε, ἐγχάσκειν et ἐγχάσκετε olim scripta fuisse, quibus corrector male sedulus omnibus substituerit vocabulum vulgo usitatum. Potuit in nonnullis horum Herodotus ἐγγελᾶν ponere, quod apud Tragicos tam saepe pro καταγελᾶν legitur, sed καταγελᾶν τινί dicere omnino non potuit. Recentiores Graeculi verbum ἐπιγελᾶν, quod veteribus est *arridere*, negligenter solent ponere pro καταγελᾶν, de qua re alius dabitur dicendi locus.

---

[1]) Post pauca apud Hesychium legitur Ἐγχημώμενοι: ἐγχάσκοντες glossa, ut saepe, transposita. Emenda Ἐγχάσκοντες: ἐγχασμώμενοι.

Menandri testimonium, quo utitur Scholiasta Apollonii Rhod. II. 121, egregie facit ad Xenophontis locum veteri mendo liberandum: τὸ ὁμοῦ, inquit, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐγγύς οἱ Ἀθηναῖοι εἰώθασι χρῆσθαι. Μένανδρος·

ὁμοῦ δὲ τῷ τίκτειν παρεγένεθ' ἡ κόρη.

eodem sensu Menander dixerat ἔστιν δ' ὁμοῦ τὸ χρῆμα in Schol. Aristoph. Thesm. 572 et apud Harpocrat. v. ὁμοῦ. Μένανδρος. ἤδη γὰρ ἐστὶ τῷ τίκτειν ὁμοῦ, ubi legerim ἤδη γάρ ἐστιν ἥδε τῷ τίκτειν ὁμοῦ; ut *Numnam illa, quaeso, parturit?* in Adelphis III. 4. 42. Hinc sumsit Dion. Halic. I. 78. καὶ γὰρ ὁμοῦ τι τῷ τίκτειν τὴν κόρην εἶναι. Multa de ὁμοῦ congessit doctus interpres Platonis ad Phaedon. p. 72. A, et multi alii Grammatici veteres de eadem re annotarunt, omnes tamen exiliter et nemo satis diligenter composuit omnia, quae inter se apta et nexa sunt et sic optime intelliguntur si ea cognatio apparet. Docent veteres magistri ὁμοῦ poni pro ἐγγύς, pro ἐν ταὐτῷ, esse χρονικόν, habere δύναμιν συλλεκτικήν et apponunt ad singula locos Veterum. Deinde ὁμόσε quo sensu dicatur docent alii, alii quid sit ὁμόθεν. Coniungi haec omnia debent et componi ut usus et ratio antiquae linguae accurate cognosci possit. Origo omnium est priscum ὁμός, quod ὁ αὐτός significabat, ut olim ἀμός significabat εἷς, unde εἷς γέ τις habet adverbium ἀμωσγέπως, id est ἐξ ἑνός γέ του τρόπου aut ἑνί γέ τῳ τρόπῳ, quae et ipsa in usu sunt. Ὁμός pro ὁ αὐτός saepe legitur apud Homerum: ὁμὸς θρόος, ὁμὴ αἶσα, ὁμὴ τιμή, ὁμὴ ὁδός, ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι, Iovi et Neptuno erat ὁμὸν γένος Iliad. N. 354. id est *fratres erant*, ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει. Hinc fratres dicebantur ὁμόθεν γεγονέναι, ὁμόθεν εἶναι, quod plane idem est atque ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονέναι, et omnino ὁμόθεν nihil aliud est quam ἐκ ταὐτοῦ sive γένους sive τόπου: eodem modo ὁμόσε ubique significat εἰς ταὐτόν et ὁμόσε χωρεῖν, ἰέναι, βαδίζειν, πορεύεσθαι, θεῖν, φέρεσθαι, ἐλαύνειν, alia, significant, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τινὶ ἐλθεῖν et sic *concurrere, congredi, confligere, manus conserere*, similia. Itaque quid sit ὁμοῦ apertum est, nempe ἐν ταὐτῷ, ut ὁμοῦ διατρίβειν, ὁμοῦ εἶναι, ὁμοῦ γίγνεσθαι, quae non significare ἐγγύς ostendunt loci, qualis est Arist. Thesmoph. 570: γυνή τις ἡμῖν | Ἐσπουδακυῖα προστρέχει, πρὶν οὖν ὁμοῦ γενέσθαι | Σιγᾶτε: est enim ὁμοῦ γενέσθαι τινί in eum locum, ubi quis est, *per-*

venire. Hinc Xenophontis locum in Hellenicis IV. v. 15. constitui oportet: ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευε πρὶν τοὺς ὁπλίτας ὁμοῦ γενέσθαι, nam res ita demum recte enarrata erit, ubi τοῖς ὁπλίταις receperis, quod Schneider. et Dindorf. male spreverunt. Dum peltastae Spartanos lacesserent οἱ ὁπλῖται παρατεταγμένοι ἦσαν οὐ πόρρω τῆς πόλεως neque pugnam capessebant. Spartanis imperatur ut se recipiant priusquam ad eum locum *pervenissent*, ubi οἱ ὁπλῖται stabant in armis, qui se nondum movebant, quamobrem τοῖς ὁπλίταις ὁμοῦ necessarium esse apparet.

Iuvat eodem modo etiam aliorum Poëtarum auctoritate ac testimoniis uti ad eluenda antiqua quaedam menda ex scriptoribus Atticis, in quibus facilius peccabatur et fraus melius latebat quam in Comicorum versibus. Impune adhuc Demostheni vitium dicendi scribae affricuerunt in oratione ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν p. 202, 10. εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοι τὸ γιγνώσκεσθαι καὶ τὸ τῇ φωνῇ λέγειν Ἀττικῶς, πολλοὺς ἂν οἶμαι τοὺς μὲν Ἀρκάδας τοὺς δὲ Λάκωνας αὐτῶν εἶναι νομίσαι, non est enim bene Graecum Ἀττικῶς λέγειν aut λέγειν Ἑλληνικῶς. Grammaticorum hic usus est, qui sic antiqui sermonis Attici proprietatem notare solent et ad aequalium συνήθειαν exigere, ut illa Ἀττικῶς, haec Ἑλληνικῶς dici scribant. Nemo veterum ita loquebatur: dicebant ἀττικίζειν, ἑλληνίζειν, ξενίζειν, περσίζειν, βοιωτιάζειν, δωρίζειν, alia, quibus saepe τῇ φωνῇ addebant, ut Demosthenes Aeschini dicitur Σκύθης βάρβαρος ἑλληνίζων τῇ φωνῇ in Ctesiph. § 172 et Βοιωτιάζων τῇ φωνῇ in Anabasi III. I. 26 et alibi. Pro ἀττικίζειν et ἑλληνίζειν dicebant etiam ἀττικιστὶ λέγειν aut τῇ φωνῇ λέγειν ἀττικιστί, et ἑλληνιστὶ λέγειν, ut δωριστί, ἰαστί, περσιστί, alia notissima. Posidippus apud Dicaearch. in Geogr. min. Hudsoni II. p. 23.

σὺ μὲν ἀττικίζεις, ἡνίκ' ἂν φωνὴν λέγῃς
σαυτοῦ τιν', οἱ δ' Ἕλληνες ἑλληνίζομεν.

Alexis Athen. VII. 287. F.

μεμβράδας μοι κρεῖττον ἦν
ἔχειν μετ' ἀττικιστὶ δυναμένου λαλεῖν.

Antiphanes Athen. VII. 323 B.

πάνυ συχνὴ σφύραινα. B. κέστραν ἀττικιστὶ δεῖ λέγειν.

Hinc colligitur vitiosam esse lectionem, quae in Demosthenis libris est et τῇ φωνῇ λέγειν ἀττικιστί ab ipso Oratore popularium

more scriptum fuisse, librarios reposuisse id quod ipsi in tali re sexcenties solebant dicere. Est hoc et ex se spectatum satis certum et planissime confirmatur scriptura omnium librorum in Prooemiis, quae ex Demosthene et aliis ab aliquo antiquo rhetore descripta in multis Codd. Demosthenis circumferuntur, ubi sine labe legitur pag. 1424, 1. *καὶ τὸ τῇ φωνῇ λέγειν ἀττικιςί.* Mirum est Editores non vidisse quantum in illo loco inesset boni ad emendandam Demosthenis orationem et quanto emendatior et integrior esset scriptura in Prooemiis quam in Orationibus. Facile est paucis id indicare, quia bonitas lectionum perspicua est: pro *οὐχ ὑμῶν ὄντες πολῖται* in Prooemiis optime legitur *οὐχ ὑμῶν ὄντες*, quod melius opponitur verbis *ἀφ' ἑκατέρων ἥκοντες* et additum *πολῖται* requirit *ὑμέτεροι* pro *ὑμῶν.* Deinde pro *ἐγὼ δ' ὁρῶ μὲν ὡς χαλεπὸν τὰ βέλτιςα λέγειν ἐςί* rectissime illic legitur *ἐγὼ δ' οἶδα μὲν ὡς χαλεπὸν τὸ τὰ βέλτιςα λέγειν ἐςί*: si *ὁρῶ* scripsisset non *ὡς* = *ὅτι*, sed *ὂν* addidisset: *οἶδα ὡς χαλεπόν ἐςι* significat *scio quam difficile sit τὸ τὰ βέλτιςα λέγειν.* Praeterea pro *ἂν τὰ μεταξύ τις ἐγχειρῇ λέγειν καὶ ὑμεῖς μὴ περιμένητε μαθεῖν* recte pro *καί* illic *κατα* in optimo S legitur, in caeteris *καὶ ταῦθ'*, unde emergit *κᾆθ' ὑμεῖς*, verissima lectio, et sic solet ΚΑΙΘ corrumpi. In seqq. pro *ἀπὸ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ὑφ' ἁπάντων ἄρξομαι*, illic *ἐκ δὲ τ. ὁ. ὑπ' αὐτῶν ἄρξομαι* scriptum est, in quibus *ἐκ* potior lectio est, sed *ὑφ' ἁπάντων* retinendum: *ἁπάντων* in *ὑπ' αὐτῶν* depravatum *ὑφ'* expulit.

Locus Aristophontis Athen. XI. 472. C. cum loco Aeschinis compositus inveteratum mendum simul arguet et sanabit. Locus est in Ctesiphontea § 41. non uno vitio contaminatus: *γιγνομένων γὰρ τῶν ἐν ἄςει τραγῳδῶν ἀνεκήρυττόν τινες οὐ πείσαντες τὸν δῆμον οἱ μὲν ὅτι ςεφανοῦνται ὑπὸ τῶν φυλετῶν, ἕτεροι δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν, ἄλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι τοὺς οἰκέτας ἀφίεσαν ἀπελευθέρους μάρτυρας τῆς ἀπελευθερίας τοὺς Ἕλληνας ποιούμενοι.* In priore parte huius loci postulat Graecitatis ratio, ut scribatur: *ἕτεροι δ' ὅτι ὑπὸ τῶν δημοτῶν*, necesse est enim *ὅτι* repetere, quia praecedens *ὅτι* nihil ad haec verba pertinens cogitando huc trahi nullo modo potest. Si quis hoc verum esse sentit eadem opera emendabit mecum Xenophontem in Hellen. VII. I. 14. *ἔςιν οὖν — ἰσαίτερον ἢ ἐν μέρει ἑκατέρους ἡγεῖσθαι —*

καὶ ὑμᾶς τε εἴ τι ἀγαθόν ἐςιν ἐν τῇ κατὰ θάλατταν ἀρχῇ τούτου μετέχειν, καὶ ἡμᾶς ἐν τῇ κατὰ γῆν; supplendum necessario est καὶ ἡμᾶς εἴ τι ἐν τῇ κατὰ γῆν; et in primis verbis ἔςιν οὖν τι ἰσαίτερον; contra perelegans ellipsis correctorum ἀπειροκαλίᾳ interpolando obscurata est in eodem Xenophontis libro VII. v. 18. οὐκ ἐδόκει αὐτῷ (Epaminondae) δυνατὸν εἶναι ἀμαχεὶ παρελθεῖν λογιζομένῳ ὅτι εἰ μὲν νικῴη πάντα ταῦτα ἀναλύσοιτο, εἰ δὲ ἀποθάνοι καλὴν τὴν τελευτὴν [ἡγήσατο] ἔσεσθαι πειρωμένῳ τῇ πατρίδι ἀρχὴν Πελοποννήσου καταλιπεῖν. Primum pro παρελθεῖν requiritur ἀπελθεῖν, ut paulo ante ὅτι ὀλίγων ἡμερῶν ἀνάγκη ἔσοιτο ἀπιέναι, deinde ἡγήσατο est expungendum, namque apertum est ea sic a Xenophonte composita esse: λογιζομένῳ ὅτι ἀναλύσοιτο μὲν ταῦτα εἰ νικῴη, καλῶς δὲ τελευτήσοι, εἰ ἀποθάνοι, tum pro ὅτι καλῶς τελευτήσοι maluit dicere, quod perinde erat, καλὴν τὴν τελευτὴν ἔσεσθαι. Similium vitiorum magna est apud omnes copia, quoniam magistri elegantem et nitidam veterum compositionem discipulis dormitantibus et aliud agentibus ostendentes quod illi venuste omiserant de suo inficete supplebant, aut quod semel erat positum et praemissum putide repetebant. Quale sit quod dicam exempla quaedam demonstrabunt. Plato in Phaedone dixerat p. 116. E. εἰκότως γ', ὦ Κρίτων, ἐκεῖνοί τε ταῦτα ποιοῦσιν — καὶ ἔγωγε ταῦτα οὐ ποιήσω, sed in omnibus libris scriptis editis circumfertur καὶ ἔγωγε ταῦτα εἰκότως οὐ ποιήσω. Quis nostrum tam negligenter esset locutus? Eiusdemmodi mendum est in eodem libro p. 67. E. εἰ γὰρ διαβέβληνται μὲν τῷ σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὑτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου [εἰ] φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη; ubi repetitum εἰ sciolo debetur, qui eo fulcro ad orationem sustentandam opus esse opinabatur, aut mirabatur quid esset εἰ διαβέβληνται μὲν, φοβοῖντο δέ. Xenophontis Hellenica saepe illo modo interpolata sunt. Legitur III. ii. 20. ἔδοξε πυθέσθαι ἀλλήλων ἐπὶ τίσιν ἂν τὴν εἰρήνην ποιήσαιντο. Ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας εἶπεν· εἰ αὐτονόμους ἐῴη βασιλεὺς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις. ὁ δὲ Τισσαφέρνης καὶ Φαρνάβαζος [εἶπον ὅτι]· εἰ ἐξέλθοι τὸ Ἑλληνικὸν ςράτευμα ἐκ τῆς χώρας. viden εἶπον ὅτι magistello deberi, qui pueris Xenophontem legebat? Ibidem III. v. 5. ἀνεμιμνήσκοντο δὲ καὶ ὡς θύειν τ' ἐν Αὐλίδι τὸν Ἀγησίλαον οὐκ εἴων καὶ τὰ τεθυμένα ἱερὰ [ὡς] ἔρριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ καὶ

[ὅτι] οὐδ' εἰς τὴν 'Ασίαν 'Αγησιλάῳ συνεςράτευον, pendent οὐκ εἴων, ἔρριψαν, συνεςράτευον ex ὡς praecedente, idque copulae τε - καί - καί evincunt, ut arguantur sciolorum emblemata ὡς et ὅτι. Similiter V. II. 2. αἰσθάνεσθαι γὰρ ἔφασαν - ὡς ἐςι μὲν ὅτε οὐδὲ συςρατεύοιεν, ὁπότε δὲ καὶ ἀκολουθοῖεν [ὡς] κακῶς συςρατεύοιεν eadem de causa alterum ὡς insiticium esse apparet. Arguta et elegans oratio Aeschinis multum a sciolis lectitata passim ab iis eodem modo vitiata est. In Ctesiphontea § 20. τὴν βουλὴν τὴν ἐν 'Αρείῳ πάγῳ ἐγγράφειν πρὸς τοὺς λογιςὰς ὁ νόμος κελεύει λόγον καὶ εὐθύνας [διδόναι], ultimum vocabulum interpolatum est, ut bis ςεφανουμένοις in § 45. τοῖς μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς ςεφανουμένοις — τοῖς δ' ὑπὸ τοῦ δήμου [ςεφανουμένοις] — τοῖς δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν [ςεφανουμένοις] καὶ φυλετῶν. In § 112 magister nescio quis pannum ex Pausania X. 37. § 6. Aeschini assuit: quam inepte is iudicato, qui utrumque locum composuerit. In § 132. ἐσομένοις vitiose additum est in verbis εἰς παραδοξολογίαν τοῖς [ἐσομένοις] μεθ' ἡμᾶς ἔφυμεν. Satis, opinor, erat in § 145 dixisse μετήνεγκεν εἰς τὴν Καδμείαν, at isti εἰς Θήβας inseruerunt, et in § 146 quum optime dixisset ἢ ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ ςρατηγείου nunc pueriliter dixisse videtur ὑπὸ τῶν ςρατηγῶν ἐκ τοῦ ςρατηγείου. Scite dixerat § 193. οἱ δὲ δικαςαὶ ἐνίοτε ὧν μέν εἰσι κριταὶ ἐπιλανθάνονται, ὧν δ' οὐκ εἰσὶ περὶ τούτων ἀναγκάζονται τὴν ψῆφον φέρειν, perdidit omnia qui dedit ὧν δ' οὐκ εἰσὶ [δικαςαί] περὶ τούτων κτέ. Quod optime dixerat § 201 ἐὰν δὲ μὴ προσποιῆται ὑμῶν ἀκούειν μηδ' ὑμεῖς ἐκείνου, misere corrupit magistellus qui de suo ἐθέλετε ἀκούειν adscripsit: debebat certe pueros admonere ἀκούειν προσποιεῖσθε auditoribus supplenda relinqui. Quam frigidum est vel pueris emblema § 208 ὧν οὐδέτερόν ἐςι Δημοσθένει ὑπάρχον. Corrige in § 224 καὶ παρ' ᾧ ἐν 'Ωρεῷ κατήγου (κατηγάγου) - ἄνδρα φίλον καὶ ξένον ποιούμενος τοῦτον ἀπέκτεινας. Unum superest in § 246 κηρύττεταί τις ἐν τῷ θεάτρῳ [ὅτι ςεφανοῦται] ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας, si ὅτι ςεφανοῦται expunxeris ipsum Aeschinem audies. Sed redeo ad alterum vitium in Aeschinis loco, unde digressus sum: vitium concepere verba in § 41 ἄλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι τοὺς οἰκέτας ἀφίεσαν ἀπελευθέρους, ubi sana non sunt verba ἀφίεσαν ἀπελευθέρους, quomodo nemo umquam Graece locutus est: pro *manumitto* dicebant ἀφίημι ἐλεύθερον con-

stanter oratores, philosophi, comici, omnes, ut in Theophrasti testamento apud Diog. Laërt. V. 2. 55. τῶν δὲ παίδων Μόλωνα μὲν καὶ Κίμωνα (lege Σίμωνα) καὶ Παρμένοντα ἀφίημι ἐλευθέρους, et apud Aristophontem l. l.

εἶτ' ἐλευθέραν ἀφῆκε βαπτίσας ἐρρωμένως,

et passim, quamobrem Aeschini reddendum esse censeo ἀφίεσαν ἐλευθέρους pro ἀπελευθέρους et in sqq. verba τῆς ἀπελευθερίας expungenda, quoniam *manumissio* ἀπελευθέρωσις dici potest et a nonnullis dicitur, ut ἀπελευθεροῦν pro ἀφιέναι ἐλεύθερον, sed ἀπελευθερία dici non potest, quod nihil aliud quam *libertini conditionem* significat.

Dicitur, sed vitiose, serva manumissa ἐλεύθερον οἶνον πίνειν a Xenarcho Athen. X. 440. E.

ἐμοὶ γένοιτο, σοῦ ζώσης, τέκνον,
ἐλεύθερον πιοῦσαν οἶνον ἀποθανεῖν,

quid debeat dicere Antiphanes docebit Athen. III. 123. B.

εἰ δὲ μὴ μηδέποθ' ὕδωρ πίοιμι | ἐλευθέριον,

quod ipsum Xenarcho restitue. Saepe haec confundi notum est. Aeschines de F. L. § 23. διατριβαὶ καὶ συνήθειαι μεθ' ὑμῶν ἐλεύθεροι ex plerisque libris videbatur dixisse, bene Bekkerus ex paucis recepit ἐλευθέριοι. Vel sine libris in Ctesiph. § 154 corrigendum est παιδευθεὶς ἐλευθερίως pro ἐλευθέρως, ut recte legitur in *Memorabilibus* II. VII. 4. ἐλευθερίως πεπαιδευμένους: contra ἐλευθέρως, quod proprie *de dicendi libertate* poni solet, reponi debet in Memorab. IV. VIII. 1. τὴν δίκην πάντων ἀνθρώπων ἀληθέςατα καὶ ἐλευθεριώτατα καὶ δικαιότατα εἰπών, quia cum summa *libertate*, non *liberalitate*, causam dixisse Socrates dicitur emenda ἐλευθερώτατα.

Hermippus et Lysias inter se compositi mutuam sibi opem ferent. Pollux VII. 194. ita scribit: Ἕρμιππος ἐπὶ τοῦ προπιςευθέντος ἄνευ ἀργυρίου πίνειν ἐκ καπηλείου προδόσει πίνειν εἴρηκεν. Lysias Athen. XIII. 612. C. Aeschinem Socraticum his verbis insectatur: οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγγὺς οἰκοῦντες παρ' ὧν προπόσεις λαμβάνων οὐκ ἀποδίδωσι δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες τὰ καπηλεῖα; Nihili est et προδόσει πίνειν et προπόσεις λαμβάνων, ex utroque vitio vera scriptura esse colligitur προδόσεις λαμβάνων, estque id ipsum in optimo Athenaei Codice, ubi

Musurus futilem coniecturam suam *προπόσεις* substituit. *Πίνειν προπόσεις* ab ea re diversissimum est: in convivio *ὁ μὲν προπίνει τὴν κύλικα, ὁ δὲ τὴν πρόποσιν δέχεταί τε καὶ πίνει.* Nico Athen. XI. 487. C.

καὶ πάνυ τις εὐκαίρως· προπίνω, φησὶ, σοί,
πατριῶτα. μάνην δ' εἶχε κεραμεοῦν ἁδρόν
χωροῦντα κοτύλας ἓξ ἴσως. ἐδεξάμην.

Sic igitur dixit Antiphanes Athen. III. 127. D.

πιών τε προπόσεις τρεῖς ἴσως ἢ τέτταρας
ἐστρηνίων πως.

et Alexis Athen. XIV. 663. C.

τοὔψον λαβοῦσαι τοῦτο τἀπεσταλμένον
σκευάζετ', εὐωχεῖσθε, προπόσεις πίνετε.

et eodem modo *φιλοτησίας προπίνειν* dicebatur. Alexis Athen. XI. 431. A.

τρεῖς φιλοτησίας ἐγὼ
μεστὰς προπίνων ἴσον ἴσῳ κεκραμένας,

et aliis locis. Itaque Hermippo *προδόσεις* reddendum, Lysiae oblatum a bono libro confirmandum. Quoniam huius rei mentio incidit obiter Eupolidis locum corrigam. Pollux II. 159. annotavit: *παρ' Εὐπόλιδι προπόσεως σχῆμα·*

ὅταν δὲ δὴ πίνωσι τὴν ἐπιδέξια.

ubi scribe *πόσεως σχῆμα* non *προπόσεως*, quia *πίνειν ἐπιδέξια, πίνειν τὴν ἐπιδέξια, πίνειν τὴν κύκλῳ* dicebant, non item *προπίνειν*: ut in fragmento Anaxandridae, quem supra constituimus:

βούλεσθε δῆτα τὸν ἐπιδέξι', ὦ πάτερ,
λέγειν ἐπὶ τῷ πιόντι;

et Menander Athen. XI. 504. A.

οὐδεμίαν ἡ γραῦς ὅλως
κύλικα παρῆκεν ἀλλὰ πίνει τὴν κύκλῳ.

si quis ad haec exegerit verba Eupolidis apud Scholiast. Aristoph. Nub. 96.

δεξάμενος δὲ Σωκράτης τὴν ἐπίδειξιν (ᾄδων)·
Στησιχόρου πρὸς τὴν λύραν οἰνοχόην ἔκλεψεν.

facile perspiciet corrigendum esse:

δεξάμενος δὲ Σωκράτης τὴν ἐπιδέξι' ᾄδων
Στησιχόρου κτέ.

Locus est Lysiae, aut quicumque scripsit *τὸν ἐπιτάφιον λόγον,*

qui in Lysiacis circumfertur, unde vetus vitium comparatus Antiphanis locus tollendum esse monstrabit. Apud Lysiam editur II. § 7. πέμψαντες κήρυκας ἐδέοντο αὐτῶν δοῦναι τὴν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν. Expungendum esse articulum τήν et res ipsa docet et Antiphanes confirmabit apud Athen. VI. 225. D.

(ἰχθῦς) ἕωλοι κείμενοι δύ' ἡμέρας
ἢ τρεῖς· μόλις δ' ἐάν ποτ' ὠνητὴν τυφλόν
λάβωσ' ἔδωκαν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν.

et saepissime in historicis legitur δοῦναι vel αἰτεῖν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν, ut apud Thucyd. III. 113. ἦλθε κήρυξ ἀναίρεσιν αἰτήσων τῶν νεκρῶν, quod Demosthenis causa admoneo, apud quem in oratione περὶ Ἁλοννήσου p. 86, 9. vitiose editur: τοῦτον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνος — ἀπέκτεινε καὶ οὐδ' ἀναίρεσιν ἔδωκεν ἵνα ταφῇ. Quamquam haec oratio non est ab ipso Demosthene scripta, tamen ab eo scripta est, qui illi popularis et aequalis erat, et ad eos habita, qui satis sciebant quid esset οὐδ' ἀναίρεσιν ἔδωκεν. supervenit diu post sciolus, qui ἵνα ταφῇ de suo adscripsit.

Forma barbara deturpat foedissime locum Aristoph. in Pace vs. 175.

ἤδη ϛροφεῖ τι πνεῦμα περὶ τὸν ὀμφαλόν.

nihil est certius quam ϛρέφει esse emendandum, ut in fragm. Arist. apud Poll. X. 44.

οἴμοι τάλας, τί μου ϛρέφει τὴν γαϛέρα;

et Antiphanis apud Athen. III. 123. B.

οὐ γὰρ κακὸν ἔχω μηδ' ἔχοιμ'. ἐὰν δ' ἄρα
ϛρέφῃ με περὶ τὴν γαϛέρ' ἢ τὸν ὀμφαλόν
παρὰ Φερτάτου δακτύλιός ἐϛί μοι δραχμῆς,

et aliis locis. Στροφῶ autem prorsus barbarum est, quam formam certa Graecitatis lex et analogia respuit: alia ratio est verborum οἰακοϛροφεῖν, χειρονομεῖν, ἱπποτροφεῖν, ᾠοτοκεῖν, μισθοφορεῖν, ἀνθολογεῖν, οἰκοφθορεῖν, aliorum sexcentorum, quae omnia ex adiectivis compositis propagata sunt, οἰακοϛρόφος, οἰακοϛροφεῖν etc. sed ipsum ϛροφεῖν tam barbarum est atque νομεῖν, τροφεῖν etc. Singulare est φορεῖν. Productae formae sunt ϛρωφᾶν, τρωπᾶν, νωμᾶν. Peccant in his graviter et turpiter poëtastri et versificatores, qui sero nati carmina Epica et alia quaelibet lingua Homerica laborioso artificio pangebant inque ea re in mirificos et ridiculos errores se implicabant sexcentos. Di-

cemus de eo genere diligenter alias: sed nihil horum errores ad Aristophanem, qui scribarum vitio non suo nunc *βαρβαρίζειν* videtur.

Idem vitium in Comico feliciter sublatum in Isocrate tollendum esse nunc ostendam. Anaxandrides apud Athen. XIV. 642. B. credebatur dixisse:

ὡς δ' ἐςεφανώθην ἡ τράπεζ' ἐπήγετο
τοσαῦτ' ἔχουσα βρώμαθ' ὅσα μὰ τοὺς θεοὺς
καὶ τὰς θεὰς οὐδ' ἔνδον ὄντ' ᾔδειν ἐγώ.

absurdam scripturam *οὐδ' ἔνδον ὄντ'* evidenti emendatione Hirschigius sanavit, qui reperit veram: *οὐδ' εἰ γέγονεν ᾔδειν ἐγώ.* Quum in detrito libro non satis quid scriptum esset appareret scriba dedit quod ei in mentem venit. Est autem illud *οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα* tritum Atticis de re aut homine, quem juxta cum ignarissimis ignorent, ut apud Demosthenem de Corona p. 248, 6. *Σέρριον δὲ καὶ Δορίσκον καὶ τὴν Πεπαρήθου πόρθησιν — οὐδ' εἰ γέγονεν οἶδα*, et in Midiana p. 539, 24. *μειρακύλλιον ὢν κομιδῇ καὶ τοῦτον οὐδ' εἰ γέγονεν εἰδὼς [οὐδὲ γιγνώσκων] ὡς μηδὲ νῦν ὤφελον*, ubi acerrime dictum non fert languidum additamentum *οὐδὲ γιγνώσκων* ex interpretatione sibi appensum. Isocrates dixit in Euagora § 6. *ἥδιον ἂν εὐλογουμένων ἀκούοιεν οὓς οὐκ ἴσασιν εἰ γεγόνασιν ἢ [τούτους] ὑφ' ὧν εὖ πεπονθότες αὐτοὶ τυγχάνουσιν*, ubi Bekkerus male *τούτους* totum expulit, debebat partem retinere, nam Graece dicendum est *ἢ τοὺς ὑφ' ὧν εὖ πεπονθότες αὐτοὶ τυγχάνουσιν.* Eodem plane modo Cicero scribit ad Famil. IX. 15. Nam mihi scito iam a regibus ultimis allatas esse litteras, quibus mihi gratias agant, quod se mea sententia reges appellaverim, quos ego non modo reges appellatos sed *omnino natos nesciebam.* Hoc ipsum nunc Isocrati reddendum est in Panathenaico § 70. *ἡμῖν μὲν γὰρ συνέπεσε περὶ νησύδρια τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἐξαμαρτεῖν, ἃ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων οὐδ' ἴσασιν, ἐκεῖνοι δὲ τὰς μεγίςας πόλεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τὰς πανταχῇ προεχούσας τῶν ἄλλων ἀναςάτους ἐποίησαν.* Ita demum haec erunt *ἰσοκρατείως* dicta quum suppleveris *ἃ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων οὐδ' εἰ γέγονεν ἴσασιν*, quod quam bene et significanter dictum sit et caeteri loci, quos apposuimus, ostendunt et Anaxandridea *ὅσα - οὐδ' εἰ γέγονεν ᾔδειν ἐγώ.*

Antiphanis locus est depravatus et mutilus, qui ex Platonicis

emendatus Platoni contra hic illic emendando occasionem dabit. Antiphanes in Athenaei Epitome I. p. 11. C. fertur dixisse·

συνακρατίσασθαι πῶς ἔχεις μετ' ἐμοῦ;

ut haec Graeca sint duae voculae adiiciendae sunt et scribendum: πρὸς τὸ συνακρατίσασθαι πῶς ἔχεις μετ' ἐμοῦ; quod urbane et venuste dicitur pro πότερα βούλει ἢ οὔ; πότερα ἀρέσκει σοι ἢ οὔ; vel πότερά σοι δοκεῖ ἢ οὔ; et πότερα οἷός τε εἶ ἢ οὔ, veluti in Platonis Rep. I. p. 329. B. πῶς, ὦ Σοφόκλεις, ἔχεις πρὸς τἀφροδίσια; scite et eleganter quaesivit id ex poëta pro ἔτι οἷός τ' εἶ γυναικὶ συγγίγνεσθαι, quae verba a sciolo interpretationis causa adscripta esse Hirschigio prorsus assentior. In Platonis Symposio p. 174. B. πῶς ἔχεις πρὸς τὸ ἐθέλειν ἂν ἰέναι ἄκλητος ἐπὶ δεῖπνον; labes est sententiae manifesta, siquidem πῶς ἔχεις est πότερα ἐθέλεις ἢ οὔ; Quomodo igitur ἐθέλειν ἂν locum suum tuebitur? Credo genuinum esse πῶς ἔχεις πρὸς τὸ ἰέναι κτέ.; deinde adscripta interpretatio ἐθέλοις ἄν; in Platonis orationem male irrepsit, quo facto utcumque reliquis verbis accommodata est. Plane eodem modo in eadem locutione peccatum est in eodem dialogo pag. 176. B. πῶς ἔχει πρὸς τὸ ἐρρῶσθαι πίνειν Ἀγάθων; Expunge ἐρρῶσθαι et sensus erit ἔτι οἷός τ' ἐστὶ πίνειν Ἀγάθων; et sic demum optime Agatho respondebit: οὐδαμῶς οὐδ' αὐτὸς ἔρρωμαι. Eiusdemmodi est, quod apud Menandrum legitur in Clementis Alex. Strom. II. p. 504. πρὸς τὸ πρᾶγμ' ἔχω κακῶς, et apud Antiphanem Athen. XIV. 641. F.

οἶνον Θάσιον πίνοις ἄν; B. εἴ τις ἐγχέαι.
A. πρὸς ἀμυγδαλᾶς δὲ πῶς ἔχεις; B. εἰρηνικῶς.

et apud alios. Contrario errore πρὸς τό nescio unde male irrepserunt in Platonis Phaedonem pag. 117. B. ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἄνθρωπον· τί λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πώματος πρὸς τὸ ἀποσπεῖσαί τινι; ἔξεστιν ἢ οὔ; Non video quomodo haec umquam intelligi possint nisi scriptura sic constituatur: τί λέγεις περὶ τοῦδε τοῦ πώματος; ἀποσπεῖσαί τινι ἔξεστιν ἢ οὔ;

Aliud in Platone vitium compositi Comicorum loci arguent in Symposio p. 196. C. πρὸς δὲ τῇ δικαιοσύνῃ σωφροσύνης πλείστης μετέχει. Non esse haec bene Graece dicta non aliunde melius quam ex Comicis aut disci aut doceri potest. Graecum est χάριν πλείστην ἔχειν sed χαρίτων πλεῖστον μετέχειν, non πλείστων. Saepe μέρος additur et quis non passim legit μετέχειν πλέον μέ-

ρος, πλεῖϛον μέρος, ἐλάχιϛον μέρος, οὐδὲν μέρος et sim.? Saepius omittitur μέρος sed sic ut πλέον, πλεῖϛον, ἐλάχιϛον, οὐδέν non mutentur. Itaque Plato scripsit σωφροσύνης πλεῖϛον μετέχει. Similiter in Philebo p. 56. C. scribendum: θῶμεν τοίνυν τὰς τέχνας τὰς μὲν ἔλαττον ἀκριβείας μετεχούσας τὰς δὲ πλέον pro vulgata lectione ἐλάττονος et πλείονος. Recte apud Platonem scriptum est et alibi et in Legibus VII. 816. E. εἴ τις μέλλει καὶ σμικρὸν ἀρετῆς μεθέξειν [1]. Recte apud Thucyd. I. 84. αἰδὼς σωφροσύνης πλεῖϛον μετέχει, recte apud Aristoph. Eccles. 582.

ὡς τὸ ταχύνειν χαρίτων μετέχει πλεῖϛον παρὰ τοῖσι θεαταῖς,

recte Comicus incertus apud Sext. Empir. adv. Mathem. IX. 186.

εἰμὶ γὰρ Φόβος
πάντων ἐλάχιϛον τοῦ καλοῦ μετέχων θεός.

Hinc intelligitur recte Menandri dictum ex multis scripturis inter se multum discrepantibus a Meinekio sic esse constitutum in fragm. Incert. Fabul. CXCIX.

ὦ Νύξ, σὺ γὰρ δὴ πλεῖϛον Ἀφροδίτης θεῶν
μετέχεις μέρος.

Poterat hinc sarciri locus Plutarchi lacunosus in Sympos. III. 6. p. 654. D. καίτοι κράτιϛον αὐτῇ (τῇ Νυκτί) θεῶν μετεῖναί φησιν ἐρωτικὸς ἀνὴρ Μένανδρος, ubi corrigendum arbitror καίτοι πλεῖϛον θεῶν αὐτῇ Ἀφροδίτης μετεῖναι κτέ. quod confirmabit alius Plutarchi locus item a Meinekio prolatus de Fort. Rom. p. 318. D. πλεῖϛον γὰρ Ἀφροδίτης οὐ Νὺξ κατὰ Μένανδρον ἀλλὰ Τύχη μετέσχηκεν. Diversa miscuit Toupius in Emendatt. in Suidam v. τροπίας οἶνος. Tom. III. p. 276, cuius errores refutare nihil attinet. Hoc tantum utile est monere in (pseudo-) Luciani loco de Amoribus c. XXXI. poëtae, quem Callimachum esse suspicor, subesse videri pentametrum:

εἶπεν ἀνὴρ πλείϛων ἀψάμενος χαρίτων,

id est χαρίτων πλεῖϛον μετέχων vel simpliciter χαριέϛατος. Eadem opera Euripidi in Alcestide 964. redde πλείϛων ἀψάμενος λόγων pro vulgata πλεῖϛον.

Vitium idem, quo non est aliud levius sed tamen sententiam

---

[1]) Quemadmodum hoc optime dicitur, sic vitiosum est in Platonis Legibus p. 887. E. οἱ καὶ σμικρὸν νοῦ κεκτημένοι, ubi repone νοῦν, ut Plato scribere solet.

plane absurdam facit, et Comici locum et Plutarchi infecerat. Comicus dudum emendatus est, nos hinc admoniti Plutarcho opem feremus. In Ammonio de D. V. p. 12. Codicum omnium lectio est. Εὔπολις ἐν Ταξιάρχοις·

δίδου μασᾶσθαι ἀξίας ἀμυγδαλᾶς.

Olim correctum est ex Athenaeo II. 52. D.

δίδου μασᾶσθαι Ναξίας ἀμυγδαλᾶς
οἶνόν τε πίνειν Ναξίων ἀπ' ἀμπέλων.

qui ibid. ex Phrynicho affert:

οὐκ ἂν δυναίμην Ναξίαν ἀμυγδαλῆν κατᾶξαι.

ad haec unusquisque statim absurdum Plutarchi locum emendabit in Quaestionibus Graecis cap. 36. p. 299. A. τὸν Διόνυσον αἱ τῶν Ἠλείων γυναῖκες ὑμνοῦσαι παρακαλοῦσι βοέῳ ποδὶ παραγίνεσθαι πρὸς αὐτάς. Ἔχει δ' οὕτως ὁ ὕμνος· ἐλθεῖν, ἥρω Διόνυσε, ἅλιον ἐς ναὸν ἁγνὸν — εἶτα δὶς ἐπᾴδουσιν· Ἄξιε ταῦρε! Imo vero ἐπᾴδουσι· Νάξιε ταῦρε. Deinde pro ἅλιον ἐς ναόν, quod vertunt non admodum salse *maritimum ad templum*, emenda Ἀλεῖον. Simile vitium est in Epigrammate Diogenis Laërtii I. 39. ἠέλιε Ζεῦ pro Ἠλεῖε Ζεῦ, quod a Casaubono commendatum receptum oportuit. Quemadmodum ἐπᾴδουσι νάξιε in ἐπᾴδουσιν ἄξιε stulte depravatum est eodem modo passim homunciones errare videas in libris. In Plutarchi libro adversus Coloten p. 1113. B. editur * * * καλέουσι. νόμῳ δ' ἐπίφημι καὶ αὐτός, ex Empedocle, quem aliunde constat dixisse: ὡς θέμις οὐ καλέουσιν, ὁμῶς δ' ἐπίφημι καὶ αὐτός. Qui lacunam εἰκῇ et leviter expleverunt εἰκαί(ως) admonent me loci Plutarchei in Symposiacis I. 3. 6, ubi lacunas librorum absurde expleri video, quum Plutarchi manus possit percommode restitui. In libris supersunt hae laciniae: οὐ γὰρ μόνον ὠδῖνα τίκτει κυ * * * σοφῷ κατὰ τὸ * * * ἀλλὰ καὶ κτέ. Nescio quid in mentem venerit iis, qui de suo haec ita sarciri posse putaverunt ut scriberetur: ὠδῖνα τίκτει κυβευτῇ σοφῷ κατὰ τὸ λεγόμενον πᾶς βόλος ἀλλὰ καὶ κτέ. eaque nunc in novissimis editionibus video circumferri. Non solet Plutarchus idem dictum aut versum semel tantum orationi suae inserere et accommodare tenetque in ea re illud veterum δὶς καὶ τρὶς τὰ καλά. Cum Epicureis bellum gerens in libro ὅτι οὐδὲ ζῆν ἐστιν ἡδέως κατ' Ἐπίκουρον pag. 1090. A. ita scribit: κατάστημα μὲν γὰρ εὐσταθὲς σαρκὸς γίνεται πολλάκις, ἔλπισμα δὲ

πιϛὸν ὑπὲρ σαρκὸς καὶ βέβαιον οὐκ ἔϛιν ἐν ψυχῇ νοῦν ἐχούσῃ γενέσθαι ἀλλ' ὥσπερ ἐν θαλάσσῃ κατ' Αἰσχύλον

ὠδῖνα τίκτει νὺξ κυβερνήτῃ σοφῷ

καὶ γαλήνη. Versus est ex Aeschyli Supplicibus 770.

ἐς νύκτ' ἀποϛείχοντος ἡλίου φιλεῖ
ὠδῖνα τίκτειν νὺξ κυβερνήτῃ σοφῷ.

unde luce clarius est in Symposiacis scripsisse Plutarchum: οὐ γὰρ μόνον

ὠδῖνα τίκτει νὺξ κυβερνήτῃ σοφῷ

κατὰ τὸν Αἰσχύλον ἀλλὰ καὶ κτὲ.

Quemadmodum, ut in proverbio est, nihil in bello contemni oportet, sic neque in re critica. Nihil enim tam leve est, quin neglectum possit in magnum aliquod malum aut vitium evadere. Accentus negligenter positus sensum verborum saepe obscurat, saepe pessumdat. Si forte οὔκουν, ut saepe fit, vitiose οὐκοῦν scribitur, aut contra, solet sententia grave detrimentum accipere. In Eupolidis Ταξιάρχοις apud Pollucem IX. 102, legitur:

οὐκοῦν περιγράψεις ὅσον ἐναριϛᾶν κύκλον;

nisi οὔκουν rescripseris vitiose dictum erit. Eodem modo erratum est in Eubulo Athen. XII. 553. B.

οὐκοῦν ὑποϛορεῖτε μαλακῶς τῷ κυνί;

pro οὔκουν, quamobrem in sqq. verba καὶ τοὺς πόδας | ἀλείψατ' αὐτοῦ τῷ Μεγαλλείῳ μύρῳ, quae et ipsa ab οὔκουν pendent, requirunt futurum ἀλείψετε. Etiam alibi saepius idem mendum recurrit, sine damno, dixerit aliquis, nam quid dicatur recte ab omnibus intelligitur quamquam aliquid est in scriptura peccatum. Attulit tamen perpusillus ille error grave vitium Platoni in Phaedone p. 67. D. οὐκοῦν γελοῖον ἂν εἴη ἄνδρα παρασκευάζονθ' ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ ὅτι ἐγγυτάτω ὄντα τοῦ τεθνάναι οὕτω ζῆν κἄπειθ' ἥκοντος αὐτῷ τούτου ἀγανακτεῖν; οὐ γελοῖον; πῶς δ' οὔ; Emenda accentum et importunum emblema ultro excidet. Lege οὔκουν γελοῖον ἂν εἴη; et statim οὐ γελοῖον insiticia esse et una litura sananda esse deprehendes.

Comparatus diligenter locus Aristophanis depravatus et mutilus cum loco Antiphanis sanissimo emendari et suppleri poterit. In Thesmophor. 710 sqq. deprehensum Mnesilochum his minis terrent:

καὶ μὴν ἥκεις ὅθεν ἥκεις,
φαύλως τ' ἀποδρὰς οὐ λέξεις
οἷον δράσας διέδυς ἔργον,
λήψει δὲ κακόν.

ad quem locum hae exstant veterum Scholiorum laciniae: ἥκεις] ἐκ τῶν ἀνδρῶν, φησὶν, ὅθεν οὐκ ἔξεστιν et ἥκεις, φησὶν, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν ὅθεν οὐ φεύξῃ. Compone cum his Antiphanis locum apud Etymol. M. p. 683, 24.

εἰσδυόμενος εἰς πόρκον ὅθεν ἔξω πάλιν
οὐ ῥᾳδίως ἔξειμι τὴν αὐτὴν ὁδόν.

et facile intelliges apud Aristophanem scribi oportere: καὶ μὴν ἥκεις γ' ὅθεν οὐκ ἔξει | φαύλως ἀποδρὰς τ' οὐ λέξεις κτέ.

Vitium non dissimile Aristophanis locum et Diphili inficit et eadem opera utrumque sanari potest. Apud Diphilum editur apud Poll. X. 137.

ὁ δὲ κανδύταλις
οὗτος τί δύναται καὶ τί ἐστιν; B. ὥσπερ εἰ
εἴποις ἀορτάς.

sic Meinekius coniecit pro ὥσπερ εἴποις. In Avibus legitur 179. sq.

οὐχ οὗτος οὖν δήπου 'στὶν ὀρνίθων πόλος;
B. πόλος; τίνα τρόπον; A. ὥσπερ εἴποι τις τόπος.

nemo negabit soloeca esse ὥσπερ εἴποι τις, pro quibus repone ὥσπερ εἰ λέγοις, et apud Diphilum quoque ὥσπερ εἰ λέγοις ἀορτάς legendum est, quemadmodum recte legitur in Avibus 282

ὥσπερ εἰ λέγοις
Ἱππόνικος Καλλίου κἀξ Ἱππονίκου Καλλίας,

et aliis quibusdam locis. Quae apud Aristophanem continuo sequuntur neque ab ipso neque ab ullo alio poëta scripta sunt sed ab aliquo ludimagistro, cuius annotatio (ridiculum dictu) per vim in numeros iambicos coacta est. In Codd. est: ὅτι δὲ πολεῖται τοῦτο καὶ διέρχεται ἅπαντα διὰ τοῦτο καλεῖται νῦν πόλος. Qui serio in animum inducunt senarium antiqui poëtae esse posse hunc, qui vulgo circumfertur:

ἅπαντα διὰ τοῦτό γε καλεῖται νῦν πόλος,

et dactylum sic dividi posse et γε sine incommodo addi et νῦν fruantur quod ament; non ego his persuadere aut possum aut cupio, sed eos λῆρον ἡγοῦμαι τοῦ γνῶναι πέρι φύσεις ποιητῶν.

Ut saepius Comicorum ope ad Oratores emendandos usi sumus

et posthac utemur, sic contra Cratino pessime corrupto et scribarum socordia et Grammatici supina ignorantia egregiam opem Orator feret et alta caligine obrutam veram lectionem Aeschines in clara luce ponet. Suidas v. *ἀμύνασθαι* ex antiqua *λέξει ῥητορικῇ*, unde multa quantivis pretii unus nobis servavit haec affert: *ἐπὶ τῶν προηδικημένων τάσσουσιν οἱ ῥήτορες τὸ ἀμύνασθαι, ὅτε οἱ κακόν τι παθόντες ἀντιπράσσουσι τοὺς προδιαθέντας*, deinde addit: *καὶ ἀμύναιντο ἀμύναιεν. Κρατῖνος ἐν Πυλαίοις (Πυλαίᾳ)· Αὐτοὺς ἐπαίδευσεν ἔθρεψέ τε δημοσίοις χρήμασιν εἰς ἥβην ἵνα οἵ ποτε λοιγὸν ἀμύναιντο.* Nihil est in libris praesidii, nisi quod pro *λοιγὸν ἀμύναιντο* in A est *λοιγὸν ἀμύναιτο*, in BDE *λοιγὸν ἀμύναιο*. Neque in Criticis auxilii quidquam est: Meinekius et Hermannus choriambicos numeros et nescio quid restituere voluerunt sed tam infeliciter, ut Bernhardius ad Suidam annotaverit: »*Quae subsequuntur adeo nullum metri vestigium ostendunt, ut sophistae cuidam scriptori, velut Aeliano, malim ea vindicare.*" Haud vidi magis: Aeliano vindicari, *ὦ Μοῦσαι φίλαι*, futili sophistae, quae scripserit Cratinus, summus Poëta! Expediet nos Aeschines in Ctesiphontea § 154. *προελθὼν ὁ κήρυξ καὶ παραςησάμενος τοὺς ὀρφανούς, ὧν οἱ πατέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότες, νεανίσκους πανοπλίᾳ κεκοσμημένους ἐκήρυττε τὸ κάλλιςον κήρυγμα καὶ προτρεπτικώτατον πρὸς ἀρετήν, ὅτι τούσδε τοὺς νεανίσκους, ὧν οἱ πατέρες ἐτελεύτησαν ἐν τῷ πολέμῳ ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, μέχρι μὲν ἥβης ὁ δῆμος ἔτρεφε, νυνὶ δὲ καθοπλίσας τῇδε τῇ πανοπλίᾳ ἀφίησιν ἀγαθῇ τύχῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν καὶ καλεῖ εἰς προεδρίαν.* Ad hos ipsos igitur, qui in novis armis fulgentes in loco conspicuo sedentes ludos spectabant, se Poëta repente convertit et eos admonet, ut pro his beneficiis fortem ac strenuam reip. operam praestent, his verbis:

[*ὁ Δῆμος*]
αὐτὸς ἐπαίδευσέν σ' ἀνέθρεψέ τε δημοσίοισι
χρήμασιν εἰς ἥβην, ἵνα οἵ ποτε λοιγὸν ἀμύναις.

Vides levia tantum vitia scripturae et tralaticios errores esse, qui horum verborum sententiam et numeros funditus perdiderint. Vides ΑΜΥΝΑΙΟ proxime a vero abesse (et ubique O et C permiscentur), at qui *ἀμύναιτο* et *ἀμύναιντο* correxere scilicet propter *αὐτούς*, hi sunt qui istam caliginem offuderunt. Ditto-

graphiam esse putantes in ἐπαίδευσεν et ἐπαίδευσαν tres litteras plane necessarias sustulerunt et Suidas ipse, qui sine suspicione docuit ἀμύναιντο dici pro ἀμύναιεν (quamquam hoc perabsurdum esse patet omnibus), non habet ubi stolidum et indoctum caput abscondat. Aeschines pro utili opera, quam nobis praestitit, hoc praemii ferat, ut ei μέχρι μὲν ἥβης ὁ δῆμος ἔθρεψε reddatur pro ἔτρεφε. Denique accentus vitiosus in ἵνα οἵ ποτε in οἷ ποτε certa de causa corrigatur, ut recte apud Homerum legitur Iliad. E. 800.

ἦ ὀλίγον οἷ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς.

quod Herodoti causa admoneo, ubi οἷ illud reflexivum librariis plane incognitum foedissimam corruptelam peperit, quamobrem nemo ad hunc diem quid tandem historicus dixerit ullis modis potuerit excogitare. Sed antequam hunc locum proferam ostendam prius in quanto periculo pronomen οἷ inscitia Graeculorum temere corrigentium quidquid iis non esset satis notum soleat in libris versari. In Platonis Symposio p. 174. E. scribae dederunt τὸν μὲν γὰρ εὐθὺς παῖδά τινα ἔνδοθεν ἀπαντήσαντα ἄγειν: veram scripturam primus omnium Porsonus (ad Eur. Med. 734) eruit ex Photio v. οἷ περισπωμένως ἀντὶ τοῦ ἑαυτῷ, ὀξυτόνως δὲ τὸ οὗτοι. Συμποσίῳ· οἷ μὲν γὰρ εὐθὺς παῖδά τινα τῶν ἔνδοθεν ἀπαντήσαντα. Descripsit haec Photius ex antiquis in Platonem Scholiis, qualia permulta et egregia apud eum exstare alibi iam diximus. Postea eadem scriptura in optimis libris reperta est, nisi quod παῖδά τινα ἔνδοθεν servant omnes, quum potior sit Scholiastae lectio παῖδά τινα τῶν ἔνδοθεν. Post pauca apud Platonem in eadem re turpius etiam peccatum est in libris omnibus, optimis pessimis p. 175. A. καὶ ἐμὲ ἔφη ἀπονίζειν τὸν παῖδα, ubi Bastius rem acu tetigit corrigens καὶ ἓ μὲν ἔφη. Vulgata nata est ex KAIEMĒ. In Lyncei fragmento apud Athen. IV. 131. F. in Codice est:

παρέθηκε πίνακα γὰρ μέγαν
ἔχοντα μικροὺς πέντε πινακίσκους ἐν ὧι,

cui Dindorfius optime ἐν οἷ reddidit. Habebat olim οὗ, οἷ, ἕ nominativum, quo Veteres utebantur eodem modo, quo σφεῖς. Unicum exemplum superest a duobus doctis et antiquis Criticis servatum ex Sophoclis Οἰνομάῳ, sed apud utrumque verba Poëtae depravata sunt. Apollonius Dyscolus περὶ ἀντωνυμίας p. 70

B. Bekk. ubi agit de nominativo ἵ ita scribit: ἀξιοπιςότερος ὁ Σοφοκλῆς μάρτυς χρησάμενος ἐν Οἰνομάῳ·

ει μεν ωσει θασσονα ειδωσ ειτεκοι παιδα,

et Scholiasta Victor. ad Iliad. XXII. 410. Σοφοκλῆς Οἰνομάῳ·

ἡ μὲν ὡσεὶ θάσσο. ἡ δὲ ὡσιτέξου παῖδα.

volebant enim nonnulli apud Homerum scribere ὡς ἶ ἅπασα pro ὡσεὶ ἅπασα prava subtilitate. Recte Scholiasta Venetus: οὐκ οἶδε δὲ ὁ ποιητὴς οὔτε τὴν ἵ οὔτε τὴν σφεῖς. Sophocles dixerat: ἡ μὲν ὡς ἶ θάσσονα | ἡ δ' ὡς ἶ τέτοκε παῖδα. Contendebant duae matres, utra filium peperisset velociorem. Res manifesta est. Nunc ad Herodotum emendandum transeo, apud quem sine sensu legitur VII. 169. ὦ νήπιοι, ἐπιμέμφεσθε ὅσα ὑμῖν ἐκ τῶν Μενέλεῳ τιμωρημάτων Μίνως ἔπεμψε μηνίων δακρύματα, ὅτι οἱ μὲν οὐ συνεξεπρήξαντο αὐτῷ τὸν ἐν Καμίκῳ θάνατον γενόμενον, ὑμεῖς δὲ κείνοισι τὴν ἐκ Σπάρτης ἁρπαχθεῖσαν ὑπ' ἀνδρὸς βαρβάρου γυναῖκα; Nihil attinet demonstrare quam sint haec impedita et absurda, satis enim apparebit si hanc veram lectionem opposuero: ὅτι οἵ μὲν οὐ συνεξεπρήξασθε τὸν ἐν Καμίκῳ θάνατον γενόμενον, ὑμεῖς δὲ κείνοισι κτἑ. Vides OIMEN non intellectum foedam corruptelam peperisse et ἐπ' αὐτοφώρῳ deprehendis correctores quod non intelligunt interpolantes. Quoniam οἱ μέν pro οἵ μέν praepostere scripserant pro συνεξεπρήξασθε per vim συνεξεπρήξαντο reposuerunt et αὐτῷ quod abesse non poterat de suo adiecerunt. Deinde nihil aliud effecerunt quam ut sententia plane sensu vacua et absurda esset. Minos ipse infestus popularibus suis ita dixisse fingitur: κλαύσεσθε, ὅτι ἐμοὶ μὲν οὐκ ἐτιμωρήσατε, Μενέλεῳ δέ, quae in oratione indirecta induunt illam formam, quam Herodoto reddidimus. Denique ὑμεῖς δὲ κείνοισι more Homerico et Herodoteo scriptum est noto usu, confer Herod. I. 206. μόχθον μὲν τὸν ἔχεις ἄφες, σὺ δὲ διάβαινε ἐς τὴν ἡμετέρην, et multa eodem modo composita occurrunt apud eundem.

Quemadmodum οἵ in οἱ depravatum effecit ut quod diceretur prorsus intelligi non posset, sic contra οἵ in Aristophanis loco est restituendum, quod ni feceris in interpretando perdes operam. Scribitur in Avibus 369 sqq. in omnibus libris scriptis editisque sic:

φεισόμεσθα γάρ τι τῶνδε μᾶλλον ἡμεῖς ἢ λύκων,
ἢ τίνας τισαίμεθ' ἄλλους τῶνδ' ἂν ἐχθίους ἔτι;

quibus Epops ita respondet:

εἰ δὲ τὴν φύσιν μὲν ἐχθροὶ, τὸν δὲ νοῦν εἰσὶν φίλοι.

quis vidit umquam μέν et δέ hoc modo in protasi et apodosi posita et quis ita dici posse putat? Nihil certius est quam emendandum esse:

οἵδε τὴν φύσιν μὲν ἐχθροὶ, τὸν δὲ νοῦν εἰσὶν φίλοι,

ut statim vs. 372.

πῶς δ' ἂν οἵδ' ἡμᾶς τι χρήσιμον διδάξειάν ποτε;

et alibi. Id ipsum nunc video praecepisse dudum Dobraeum, in cuius Adversariis II. p. 217. ad h. l. annotatum est: »*lege* οἵδε τὴν φύσιν." idque olim receptum oportuit.

Graeculorum inscitia et temeritas eadem, qua οἷ non intellectum sibi mirifice depravarunt, saepius mihi notata est in pronomine σφίσι, quo quum non amplius uterentur, stolide φησι substituunt aut φασι pro σφίσι, quo facto quam ridicula oratio exeat in nonnullis exemplis ostendere iuvat. Pherecratis lepidus locus est apud Athen. XI. 481. B. de mulierum vinositate:

εἶτ' ἐκεραμεύσαντο τοῖς μὲν ἀνδράσιν ποτήρια
πλατέα, τοίχους οὐκ ἔχοντ', ἀλλ' αὐτὸ τοὔδαφος μόνον,
φασὶ δ' αὐταῖσιν βαθείας κύλικας ὥσπερ ὁλκάδας.

Bergkius verum vidit: σφίσι δέ γ' αὐταῖσιν. Eadem medicina utendum in Polyaeno IV. III. 7. οἱ Μακεδόνες ἦσαν ἐπαχθεῖς [τῷ Ἀλεξάνδρῳ] καὶ βαρεῖς καὶ πάντα, φασὶν, αὐτοῖς ἐβιάζοντο παρ' αὐτοῦ γίγνεσθαι, ubi quis non videt emendandum esse πάντα σφίσιν αὐτοῖς. Iulianus in ea oratione, cui nomen est Μισοπώγων, p. 337. C. de barbarorum trans Rhenum cantibus haec commemorat: ἐθεασάμην τοι καὶ τοὺς ὑπὲρ τὸν Ῥῆνον βαρβάρους ἄγρια μέλη λέξει πεποιημένα παραπλήσια τοῖς κρωγμοῖς τῶν τραχὺ βοώντων ὀρνίθων ᾄδοντας καὶ εὐφραινομένους ἐν τοῖς μέλεσι, deinde subiungit observationem verissimam hanc: εἶναι γὰρ οἶμαι συμβαίνει τοῖς φαύλοις τὴν μουσικὴν λυπηροῖς μὲν τοῖς θεάτροις, φύσει δ' αὐτοῖς ἡδίστοις. Egregius Codex Vossianus 77, ex quo manavit quidquid apographorum adhuc Iuliani innotuit, exhibet hanc lectionem: φησὶ δ' αὐτοῖς ἡδίστοις, quae olim nescio quis ita interpolavit, ut φύσει pro φησί rescriberet, admodum infeliciter, ut vides, nam dudum intellexisti σφίσι δ' αὐτοῖς ab ipso Iuliano

esse scriptum. Idem vitium in eodem. p. 63. e codice correctum est in verbis: τὸ πεζὸν γάρ, φασὶν, ἀχρεῖον εἰς τὰ πολεμικὰ καθέστηκεν, ubi Vossianus liber recte γάρ σφιν ἀχρεῖον, ipse autem Iulianus perperam σφιν, ut alibi σφίσι, pro αὐτοῖς posuit, quemadmodum passim in Graecitatis antiquae imitatione impingit et labitur cum aequalibus omnibus. Spanhemius Codicem optimum negligenter hic illic inspexit magis quam accurate excussit neque oculis exercitatis legit. Cuius rei uno exemplo utar ad confirmandam observationem palaeographicam, quam in priore parte indicavi. Pag. 337. A. legitur ὃ δὴ καὶ αὐτὸς συννοήσας, Spanhemius e Voss. affert ξυνοῆσθαι, quum diserte legatur ξυννοήσας, sed ut pro -ασ compendiolum notissimum scriptum sit, quod literae σ adhaerens θ referre videatur. Eodem modo p. 351. B. ἐνεργασάμενος τῇ ψυχῇ καὶ ὥσπερ ἐντυπώσας Spanhemius ἐντυπώσθῃ imperite affert, quum ἐντυπώσας sit liquido scriptum. Eadem res in Hesychio oculos Schowii fefellit, qui quum unicum Marcianum Codicem perscrutaretur in voce Μήδεά τ' ἀνδρῶν, enotavit:

μήδεατεξερύσθλα ἢ κυσὶν ἅμα δάσουσ,

quum legatur εξερύσασ λα ἢ κυσὶν eodem modo scripta atque γυμνώσας in Charitone, ξυννοήσας et ἐντυπώσας in Iuliano. Musurus ex illo stercore eruit Homerica:

μήδεά τ' ἐξερύσας δώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.

sic isti libros veteres describebant scilicet. Schowius pag. 596. haeret in scriptura Codicis: ὃσ ἀπὸ χθονὸσ ὑψόσ' ἔργον, quae verba Musurus expunxit non recordatus Homeri Iliad. Ξ. 349. ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργεν. In voce ὅπως, ἵνα ὅπως παῖς ὀφθαλμός, Musurus resecuit παῖς ὀφθαλμός, quum dare debuisset: Ὅπως: ἵνα. Ὀπωπαῖς: ὀφθαλμοῖς. Quam vellem Critici, qui Suidae quisquilias nimis diligenter expoliunt, inexhaustam gazam Hesychianam eadem cura ornassent et omnium usui accommodassent. Quod Iuliani Codicem Leidensem archetypum dixi esse omnium apographorum, unde Principis scripta adhuc edita et correcta fuerint, alias, si quid dabitur otii, planissime demonstrare in animo est. Nunc satis erit dixisse lacunas omnes, quibus Iuliani libros nunc fatiscere videmus, hinc esse natas, quod fugientem et evanidam Leidensis libri scripturam expedire et assequi non potuere scribae, qui apographa confecerunt. Lacuna

in Vossiano nulla est et sat multa, si oculorum aciem intenderis, apparent quae illi festinantes omittere maluerunt quam diu quaerere. Dabo exemplum. Pag. 214. C. legitur: Ἀλέξανδρον δὲ καὶ ἥκειν ἐκέλευε παρ' ἑαυτὸν (ὁ Διογένης), εἰ οὕτω ὁ Δίων, sine sensu. Codex εἴ τῳ πιςὸς ὁ Δίων, et post pauca: ἃ δὲ πρὸς Ἀλέξανδρον γέγραφεν οὐ βασιλικαὶ παραινέσεις εἰσίν; ne quis putet Diogenis ad Alexandrum epistolas Iuliano lectas sciendum est in Codice πρὸς ἀρχίδαμον scriptum esse sed obscuris et fugientibus litteris, quamobrem maluerunt ponere nomen quodlibet quam diu et multum quid esset scriptum rimari. Ad Iulianum aliquando redibo, nunc ad Comicos revertendi tempus est.

Faciam novum initium ab Ephippi fragmento apud Athen. 359. B., in quo veram scripturam mihi contigit reperire. In Codice legitur:

ἐγχελύδια
Θήβηθεν ἐνίοτ' ἔρχεται, ἐκ τούτων λαβέ.
ἀλεκτρυόνιον, φάττιον, περδίκιον,
τοιαῦτα. δασύπους ἐάν τις ἐπέλθῃ φέρε.

in secundo versu verum vidit Jacobsius, qui ἐκ delevit. Meinekius ἔρχεθ', ἐν τούτων λαβέ rescribens lepidam loci εἰρωνείαν obscuravit. In fine Critici ἂν ἐπέλθῃ τις vel ἤν τις εἰσέλθῃ infeliciter admodum reponunt: neque ἐπέρχομαι neque εἰσέρχομαι in ea re habet locum. Requiritur simplex, requiritur perfectum: ecce emicat: δασύπους ἄν τις ἐληλύθῃ, φέρε. Verba sunt heri ad servulum ὀψωνήσοντα, itaque miror in praecedentibus:

ἀλλ' ἀγόρασον εὐτελῶς,
ἅπαν γὰρ ἱκανόν ἐςι. B. Φράζε δέ ποτε.

neminem dum reperisse Poëtae manum, nam quid est, quaeso, Φράζε δή ποτε, quod nescio quis leviter supposuit? tu scribe: Φράζε, δέσποτα.

In Aristophontis fragmento Athen. 559. D.

κακὸς κακῶς γένοιθ' ὁ γήμας δεύτερος,

vitium inest manifestum et una tantum est emendandi via: nempe Graece dicendum:

κακὸς κακῶς ἀπόλοιθ' ὁ γήμας δεύτερος.

quod supererat * * ΟΙΘ Graeculus inepte explevit.

In Cratino iuniore (sequar enim Meinekium in F. C. G. edit. min.) apud Athen. 661. E. in Codice esse dicitur:

ἐνθύμει δὲ τῆς γῆς ὡς γλυκύ
ὄζει καπνός τ' ἐξέρχετ' εὐωδέστερος,

unde Meinekius ἐνθυμεῖσθε τῆς γῆς ὡς γλυκύ exsculpsit. Quum in vetusto libro esset scriptum ΕΝΘΥΜΕΙΔΕ scriba Marciani libri quid hoc sibi vellet assecutus non est et dedit ἐνθυμει δέ omittens accentum in vocabulo sibi ignoto. Nempe non intelligebat legendum esse ἐνθυμεῖ δέ, quia secundas personas in -ει exeuntes ἀττικιστί Graeculi ignorabant. Praeterea recipiendum erat εὐωδέστατος a Bergkio commendatum. Incredibile dictu est quam saepe hae formae inter se mutent locum et apud caeteros scriptores et in Comicis. Diphilus Athen. 226. E.

οὐ πώποτ' ἰχθῦς οἶδα τιμιωτέρους
ἰδών. Πόσειδον, εἰ δεκάτην ἐλάμβανες
αὐτῶν ἀπὸ τῆς τιμῆς ἑκάστης ἡμέρας
πολὺ τῶν θεῶν ἂν ἦσθα πλουσιώτερος,

imo vero πλουσιώτατος. Aristophanes ἐν Λημνίαις apud Ammon. de D. V. p. 138.

ἐνταῦθα δ' ἐτυράννευεν Ὑψιπύλης πατήρ,
Θόας, βραδύτερος τῶν ἐν ἀνθρώποις δραμεῖν.

corrigunt βραδύτατος, melius βράδιστος repones, quia haec omnia e Tragoedia παρῳδῆσθαι palam est. Contra in Stobaei Ecl. Phys. I. p. 228. in Codice est

οὐκ ἔστι δυσαρεστότατον οὐδὲ ἓν χρόνου,

pro δυσαρεστότερον, et in Floril. XCVIII. 8. e Menandro:

ἅπαντα τὰ ζῷ' ἐστι μακαριώτατα
καὶ νοῦν ἔχοντα μᾶλλον ἀνθρώπου πολύ,

cui Grotius μακαριώτερα reddidit. Saepissime apud alios eiusdemmodi vitia apparent, quae hoc agentem fallere non possunt et nullo labore emendantur. Dabo ex uno scriptore tria exempla. Dinarchus κατὰ Δημοσθένους I. § 87. ὑμεῖς δὴ τί ποιήσετε οἱ πάντων εἶναι φάσκοντες εὐσεβέστεροι; emenda: εὐσεβέστατοι. et § 111. εὑρήσετε γὰρ τοῦτον — ἀντὶ λογογράφου — πλουσιώτερον ὄντα τῶν ἐν τῇ πόλει, ridicule pro πλουσιώτατον. Idem κατ' Ἀριστογείτονος II. § 20. ἵνα τὸ πρᾳότερον εἴπω τῶν ὀνομάτων, imo vero τὸ πρᾳότατον, *ut* lenissime *dicam*.

Apud Alexidem Athen. 552. E. vitiose scribitur:

Ἑρμῆ, θεῶν προπομπὲ καὶ Φιλιππίδου
κληροῦχε.

namque non solebat is θεοὺς προπέμπειν, quod sciam. Scribendum est νεκρῶν προπομπέ, quod a Casaubono olim animadversum esse nunc video.

Alexidis fragmentum est in Stob. Floril. LIX. 2.

ὅςις διαπλεῖ θάλατταν ἢ μελαγχολᾷ
ἢ πτωχός ἐςιν ἢ θανατᾷ. τούτων τριῶν
ἑνός γ' ἀποτυχεῖν τοὐλάχιςον οὐκ ἔνι,

in quo διαπλεῖν ridiculum est. In hoc genere iocorum, quo permulti utebantur, πλεῖν solum recte dicitur, neque ulli composito locus est. In eodem Florilegii capite § 6. in libris est:

πλείςην θάλατταν σχοινίων πωλουμένων;

Salmasius primus vidit πλεῖς τήν verum esse. Philemon Stobaci Floril. XCVIII. 20.

οὐ τοῖς πλέουσι τὴν θάλατταν γίγνεται
μόνοισι χειμών, ὡς ἔοικεν.

et sic passim alibi: quamobrem ὅςις δὲ πλεῖ θάλατταν veram scripturam esse arbitror. Obiter verbum διαπλεῖν reddamus Isocrati in Panegyrico § 96. ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὴν ἐχομένην νῆσον ἐξέπλευσαν. Quanto rectius in Aeginetico scribitur § 31. δρῶσα τοὺς πολίτας τοὺς ἡμετέρους, ὅσοιπερ ἦσαν ἐν Τροιζῆνι, διαπλέοντας εἰς Αἴγιναν, et omnino διαπλεῖν, διαπορθμεύειν et sim. in usu sunt de iis, qui in vicinam insulam traiiciunt. Saepe apud Isocratem quoque ἐξ et δι confusa sunt: quare confidenter rescribe διέπλευσαν.

Pythagoreorum sordes et miserias describens Alexis Athen. 161. B. ita scripsisse putatur:

ἄρτος καθαρὸς εἷς ἑκατέρῳ, ποτήριον
ὕδατος. τοσαῦτα ταῦτα. B. δεσμωτηρίου
λέγεις δίαιταν. A. πάντες οὕτως οἱ σοφοί
διάγουσι καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσί που.
τρυφῶσιν ἕτεροι πρὸς ἑτέρους. ἄρ' οἶσθ' ὅτι
Μελανιππίδης ἑταῖρός ἐςι καὶ Φάων,
καὶ Φυρόμαχος καὶ Φᾶνος, οἳ δι' ἡμέρας
δειπνοῦσι πέμπτης ἀλφίτων κοτύλην μίαν;

male divisa haec sunt et in uno vocabulo graviter corrupta, ut perspicue intelligi non possint. Equidem locum sic constituerim:

B. δεσμωτηρίου
λέγεις δίαιταν. πάντες οὕτως οἱ σοφοὶ
διάγουσι καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσί που;
A. τρυφῶσιν οὗτοι πρὸς ἑτέρους. ἆρ' οἶσθ' ὅτι κτέ.

quae non indigent Interprete.

Inepte γε legitur in Alexide Athen. 692. F. ἀλλ' ἔγχεον | αὐτῷ Διός γε τήνδε σωτῆρος. corrige Διὸς ἔτι τήνδε, namque haec omnium ultima ἐγχεῖται κύλιξ e convivio abituris. In sequentibus versibus scriba ineptus dedit:

ὁ Ζεὺς ὁ σωτήρ, ἂν ἐγὼ διαρραγῶ,
οὐδὲν μόνησ εἰ πείθει θαρρῶν,

quum haberet ob oculos ΟΤΔΕΝΜΟΝΗΣΕΙΠΕΙΘΙΘΑΡΡΩΝ, id est οὐδέν μ' ὀνήσει et πῖθι θαρρῶν, quorum illud Piersonus, hoc Canterus reperit.

Alexis Athen. 572. C.

διὰ ταῦθ' ὁ πόρνος οὗτος οὐδὲ τῶν πράσων
ἑκάστοτ' ἐπιδειπνεῖ μεθ' ἡμῶν. τοῦτο δ' ἦν
ἵνα μή τι λυπήσειε τὸν ἐραστὴν Φιλῶν.

demonstrat ἦν scripsisse poëtam ἐπεδείπνει pro ἐπιδειπνεῖ.

Excidit articulus ex Alexidis fragmento Athen. 40. E.

ὁ γὰρ θεὸς δεδωκὼς τἀγαθὰ
ὧν εὖ πεποίηκεν οἴεται χάριν τινὰ
ἔχειν ἑαυτῷ,

namque requiritur ὁ γὰρ θεὸς ὁ δεδωκὼς τἀγαθά.

Nondum eluit Meinekius vitium, quo non est aliud magis ridiculum, e fragmento Diodori apud Athen. p. 239. D.

(ἡ πόλις) κατέλεγεν
ἐκ τῶν πολιτῶν δώδεκ' ἄνδρας ἐπιμελῶς
ἐκλεξαμένη τοὺς ἐκ δυναστῶν γεγονότας,
ἔχοντας οὐσίας, καλῶς βεβιωκότας.

in Marciano Codice archetypo scriptum est: τοὺς ἐκ δυαστῶν γεγονότας ἔχοντας θυσίας, nempe sic descripsit homuncio ΕΚΔΤΑΣΤΩΝ et ΟΤΣΙΑΣ: deinde nescio quis δυναστῶν vocabulum bene Graecum de suo dedit, non reputans quam difficile olim fuerit reperire cives Atticos ἐκ δυναστῶν natos. Ridebis ubi videris ἐκ δύ' ἀστῶν fuisse scribendum.

Turpe vitium inquinat verba Eriphi apud Athen. p. 693. C:

ἐκπεπίῃ δέκας πρὶν ἀγαθοῦ πρῶτα δαίμονος λαβεῖν
πρὶν Διὸς σωτῆρος,

emenda ἐκπεπήδηκας et omnia erunt sanissima, ut apud Eubulum Athen. p. 668. D.

ἐξεπήδησ' ἀρτίως πέττουσα τὸν χαρίσιον.

Mnesimachi locus est apud Athen. p. 403. A.

μέμνησ' ἃ λέγω. πρόσεχ' οἷς φράζω.
χάσκεις αὐτός; βλέψον δευρί.

Athenienses in tali re non dicebant αὐτός, quod sic positum nihil significat. Corrige χάσκεις οὗτος; qua locutione quid notius?

Vitium a Criticis deprehensum sed non sublatum est in verbis Philemonis apud Polluc. X. 164.

ἐγὼ γὰρ ἐς τὴν χλαμύδα κατεθέμην ποτὲ
καὶ τὸν πέτασον.

una litterula correcta scribe ὡς τὴν χλαμύδα κατεθέμην ποτέ, id est *postquam excessi ex ephebis*, ut Terentius dixisset. Notum est τῶν ἐφήβων φόρημα ἡ χλαμύς: unde inter se opponuntur λαβεῖν τὴν χλαμύδα et καταθέσθαι, ut *ponere praetextam* et *sumere togam virilem*. Compara Alexidem Athenaei p. 240. B.

πρὶν ἐγγραφῆναι καὶ λαβεῖν τὸ χλαμύδιον.

Apud Diphilum Athen. p. 132. D.

ἂν Βυζαντίους (καλέσῃς ἐπὶ δεῖπνον),
ἀψινθίῳ σπόδησον ὅσα γ' ἂν παρατιθῇς,

ineptum est γε et metri fulcrum: rescribe ἅττ' ἂν παρατιθῇς. Ostendam alio loco quam saepe ἅττα et ἄττα ab indoctis Graeculis in alia omnia fuerint permutata.

Vera lectio simul reperta et non reperta est in fragmento Diphili apud Athen. p. 292. E.

σαυτὸν ἀποτάξεις τόν τε κόλπον ἀποτρέχων.

Casaubonus feliciter poëtae manum reperit σαυτὸν ἀποσάξεις, sed nil proderit tibi aut Comico si putabis ἀποσάξεις *implebis* significare, quod Meinekium existimare video. Contraria sunt ἐπισάττειν et ἀποσάττειν, quemadmodum ἐπιφορτίζειν et ἀποφορτίζειν, quae idem significant, nempe τὸ σάγμα, τὸ φορτίον ἐπιτιθέναι et ἀφαιρεῖν. Itaque ἀποσάξεις est *exonerabis*, quod quam bene furaci coquo conveniat, qui cibis ingurgitatus sinum furtis repletum retulerit domum satis perspicuum opinor esse.

Donatus Terentii Hecyram interpretans nonnulla Graeca Apol-

lodori servavit, quae, ut Graeca a scribis Latinis solent, mirifice depravata circumferuntur. Primum fabulae versum ex illis sordibus ingeniose Bentleius eruit:

Ὀλίγαις ἐραςὴς γέγον' ἑταίραισιν, Σύρα,
βέβαιος.

Terentius: *Per pol quam paucos reperias meretricibus*
Fideles evenire amatores, Syra.

tria alia ipse dabo emendatiora. Terentius II. I. 17. *Tu, inquam, mulier, quae me omnino lapidem non hominem putas.* Apollodorus:

σύ με παντάπασιν ἡγεῖ λίθον,

sic Meinekius, qui et ἡγεῖ δὴ λίθον coniecit. Codex παντάπασιν eHCAT λίθον in quo latet:

σύ με παντάπασιν ἥγησαι λίθον.

Satis notum est quam frequenti usu perfectum ἥγημαι apud Atticos teratur. Reponendum est plusquam perf. ἡγήμην in Lysiae Orat. VII. § 21. οὐδεμίαν ἄλλην ἡγήμην ἂν εἶναί μοι σωτηρίαν ἢ σὲ πεῖσαι pro ἡγούμην.

Terentius III. III. 20. *Omnibus nobis ut res dant sese ita magni atque humiles sumus.* Apollodorus:

οὕτως ἕκαςός ἐςι διὰ τὰ πράγματα
ἢ σεμνὸς ἢ ταπεινός.

vera lectio ex Terentii verbis haec esse colligitur:

ἡμῶν ἕκαςός ἐςι παρὰ τὰ πράγματα
ἢ σεμνὸς ἢ ταπεινός.

quis enim nescit eo sensu παρά dici oportere?

Terentius III. I. 6. *Nam nos omnes, quibus est alicunde aliquis obiectus labos, omne quod est interea tempus, prius quam id rescitum est, lucro est.* Apollodori miserrimae quaedam reliquiae supernatant unde haec vocabula pellucent: οἱ γὰρ ἀτυχοῦντες τὸν χρόνον * * ΔΙΕΝΤΙΚΗΚΟΤΕΣ, adiutus Terentii versione haec exsculpsi:

οἱ γὰρ ἀτυχοῦντες τὸν χρόνον κερδαίνομεν
ὁπόσον ἂν ἀγνοῶμεν ἠτυχηκότες,

quae Terentianis ita respondent ut appareat Latinum poëtam, qui caetera quoque verbosius interpretatus est, argutam Graeci Comici brevitatem referre non potuisse.

Bis idem vitium irrepsit in iocosum Apollodori fragmentum in Stob. Floril. CXVI. 35.

ἀλλὰ μέγα τοῦθ' οἱ πατέρες ἡλλαττώμεθα.
ὑμεῖς μὲν ὠνειδίσατ', ἐάν τι μὴ ποιῇ
ὁ πατὴρ προθύμως· οὐ γέγονας αὐτὸς νέος;
τῷ δὲ πατρὶ πρὸς τὸν υἱὸν, ἂν ἀγνωμονῇ,
οὐκ ἔςιν εἰπεῖν· οὐ γέγονας αὐτὸς γέρων;

recte vs. 3. Meinekius προθύμως correxit pro πρόθ' ὑμῶν. Quid me offendat in caeteris optime Menandri locus comparatus patefaciet, qui apud Athenaeum legitur p. 166. A.

καίτοι νέος μὲν ἐγενόμην κἀγὼ, γύναι,
ἀλλ' οὐκ ἐλούμην πεντάκις τῆς ἡμέρας,

requiro enim οὐ γέγονας καὐτὸς νέος; et οὐ γέγονας καὐτὸς γέρων; ut ibi κἀγὼ νέος ἐγενόμην.

Labes quaedam inficit Apollodori fragmentum in Stob. Floril. CV. 49.

οὐκ οἶδ' ὅτῳ πέποιθας ἀργυρίῳ, πάτερ,
ὃ καιρὸς ὁ τυχὼν τοῖς μὲν οὐ κεκτημένοις
ἔδωκε, τῶν κεκτημένων δ' ἀφείλετο.

namque vitiosum est ὅτῳ et sensu vacuum. Miratur filius *quomodo* pater nummis confidere possit: οὐκ οἶδ' ὅπως πέποιθας ἀργυρίῳ, πάτερ. Quod Comico pronomen exemimus duobus Oratoribus reddemus: Lysiae IV. § 7. ἀδήλου ὄντος εἰ παρὰ τούτῳ εὑρήσομεν ὄςρακον ἢ οὕτως αὐτὸν ἀποκτενοῦμεν, restitue ὄςρακόν τι ὅτῳ et Aeschini in Ctesiph. § 222. ἐξηλέγχθης ὑπ' ἐμοῦ ἑξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυτουσῶν τριηράρχους ὑφῃρημένος, πλεῖον τῆς πόλεως ἀφανίζων ναυτικὸν ἢ ὅτε 'Αθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίους καὶ Πόλλιν ἐνίκησαν, in quo loco permiror tam manifestum mendum tamdiu latere potuisse. Arguitur Demosthenes maiorem classem perdidisse quam *qua* Athenienses insignem illam victoriam ad Naxum reportassent. Emenda igitur ἢ ὅτῳ 'Αθηναῖοι. Verene haec an accusatorie dicantur dubitari possit: dicta sic ab Aeschine esse id vero dubium esse non possit, quoniam ἢ ὅτε nihil prorsus significat. De numero navium haec Diodorus XV. 34. εἶχε δὲ τριήρεις ὁ μὲν Πόλλις ἑξήκοντα καὶ πέντε, ὁ δὲ Χαβρίας ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς, ubi haud scio an ἑξήκοντα et ὀγδοήκοντα locum mutare debeant, ut Chabrias dicatur triremes habuisse ἑξήκοντα καὶ τρεῖς et verissimum

sit, quod Orator dixerit. Nihil autem erat Athenis hac victoria clarius, quam multi supererant qui vidissent, et nihil erat facilius quam scire quot utrique navibus dimicassent. Sed quidquid huius rei est sive ex fide rerum gestarum sive ad invidiam inimico conflandam ita dixit, non potest aliter quam ἢ ὅτῳ Ἀθηναῖοι dixisse.

Quod Anaxippus Athen. p. 404. C. εὐφήμως dixerat scribae ita corruperunt ut nunc nihil dicat in his versibus:

ὅταν ἐγγὺς ᾖ δ' ὅδ' ὕϛερος, ἀρτύω φακῆν
καὶ τὸ περίδειπνον τοῦ βίου λαμπρὸν ποιῶ.

satis apparet eum dicere voluisse ὅταν ἐγγὺς ᾖ τὸ χρεών, ὁ θάνατος et hac εὐφημίᾳ usum arbitror ut dixerit ὅδ' ἕτερος.

In Philippide apud Pollucem IX. 30. ὅταν ἑξῆς παραγώγιον ἂν ἐκφέρῃς εἰσπράξομαι nil proficimus Bekkeri coniecturis ὅ τι ἂν ἔχῃς παραγώγιόν σ', ἂν ἐκφέρῃς, quas Meinekius in ordinem recepit. Emenda:

ὅταν ἐξίῃς,
παραγώγιον, ὧν ἂν ἐκφέρῃ, σ' εἰσπράξομαι.

Coquus garrulus et iactabundus apud Batonem Athen. p. 662. C. ita crepat:

τὰς νύκτας οὐ καθεύδομεν,
οὐδ' ἀναγεγράμμεθ', ἀλλὰ κάεται λύχνος,
καὶ βιβλί' ἐν ταῖς χερσίν.

Quid sit ἀναγεγράμμεθα noli quaerere, nam nihil reperies sani. Quin potius legis mecum οὐδ' ἀναπεπαύμεθ', est enim ἀναπαύεσθαι in usu de iis, qui quamquam somnum non capiunt requiescunt tamen et quiete recreantur et fessum corpus reficiunt, et coniunguntur nonnumquam καθεύδειν et ἀναπαύεσθαι. Perfectum ἀναπεπαῦσθαι optime de eo dicitur, qui intermisso labore aliqua quiete fruitur ad vires reficiendas, quemadmodum et simplex πέπαυμαι saepius pro *quiesco* ponitur.

Epinici locus apud Athen. p. 432. B. in primis verbis vitium contraxit:

ἐπ' ἀλφίτου πίνοντα τοῦ θέρους ποτέ
ἰδὼν Σέλευκον ἡδέως τὸν βασιλέα.

Nauci non est ἐπ' ἀλφίτου πίνειν, sed vera lectio ex reliquo loco erui commode poterit. Comicus ineptum historiarum scriptorem Mnesiptolemum scripta in eum fabula ludificatur. Μνη-

σιπτολέμου ἀνάγνωσιν ποιησαμένου τῶν ἱςοριῶν ἐν αἷς ἐγέγραπτο ὡς Σέλευκος ἐπηλφίτισε, γράψας δρᾶμα Μνησιπτόλεμον καὶ κωμῳδῶν αὐτὸν καὶ περὶ τῆς πόσεως ταῖς ἐκείνου χρώμενος φωναῖς ἐποίησε λέγοντα· Ἐπ' ἀλφίτου πίνοντα κτέ. Inducit hominem suis ipsius verbis ineptientem: nam ταῖς ἐκείνου φωναῖς χρώμενος de Mnesiptolemi oratione dici, non de Seleuci, ut opinatur Meinekius, perspicuum est. Quid igitur ineptus historicus dixerat? ὡς Σέλευκος ἐπηλφίτισε, sed non est hoc Graecum vocabulum ἐπαλφιτίζειν. itaque H. Stephano assentior ἐπηλφίτωσε reponenti, quod eodem exemplo dictum et formatum est atque in Nubibus 669.

διαλφιτώσω σοι κύκλῳ τὴν κάρδοπον.

Hoc ipsum igitur risit Comicus et dixit:

ἐπαλφιτοῦντα τοῦ θέρους ποτέ | ἰδὼν Σέλευκον.

estque ἐπαλφιτοῦν id, quod Athenaeus docet, ἄλφιτα ἐπιβάλλειν τῷ οἴνῳ.

Phoenicides apud Hesychium v. Δύνασαι σιωπᾶν dicitur ἀποσκῶψαι βουλόμενος τὴν σιωπωμένην ὁμολογίαν περὶ τῶν διαλύσεων Ἀντιγόνου καὶ Πύρρου hos senarios fecisse:

Δύνασαι σιωπᾶν; B. ὥςε τοὺς τὰς διαλύσεις
συντιθεμένους κεκραγέναι δοκεῖν.

Secundum senarium non uno modo Meinekius sarcire conatus est, modo κεκραγέναι πᾶσιν δοκεῖν supplens, modo κεκραγέναι δοκεῖν μέγα, utroque modo suavitatem dicti minuens. Suppleverim:

συντιθεμένους τούτους κεκραγέναι δοκεῖν.

In eiusdem perfaceto fragmento apud Stob. Floril. VI. 30. mendum haesit in his:

οὐδὲν ἐδίδου γάρ. εἴ τι δ' αἰτοίμην, ἔφη,
οὐκ ἀγαθὸν εἶναι τἀργύριον.

queritur meretricula de philosopho avaro: corrige igitur αἰτοίην, nam αἰτεῖν si quid aliud meretricium est, non αἰτεῖσθαι. Menander apud Plutarch. de aud. poët. p. 19. A.

ἐμοὶ μὲν οὖν ἄειδε τοιαύτην, θεά,
ἀδικοῦσαν, ἀποκλείουσαν, αἰτοῦσαν πυκνά,

et quis non Comicorum?

Quod Posidippus dixit de Phryne in capitis iudicium adducta apud Athen. 591. C.

βλάπτειν δοκοῦσα τοὺς βίους μείζους βλάβας
τὴν Ἠλιαίαν εἶλε περὶ τοῦ σώματος.

intelligi potest quidem, sed ut appareat id a poëta his verbis dici non potuisse. Violentius Dobraeus εἰς Ἠλιαίαν ἦλθε, admodum infeliciter Schweighaueserus εἶχε. Tamen una tantum litterula in εἶλε mutata est opus: τὴν Ἠλιαίαν εἶδε, quod dictum est ut in Acharn. 613.

εἶδέν τις ὑμῶν τὰκβάταν' ἢ τοὺς Χαόνας;

ut eadem sit sententia, quam Dobraeus quaerebat, εἰς Ἠλιαίαν ἦλθεν.

In Posidippi sententia apud Stob. Floril. CXVIII. 17.

ὧν τοῖς θεοῖς ἄνθρωπος εὔχεται τυχεῖν
τῆς ἀθανασίας κρεῖττον οὐδὲν εὔχεται,

unus liber verum servavit τῆς εὐθανασίας. Memini me idem remedium adhibere loco Polybiano in Excerptis Vaticanis Tom. II. p. 440. Maii: ἡ τύχη τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἆθλον τὴν ἀθανασίαν τοῖς χειρίστοις ἐνίοτε περιτίθησιν, ubi εὐθανασίαν legendum esse palam est. Id ipsum in Palimpsesto scriptum invenit Heyse.

Apud Theognetum Athen. p. 104. B.

ἐπαρίστερ' ἔμαθες, ὦ πονηρέ, γράμματα.
ἀνέστροφέν σου τὸν βίον τὰ βιβλία.

Porsoni correctiuncula male recepta est ἀνέστροφεν pro ἀντέστροφεν, in quo vera lectio adhuc latet. Pervulgato errore ἀνατρέπειν et ἀναστρέφειν inter se permiscentur, quamquam haec certo discrimine diremta nullo negotio possunt distingui et sua cuique sedes assignari. Graecum est ἀνατρέπειν τράπεζαν, πλοῖον, σκάφος, et figurate ἀνατρέπειν οἶκον, τὸν βίον, τὸν πλοῦτον, τὴν πόλιν, τὴν πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα similiaque multa. Andocides I. § 131. οἰόμενος γὰρ Ἱππόνικος υἱὸν τρέφειν ἀλιτήριον αὑτῷ ἔτρεφεν, ὃς ἀνατέτροφεν ἐκείνου τὸν πλοῦτον, τὴν σωφροσύνην, τὸν ἄλλον βίον ἅπαντα. Emenda igitur: ἀνατέτροφέν σου τὸν βίον. Eadem opera Isocrati succurri potest in Archidamo § 66. ὥστε τετμῆσθαι μὲν τὰς χώρας, πεπορθῆσθαι δὲ τὰς πόλεις, ἀναστάτους δὲ γεγενῆσθαι τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους, ἀνεστράφθαι δὲ τὰς πολιτείας, imo vero ἀνατετράφθαι.

Apud Nicomachum Athen. p. 291. B. enectus aliquis longa coqui oratione dicit:

μικρὰ διάκουσον ἐν μέρει κἀμοῦ. B. λέγε.

A. σὺ μηδὲν ἐνόχλει μήτε σαυτὸν μήτ' ἐμέ,
ἀπραγμόνως δὲ διαγενοῦ τὴν ἡμέραν.

importunum est διακούειν de verbis tam concisis: in ΜΙΚΡΑΔΙΑ-ΚΟΥΣΟΝ latere suspicor μίκρ' ἀντάκουσον et pro διαγενοῦ scripserim δίαγε νῦν.

In Antiphanis loco apud Athen. p. 396. B. τραγῳδίαν περαίνω Σοφοκλέους Codex vitiose παραινῶ exhibet, quod Casaubonis emendavit. Iterum Antiphanes Athen. p. 503. E.

ἔπειτα μηδὲν τῶν ἀπηρχαιωμένων
τούτων περάνῃς.

et Nicostratus ibid. p. 474. B. αὐτὸς περανῶ τὰ πάντα. Hinc redde Eunapio p. 50. compositum προσπεραίνω, quod nunc Editoris negligentia ridicule corruptum est in his: ὁ μὲν τὰ αὐτὰ προσεπέῤῥαινεν. Sana scriptura in libris est προσεπέραινεν. Contrario errore Hesychius Ἀφεδρύνεσθαι: περαίνεσθαι, ἀπολούεσθαι. pro ἀφυδρήνασθαι: ῥαίνεσθαι· (περιῤῥαίνεσθαι).

Verba Antiphanis apud Athen. p. 692. F.

Ἁρμόδιος ἐπεκαλεῖτο, παιὰν ᾔδετο,

adhibita loco Demosthenis vetus et turpe vitium patefacient. Legitur in Orat. de Corona p. 300, 21. καὶ ἔγωγε ἡδέως ἂν ἐροίμην Αἰσχίνην ὅτε ταῦτ' ἐπράττετο καὶ ζήλου καὶ χαρᾶς καὶ ἐπαίνων ἡ πόλις ἦν μεστὴ πότερον συνέθυε καὶ συνευφραίνετο τοῖς πολλοῖς ἢ λυπούμενος — οἴκοι καθῆτο. Non potui umquam concoquere ἐπαίνων ἡ πόλις ἦν μεστή, nec dubito quin παιάνων sit reponendum, ut in Sophoclis notissimis versibus:

πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,
ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων.

Athenienses re bene gesta laudibus ferebantur ab caeteris (παρὰ μὲν τῶν ἄλλων ὑμῖν ἐγίγνοντο ἔπαινοι p. 300, 20), ipsi inter se ἔθυον καὶ πομπὰς ἔπεμπον καὶ ὡς ἐν ἐπινικίοις παιᾶνας ᾖδον, quemadmodum brevi post Philippus, apud quem Aeschines dicitur p. 321, 17. παιωνίζειν ἐπὶ ταῖς τῶν Ἑλλήνων συμφοραῖς. In simili laetitia confecto bello Phocensi Aeschines τοὺς παιᾶνας ᾆσαι dicitur a Demosthene de F. L. p. 450, 3. οὗτος δὲ τοὺς παιᾶνας ᾖδεν, cui respondet Aeschines de F. L. § 162. συνῇδον γὰρ τοὺς παιᾶνας Φιλίππῳ, ὥς φησιν ὁ κατήγορος. Sic igitur Atheniensibus illo tempore ἡ πόλις παιάνων ἦν μεστή, quemadmodum semper in re laeta aut in conviviis, ut apud Antiphanem, παιὰν ᾔδετο.

(Continuabitur.)